Grote Atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie
Comprehensive Atlas of the Dutch United East India Company

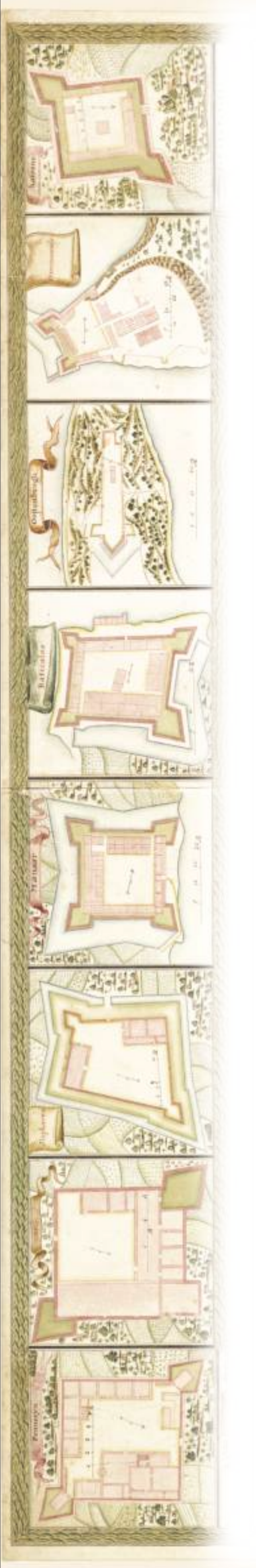

.....III Ceylon: kaarten, plattegronden en topografische tekeningen, 1590-1796
III Ceylon: maps, plans and topographical drawings, 1590-1796

.....Dessavonie van Colombo / Colombo Disavani

140 C.P. Boomgart, 1717 :
Eijgentlijcke voorstellinge van de Eliphants Jaght en / vangst, gehouden in de Allutcur Corla, 3 uuren / van Nigombo: Jaar 1717 den 11. october.
True representation of the Elephant Hunt and / capture, done in the Alutkuru Korale, 3 hours from / Negombo: [in the] Year 1717 the 11th of October.

140 [Jan Brandes], 1785 :
N:o 1 / Elefants Kraal [...].
N:o 1 / Elephant Kraal [...].

141 [Jan Brandes, 1785] :
[Het sluiten van de kraal].
[Closing the kraal].

141 [Jan Brandes, 1785] :
N:o 3 / De hut van bamboe gebouwd / waar het geselschap de ge / jaagde olyfanten sag / passeren [...].
N:o 3 / The hut constructed of bamboo / from which the party saw the / hunted elephants / pass by [...].

142 [Jan Brandes, 1785] :
N:o 4 / N:o 5 / [De] maalkraal.
N:o 4 / N:o 5 / [The] maalkraal.

142 [Jan Brandes,] 1785 :
N:o 6 / [De] noodkraal.
N:o 6 / [The] noodkraal.

143 [Jan Brandes, 1785] :
N:o 7 / N:o 8 / [Het binden van een gevangen olifant in de noodkraal en tussen twee tamme olifanten].
N:o 7 / N:o 8 / [Tying a captured elephant in the noodkraal and between two tame elephants].

143 [Jan Brandes, 1785] :
N:o 9 / N:o 10 / [Het meten en dopen van een gevangen olifant].
N:o 9 / N:o 10 / [Measuring and baptizing a captured elephant].

144 [Jan Brandes, 1785] :
N:o 11 / N:o 12 / [Het temmen van een gevangen olifant].
N:o 11 / N:o 12 / [Taming a captured elephant].

144 [Jan Brandes, 1785] :
N:o 13 / Stal voor een nieuws gevangen olifant [...].
N:o 13 / Stable for a newly captured elephant [...].

145 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
Chilao.
Chilaw.

145 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
Putalam.
Puttalam.

145 [Christiaan Conrad Wohlfarth, 1766] :
[Kaart van de benedenloop van de Maha Oya].
[Map of the lower reaches of the Maha Oya].

146 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

146 J.C. Toorzee, 1698 :
Calpentijn.
Kalpitiya.

147 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1721] :
Caart / van een Gedeelte van het / Eijlandt en binnen Lac / van / Calpentijn.
Map / of a Part of the / Island and inner Lagoon / of / Kalpitiya.

147 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1721] :
Plaan / van het fort / en cituatie / van / Calpentijn.
Plan / of the fort / and situation / at / Kalpitiya.

148 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1721] :
Plaan / van het Fort / en omleggende Cituatie / Tot / Calpentijn.
Plan / of the Fort / and surrounding Situation / At / Kalpitiya.

148 [Jan Zacharias Nauwman, 1763] :
De Reede van Calpentijn aan de West-zijde van Cijlon.
The Kalpitiya Roads on the Western side of Ceylon.

149 [Baltus Jacobsz van Lier, 1753] :
[Kaart van de Salpiti en Raygam Corles].
[Map of the Salpiti and Raigam Korales].

149 [Baltus Jacobsz van Lier, 1753] :
[Kaart van de Passedoem en Wallalawiette Corles].
[Map of the Pasdun and Wallalawita Korales].

Deel 2.4 / Part 2.4

150 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1760] :
Limitscheijding van de / Salpitti en Hewegam / Corle.
Administrative division between the / Salpiti and Hewagam / Korales.

150 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
Planta do forte da Malvana.
Plan van het fort van Malwana
Plan of the fort of Malwana.

151 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt. / Maluane.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale. / Malwana.

151 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt. / De schans Gourbeville / ofte/ Hangwelle.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale. / The Redoubt of Gourbeville / or / Hanwella.

151 J.C. Toorzee, 1698 :
T Fort Hangwelle.
The Fort of Hanwella.

152 Christian Boomgart, 1717 :
Grond, Lijf en Stand Teekening [van] Het fortje Hangwelle.
Plan, Elevation and View [of] The fort of Hanwella.

153 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1721] :
Plaan / van het Fort en Cituatie op / Hangwelle.
Plan / of the Fort and Situation at / Hanwella.

153 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1721] :
Plaan / van het fort / en cituatie / op / Hangwelle.
Plan / of the fort / and cituation/ at Hanwella.

154 C.P. Boomgart, 1720 :
[Kaart van een perceel chena-land nabij het dorp Alloetgame in de Hina Corla voor en tijdens de ontginning en na herbeplanting].
[Map of a parcel of chena land near the village of Alutgama in the Siyane Korale before and during clearing, and after replanting].

154 C.P. Boomgart, 1720 :
[Kaart van een perceel chena-land nabij het dorp Degambedde in de Hewegam Corla voor en tijdens de ontginning en na herbeplanting].
[Map of a parcel of chena land near the village of Degambedda in the Hewagam Korale before and during clearing, and after replanting].

155 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
[Plan van het fort te Maniravare].
[Plan of the fort at Menikkadawara].

155 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt. / Sitavaka.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale. / Sitavaka.

156 C. v. Houten, [1793-1794] :
Kaart / van de / Kanneel Thuynen / met dies Hoofdweegen / Geleegen in het / Districht / Paneture / en vervolgens langsde weg na de Revier van / Kaliture.
Map / of the / Cinnamon Plantations / and their Main Roads / situated in the District of / Panadura / and continued along the road to the River of / Kalutara.

157 [J.L. Guiard], A.J. Dalhoff, 1771 :
Kaart / van de / Pasdum en / Wallawitti Corle [...].
Map / of the / Pasdun and Wallalawita Korales [...].

157 [J.L. Guiard, A.J. Dalhoff], 1771 :
Kaart / van de Pasdum / En / Wallawitti Corle [...].
Map / of the Pasdun / And / Wallalawita Korales [...].

158-159 [Anoniem/Anonymous, 1793-1794] :
Kaart van de / Kaneel Thuinen / met dies hofdweegen / geleegen in het distrikt / van Kaliture.
Map of the / Cinnamon Gardens / with their main roads / situated in the district / of Kalutara.

158 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
Caleture.
Kalutara.

159 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
Planta do forte de Caleture.
Plan van het fort van Kalutara.
Plan of the fort of Kalutara.

159 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt. / 'T Fort Calleture.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale. / The Fort of Kalutara.

IV Ceylon

Rob van Diessen
Bert Nelemans

Atlas Maior
nationaalarchief
Universiteit Utrecht
Faculteit Geowetenschappen
KNAG

160 J.C. Toorzee, 1698 :
'T Fort Calleture.
The Fort of Kalutara.

160 C.P. Boomgart, [1717] :
[Plattegronden, aanzichten en profielen van het fort te Kalutara].
[Plans, views and profiles of the fort at Kalutara].

161 [Christiaan Pieter Boomgart, ca./c. 1720] :
Grond Teekeningh / van 't fort / Caliture.
Ground Plan / of the fort of / Kalutara.

161 Lijf Teekeningh / van 't fort / Caliture.
Elevation Plan / of the fort of / Kalutara.

162 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1721] :
Plaan / van het Fortres en omleggende Cituatie / van / Calture.
Plan / of the Fort and surrounding Situation / of / kalutara.

162 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1721] :
Plaan / van het fort / en cituatie / op Calteren.
Plan / of the fort / and situation / at Kalutara.

163 [Anoniem/Anonymous, 1755-1765] :
Calture.
Kalutara.

164 C. Steiger, [ca./c. 1730] :
Fortres Caliture van de Revier kant.
The Fort of Kalutara [as seen] from the River side.

164 [Christiaan Pieter Boomgart, ca./c. 1720] :
Het fort van / Caliture. / De Zuijd Zeijde.
The fort of / Kalutara. / The South Side.

165 [Christiaan Pieter Boomgart, ca./c. 1720] :
[Het fort van Caliture] De Noord West Zeijde.
[The fort of Kalutara] The North-West Side.

165 De Zuid West Zeijde./ The South-West Side.
De Noord Oost Zeijde./ The North-East Side.

166 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1755] :
[Aanzicht van het fort van Kalutara vanuit het noorden].
[View of the fort of Kalutara from the north].

166 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1755] :
[Aanzicht van het fort van Kalutara vanuit het zuiden].
[View of the fort of Kalutara from the south].

167 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt. / De Pagger Anguratotte.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale. / The Redoubt of Anguruwatota.

167 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt. / Koudangelle.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale. / Kanavila.

167 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
Alicaõ.
Alutgama.

140

blad 140 boven / sheet 140 above:

Nationaal Archief, 1.04.02 10090 kaart/map no. 12.

C.P. Boomgart, 1717 den 11. october :
C.P. Boomgart, 1717 the 11th of October :

Eijgentlijcke voorstellinge van de Eliphants Jaght en / vangst, gehouden in de Allutcur Corla, 3 uuren / van Nigombo: Jaar 1717 den 11. october.

True representation of the Elephant Hunt and / capture, done in the Alutkuru Korale, 3 hours / from Negombo: [in the] Year 1717 the 11th of October.

Schaalstok van 6 Roeden = [ca. 1 : 200].
Scale-bar of *6 Roeden* = [approximately 1 : 200].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 47 x 66,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 47 x 66.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

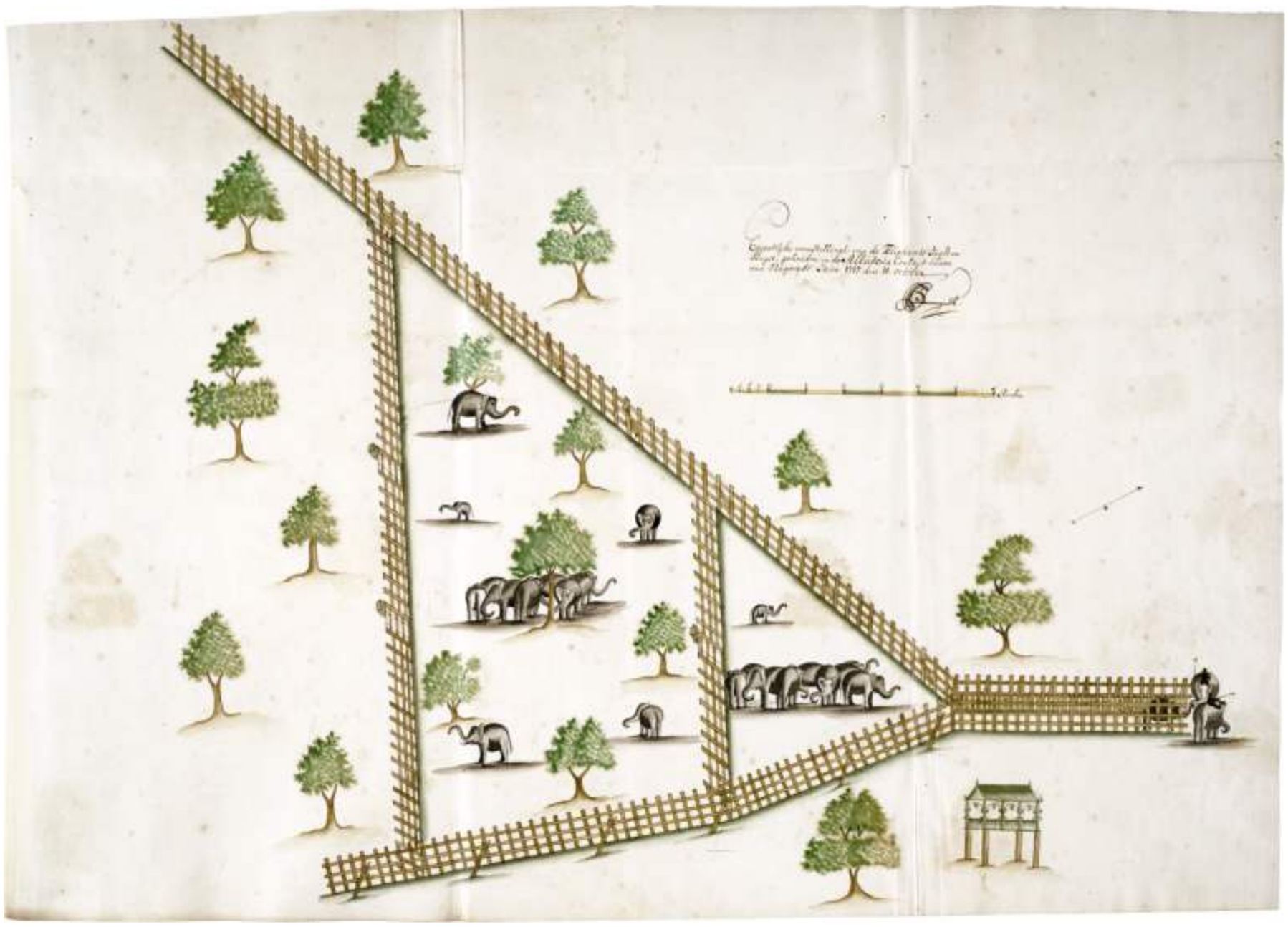

Negombo en Jaela, olifantenjacht. Het bosrijke achterland van Negombo en Jaela (halverwege Colombo en Negombo) was in de compagniestijd van betekenis als een van de vanggebieden voor wilde olifanten, naast de Vanni-landen (waar de plaatselijke hoofden een tribuut in olifanten aan de Compagnie verschuldigd waren), de omgeving van Trincomalee en Batticaloa (na 1766, maar van weinig betekenis) en de Giriwapattu oostelijk van Matara. Zoals in het algemeen inleidende hoofdstuk al is aangegeven, was de handel in olifanten voor de Compagnie vooral in de zeventiende en in de eerste decennia van de achttiende eeuw van aanzienlijk financieel belang. Na ca. 1740 nam de vraag uit Voor-Indië naar Ceylonese olifanten om diverse redenen sterk af, tot in het laatste decennium onder Nederlands bewind gemiddeld nog maar zo'n vijftien dieren per jaar werden verkocht, tegen meer dan honderd een eeuw eerder. In 1787 werd door de Colombose dessave Frederik Jacob Billing berekend dat de laatste grote vangst in zijn gezagsgebied in december 1785 met alle bijkomende lasten van vervoer, voeding, etc. de Compagnie meer dan drie keer zo veel had gekost dan zij ooit aan opbrengsten uit de verkoop van de overlevende dieren kon verwachten. Die jacht van 1785 werd daarmee de laatste die in de dessavonie Colombo zou plaatsvinden; de geringe vraag nadien kon geheel gedekt worden door de leveringen uit de Vanni-landen en uit het Matarase, waar in 1792 de laatste olifantenjacht onder compagniesbewind werd uitgevoerd.

De vangst van olifanten in Ceylon is al in de tijd van de VOC en ook herhaaldelijk nadien onder Brits gezag uitvoerig door Europese bezoekers en ambtenaren beschreven en in beeld gebracht, onder anderen door Christiaan Pieter Boomgart in de journaals van gouverneur Isaac Augustijn Rumpf. Zijn tekening uit 1717 op blad 140 boven toont de kraal, dat wil zeggen de vanginrichting en het eerste verblijf van de gevangen olifanten, die tussen 6 en 11 oktober 1717 in aanwezigheid van Rumpf werd ingericht voor een grote jacht nabij Negombo. Een tweede versie van deze tekening komt voor in het kopieverslag in het Nationaal Archief met inventarisnummer 1.11.01.01 598 (kaart 12). Jan Brandes was tijdens zijn verblijf in Ceylon in de gelegenheid de genoemde laatste jacht in de dessavonie Colombo bij te wonen, op 15, 16 en 17 december 1785 nabij het dorp Toppuwa ten noordoosten van Negombo, waarvan hij echter in de latere, Zweedstalige annotatie bij zijn tekening van de daar gebruikte kraal op blad 140 onder aangeeft dat deze bij Jaela zou hebben plaatsgevonden. Het verloop van die jacht en van de behandeling van de gevangen olifanten is hierna t/m blad 144 weergegeven in een achttal opeenvolgende tekeningen van Brandes, waarvan de beschrijving in hoofdzaak is ontleend aan de uitvoerige bespreking in M. de Bruijn & R. Raben, *The world of Jan Brandes*.

Negombo and Jaela, the elephant-hunt. In the time of the Company the wooded hinterland of Negombo and Jaela (halfway between Colombo and Negombo) was important as one of the areas for catching wild elephants, alongside the Vanni territories (where the local heads were obliged to deliver tribute in elephants to the Company), the area surrounding Trincomalee and Batticaloa (after 1766, to a very limited extent) and the Giriwapattu to the east of Matara. As has already been explained in the introductory chapter, the trade in elephants was of considerable financial significance for the Company, especially in the seventeenth and early decades of the eighteenth century. After about 1740 for various reasons there was a sharp decline in the demand for Ceylonese elephants from India, until in the final decade of Dutch rule on average only about fifteen animals per annum were sold, compared with more than a hundred a century earlier. In 1787 the Colombo *Dessave* Frederik Jacob Billing calculated that the last great hunt in his area in December 1785, with all its attendant expenses such as transport, feed and so on, had cost the Company more than three times as much as it might expect in profit from the sale of the surviving animals. That hunt in 1785 was thus the last to take place in the *Dessavonie* of Colombo. After that it was possible to completely fill the slight demand with supplies from the Vanni territories and from the Matara area, where the final elephant hunt under Company rule was carried out in 1792.

Already in the time of the VOC and also repeatedly in later years under British rule the capture of elephants in Ceylon was described and depicted in detail by European visitors and officials, including Christiaan Pieter Boomgart in the journals of Governor Isaac Augustijn Rumpf. His drawing on sheet 140 above from 1717 shows the enclosure or kraal for capturing and the first place for keeping the elephants caught, which was set up between 6 and 11 October 1717 in the presence of Rumpf for a great hunt near Negombo. A second version of this drawing occurs in the duplicate account in the Netherlands National Archives with the number 1.11.01.01. 598 (map 12). During his stay in Ceylon Jan Brandes had the opportunity to attend this last hunt in the *Dessavonie* of Colombo on 15, 16 and 17 December 1785 near the village of Toppuwa to the north-east of Negombo, although in the later note in Swedish attached to his drawing of the enclosure used there on sheet 140 below he indicates that this took place at Jaela. The course of the hunt and of the treatment of the animals caught is shown from here up to sheet 144 in a set of eight successive drawings by Brandes, the description of which has for a large part been derived from the extensive discussion in M. de Bruijn & R. Raben, *The World of Jan Brandes*.

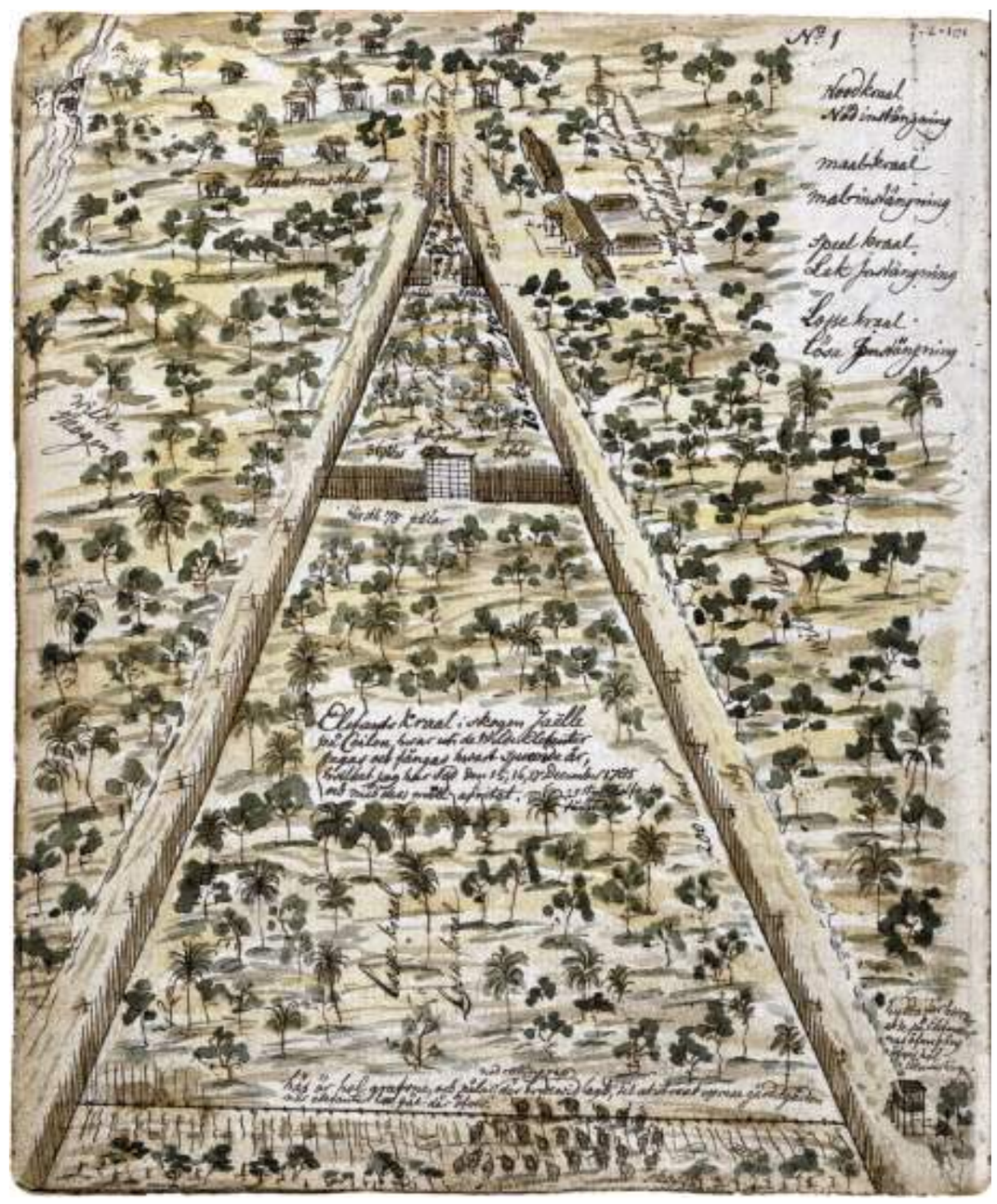

blad 140 onder / sheet 140 below:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-101.

[Jan Brandes], 1785 :

N:o 1 / Elefants Kraal [...].

N:o 1 / Elephant Kraal [...].

Aquarel op papier, 19,5 x 15,5 cm.
Water-colour on paper, 19.5 x 15.5 cm.

Verklaringen: [midden, onder] vervolg van de titel en beschrijvingen in het Zweeds, geen transcriptie.
Explanations: [centre, below] continuation of the title and descriptions in Swedish, not transcribed.

[rechtsboven] een verklaring van de vier delen van de kraal in het Nederlands en Zweeds (geen transcriptie), van achter naar voren :
[upper right] an explanation of the four sections of the kraal in Dutch and Swedish (not transcribed), from back to front :

Noodkraal.
Maalkraal.
Speelkraal.
Losse kraal.

De annotatie in het Zweeds (Jan Brandes woonde de laatste 21 jaar van zijn leven, van 1787 tot 1808, als landgoedeigenaar in Zweden) vermeldt abusievelijk Jaela in plaats van Toppuwa als plaats van handeling van de olifantenjacht op 15, 16 en 17 december 1785. De opzet van de kraal met vier van elkaar gescheiden delen komt volledig overeen met die op de bijna zeventig jaar oudere tekening van Boomgart. In de benamingen van de afdelingen van de kraal heeft Brandes echter een fout in de volgorde gemaakt: de maalkraal en de speelkraal zijn hier verwisseld.

The annotation in Swedish (Jan Brandes lived for the last 21 years of his life, from 1787 to 1808, as owner of an estate in Sweden) refers wrongly to Jaela instead of Toppuwa as the place where the elephant hunt occurred on 15, 16 and 17 December 1785. The arrangement of the enclosure into four separate sections agrees entirely with the drawing by Boomgart from almost seventy years earlier. However, when naming the parts of the enclosure Brandes has made an error in the order: the 'meal area' (*maalkraal*) and the 'play area' (*speelkraal*) have been reversed.

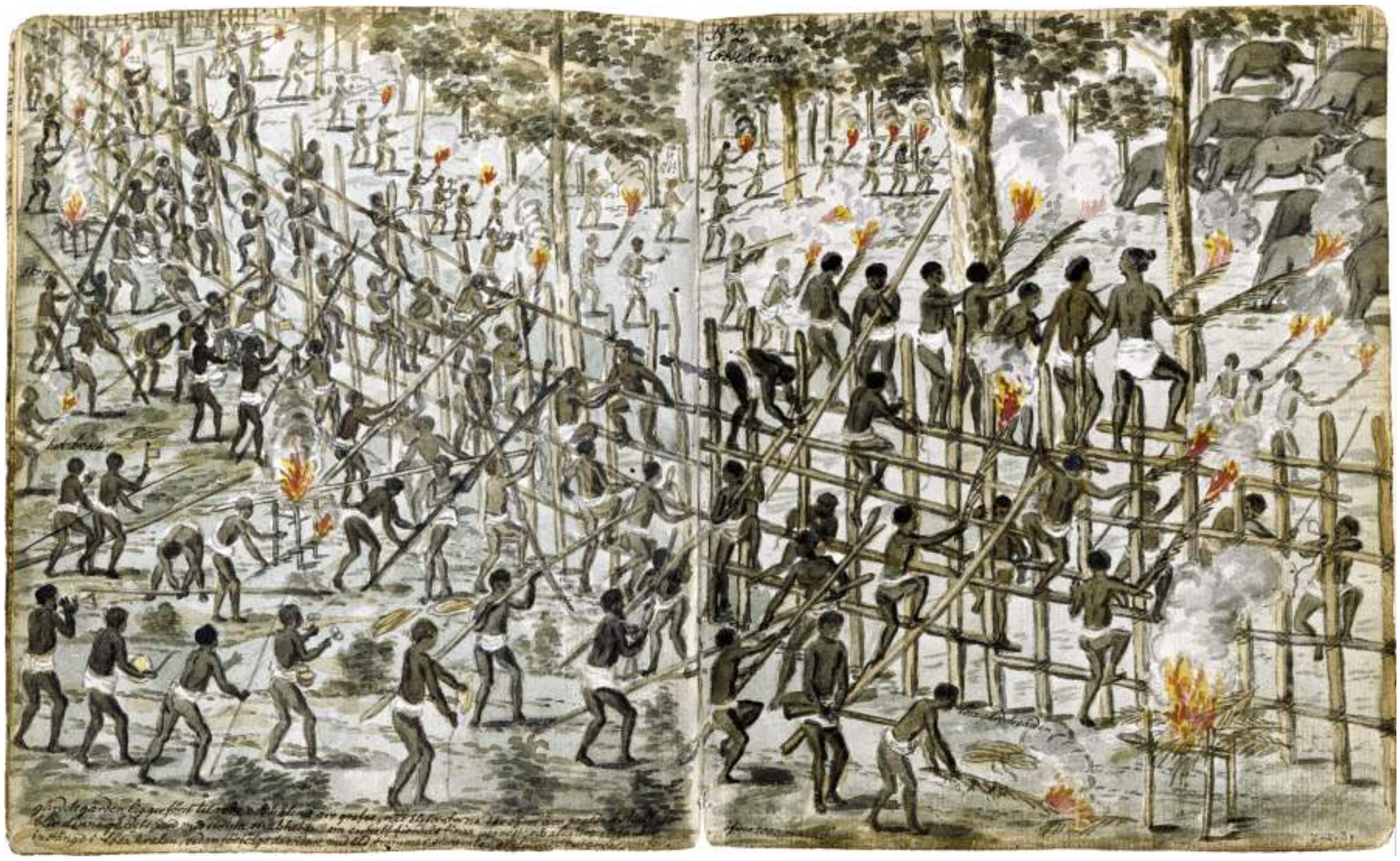

blad 141 boven / sheet 141 above:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-82.

[Jan Brandes, 1785] :

[Het sluiten van de kraal].

[Closing the kraal].

Aquarel op papier, 19,5 x 31 cm.
Water-colour on paper, 19.5 x 31 cm.

Verklaringen: [linksonder] een beschrijving in het Zweeds, geen transcriptie.
Explanations: [lower left] a description in Swedish, not transcribed.

De kraal voor de olifantenjacht bestond uit een trechtervormige, ca. 250-300 meter lange en aan de brede kant open gelaten omheining van stevige boomstammen, die gedurende een aantal opeenvolgende vangseizoenen kon worden gebruikt. Voor de bouw ervan en de jacht zelf werden door de dessave naast een vaste kern van beroepsmatige, aan de Compagnie gebonden olifantenjagers vele honderden mannen uit de plaatselijke bevolking opgeroepen, die tot deze dienstverlening verplicht waren vanwege hun positie als eigenaars of gebruikers van geregistreerde gronden. De eigenlijke jacht bestond hierin, dat uit een omtrek van soms tientallen kilometers de olifanten onder aanhoudend tromgeroffel, geschreeuw en musketvuur met behulp van fakkels en staken langs opengehakte vluchtwegen in het bos naar de kraal werden gedreven. Daar waren aan het einde van de losse (= open) kraal tevoren gaten gegraven en boomstammen klaargelegd, waarmee de fuik vervolgens zo snel mogelijk werd gesloten. In deze tekening laat Jan Brandes volgens de annotatie zien hoe de olifanten de kraal in worden gejaagd, terwijl honderden mannen in alle haast bezig zijn de afsluiting op te richten.

The kraal for elephant hunting consisted of a funnel-shaped enclosure of sturdy tree-trunks which was about 250-300 metres long, left open at the broad end; it could be used for a number of successive seasons. In order to build a kraal and carry out the hunt itself, the *Dessave* would call up a fixed core of professional elephant hunters attached to the Company, as well as hundreds of men from the local population, who were obliged to perform this service because of their position as owners or users of registered lands. The actual hunt consisted of driving the elephants from an area extending sometimes tens of kilometres into the kraal, with constant beating of drums, shouting and firing of muskets, and with the help of torches and stakes along lines of retreat hacked open through the forest. At the open end of the kraal (*losse kraal*) holes were dug and tree-trunks prepared, so that the trap could be closed as quickly as possible. According to the note, in this drawing Jan Brandes is showing how the elephants were driven into the kraal, while hundreds of men are hastily erecting the fence.

blad 141 onder / sheet 141 below:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-100.

[Jan Brandes, 1785] :

N:o 3 / De hut van bamboe gebouwd / waar het geselschap de ge / jaagde olyfanten sag / passeren [...].

N:o 3 / The hut constructed of bamboo / from which the party saw the / hunted elephants / pass by [...].

Aquarel op papier, 19,5 x 31 cm.
Water-colour on paper, 19.5 x 31 cm.

Verklaringen: [linksonder] vervolg van de titel :
Explanations: [lower left] continuation of the title :

Over de opengekapte weg / daar men de paalen gereed ge / legt, en de gaaten gegraaven om / de hijning op te rigten, als er de olifanten overgegaan zouden zyn in 't bosch te Jaëlle bij de olifanten kraal.

De observatiehut voor de Europese aanwezigen is in Jan Brandes' overzichtstekening van de kraal op blad 140 onder aangegeven in de rechter benedenhoek, bij de voorbereide afsluiting van de losse kraal. Op de hier gereproduceerde tekening ziet men achter de omheining de al gegraven gaten en de boomstammen waarmee de losse kraal na het passeren van de olifanten gesloten zal worden. De man in de blauwe uniformjas met rode kraag zou volgens De Bruijn en Raben Jacob Pieter van Braam kunnen zijn, de commandeur van het Landseskader in Oost-Indië dat toen op de thuisreis Ceylon aandeed. Naast hem, in het rood, staat mogelijk de Franse kapitein Charvillac van het Regiment Württemberg.

In Jan Brandes's general drawing of the kraal on sheet 140 below the observation hut for the Europeans present is shown in the lower right-hand corner, near the barrier which had been prepared to close the open end of the kraal. In the drawing reproduced here, behind the fence we can see the holes which have been dug and the tree-trunks which will be used to close the kraal once the elephants have passed through. The man in the blue uniform jacket with red collar might, according to De Bruijn and Raben, be Jacob Pieter van Braam, Commander of the Home Fleet Squadron in the East Indies that called in at Ceylon on the return voyage at that time. Next to him, in red, may possibly be standing the French Captain Charvillac of the Württemberg Regiment.

blad 142 boven / sheet 142 above:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-80.

[Jan Brandes, 1785] :

N:o 4 / N:o 5 / [De] maalkraal.

N:o 4 / N:o 5 / [The] maalkraal.

Aquarel op papier, 19,5 x 31 cm.
Water-colour on paper, 19.5 x 31 cm.

Verklaringen: [linksboven] een beschrijving :
Explanations: [upper left] a description :

Deze man is alleen verborgen als de olifanten door de poort gaan om het rottinge touw af te kappen om de opgerolde valpoort te laaten vallen, welke terstond daar na word vastgebonden en volk med pieken stellen zig daar agter om de olifanten het terug gaan en doorbreken te beletten.

Vanuit de losse kraal werden de gevangen olifanten verder gejaagd en gelokt naar de kleinere en van zwaardere stammen gebouwde maalkraal, waar in dit geval een maal van bananenbomen wachtte. Hier werden de beste exemplaren uitgezocht en na enige tijd naar de nog kleinere speelkraal gedreven om getemd te worden; de niet bruikbaar bevonden dieren werden doorgaans gedood en van hun ivoor ontdaan. Het sluiten van de maalkraal en later van de speelkraal na het passeren van de olifanten door de poort gebeurde door het touw van een opgerolde valdeur van dwarsstokken te kappen, welke dan onmiddellijk werd vastgemaakt en versterkt. De aanduiding 'speelkraal' voorbij de poort links is onjuist; het gaat hier om de doorgang tussen de losse kraal (links) en de maalkraal (rechts).

From the open end of the kraal the elephants captured were driven further and lured into the meal area built of heavier trunks, where in this case a meal of banana trees was waiting. Here the best specimens were selected and after some time driven into the even smaller play area to be tamed; the elephants considered unusable were mostly killed and stripped of their ivory. In order to close the meal area and later the play area after the elephants had gone through the gate, the rope on a rolled up drop-door of crossbeams was cut, and the door was then immediately secured and reinforced. The name *speelkraal* (play area) past the gate on the left is wrong; this is the passage between the open end of the kraal (left) and the meal area (right).

blad 142 onder / sheet 142 below:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-79.

[Jan Brandes], geteekend den 15, 16, 17 December 1785 :
[Jan Brandes], drawn on the 15th, 16th, 17th of December 1785 :

N:o 6 / [De] noodkraal.

N:o 6 / [The] noodkraal.

Aquarel op papier, 19,5 x 31 cm.
Water-colour on paper, 19.5 x 31 cm.

Verklaringen: [rechtsonder] een beschrijving :
Explanations: [lower right] a description :

Dit is een plaats in t bosch op Ceylon 6 uuren of [...] duijtse myl van de stad Colombo genaamt Jaëlle, vertoonende de noodkraal, waarin toen 25 zo grote als wilde olifanten wierden gedreeven en vastgebonden.

De noodkraal was het laatste deel van de vanginrichting en bestond uit een ca. 15 meter lange, aan alle zijden gesloten 'kamer' van nog zwaardere balken dan die van de voorgaande afdelingen van de kraal, die zo smal was dat een olifant er niet in kon liggen of keren. Hier werd de olifant gebonden en zo gereed gemaakt om te worden gemeten, gedoopt en overgebracht naar de stal. Brandes' annotatie verwijst opnieuw naar Jaela, dat door hem echter op tweemaal de werkelijke afstand tot Colombo wordt gesitueerd.

The *noodkraal* or 'distress area' was the last part of the enclosure for capturing elephants and consisted of a 'chamber' about 15 metres long closed on all sides and made of even heavier beams than the preceding parts of the kraal, so narrow that an elephant could not lie or turn in it. Here the elephant was bound and thus prepared to be measured, named and brought to the stable. Brandes's note again refers to Jaela, but he places this at twice the actual distance to Colombo.

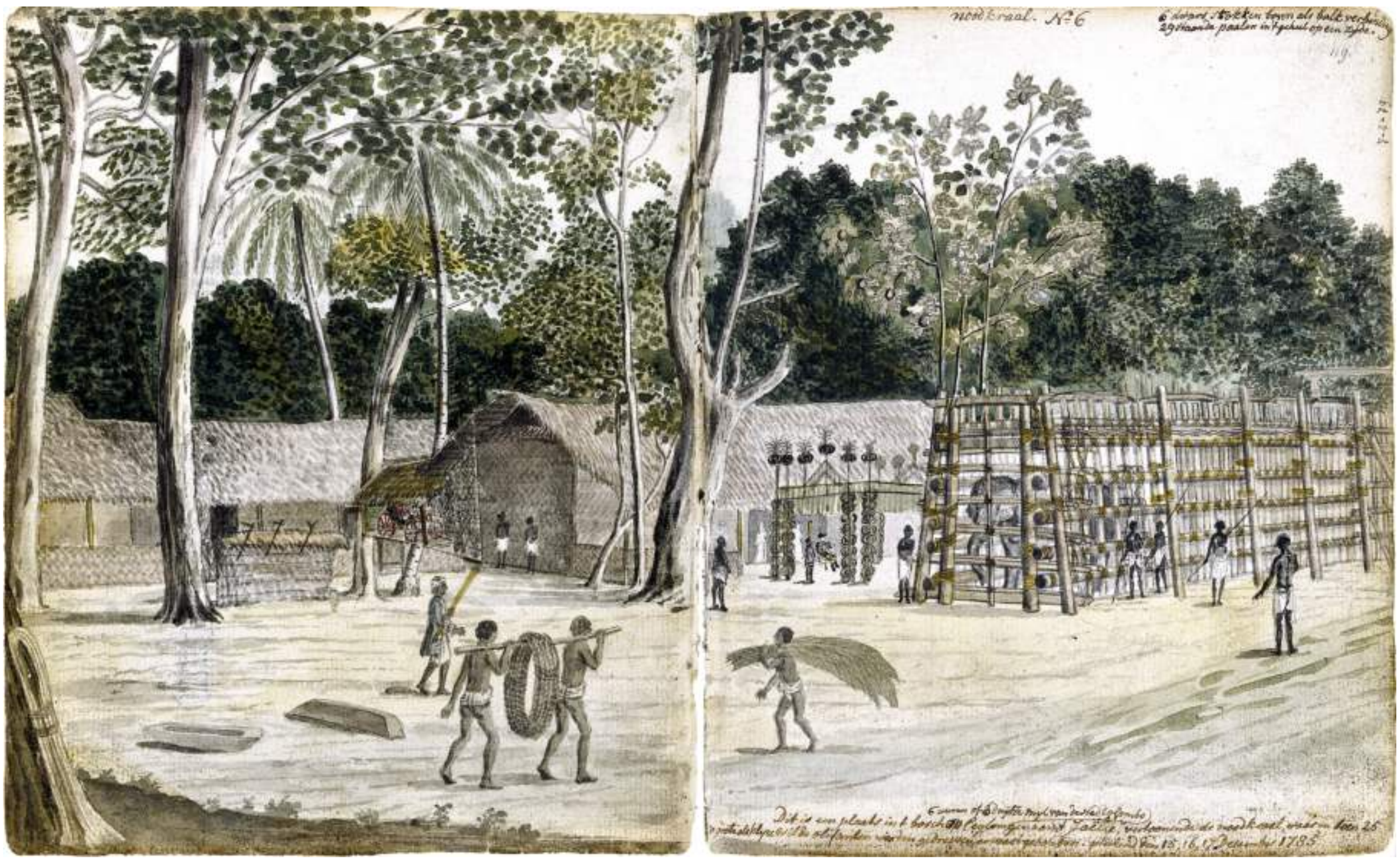

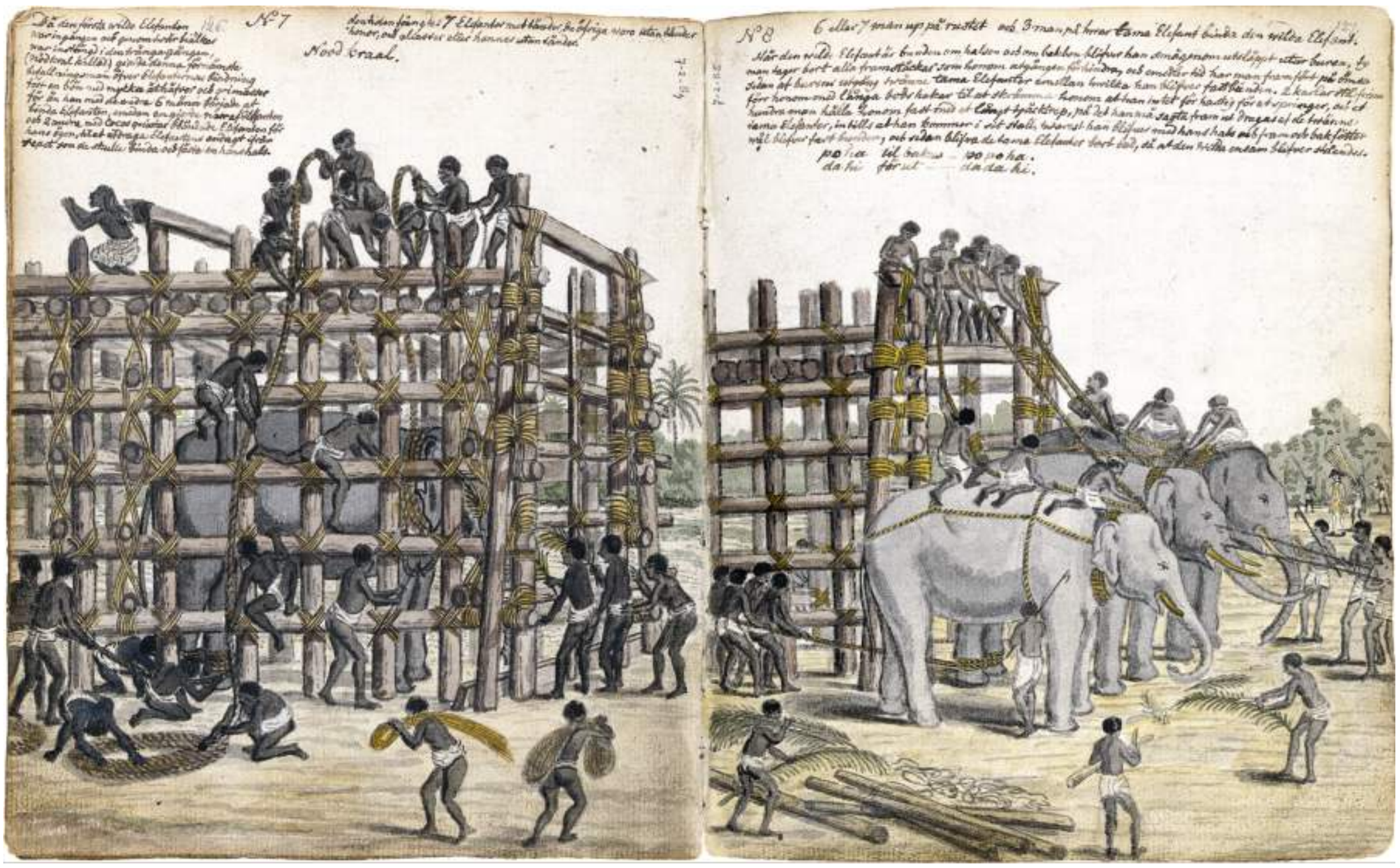

blad 143 boven / sheet 143 above:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-84/85.

[Jan Brandes, 1785] :

N:o 7 / N:o 8 / [Het binden van een gevangen olifant in de noodkraal en tussen twee tamme olifanten].

N:o 7 / N:o 8 / [Tying a captured elephant in the noodkraal and between two tame elephants].

Aquarel op papier, 19,5 x 15,5 cm, 2x.
Water-colour on paper, 19.5 x 15.5 cm, 2x.

Verklaringen: [linksboven, rechtsboven] een beschrijving in het Zweeds, geen transcriptie.
Explanations: [upper left, upper right] a description in Swedish, not transcribed.

Deze beide aansluitende tekeningen van Jan Brandes laten zien hoe een gevangen olifant in de noodkraal met zware touwen aan de achterpoten en om de nek werd vastgebonden, om vervolgens gecontroleerd uit de noodkraal getrokken en tussen twee tamme olifanten vastgemaakt te worden. Deze dieren waren er speciaal op getraind de gevangene te kalmeren en gewillig te maken en werden in het compagniesjargon dan ook 'zielverkopers' genoemd, naar de beruchte ronselaars van personeel voor de VOC in de Republiek.

These two connected drawings by Jan Brandes show how a captured elephant was tied fast in the *noodkraal* with heavy ropes around the hind legs and the neck, and when it had been brought under firm control was pulled out of the kraal and secured between two tame elephants. These were specially trained to calm the captured elephants and make them willing to work, and in the Company jargon were called 'soul-sellers' (*zielverkopers*), after the notorious recruiters of manpower for the VOC in the Republic.

blad 143 onder / sheet 143 below:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-86/87.

[Jan Brandes, 1785] :

N:o 9 / N:o 10 / [Het meten en dopen van een gevangen olifant].

N:o 9 / N:o 10 / [Measuring and baptizing a captured elephant].

Aquarel op papier, 19,5 x 15,5 cm, 2x.
Water-colour on paper, 19.5 x 15.5 cm, 2x.

Verklaringen: [linksboven, rechtsboven] een beschrijving in het Zweeds, geen transcriptie.
Explanations: [upper left, upper right] a description in Swedish, not transcribed.

Eenmaal goed vastgebonden tussen de twee tamme dieren, werd de gevangen olifant nauwkeurig gemeten en onderzocht op gebreken, hetgeen vooral van belang was om de marktwaarde te kunnen vaststellen. Daarna volgde in de Singalese traditie een doopceremonie, waarbij het dier een eigen naam kreeg. Van de twee Europeanen vooraan op de rechter tekening is de meest rechts getekende waarschijnlijk weer Jacob Pieter van Braam, commandeur van het bezoekende Landseskader. De andere, met een gevolg van zes inheemse ceremoniële zonneschermdragers, is de dessave Frederik Jacob Billing.

Once it had been properly fastened between the two tame animals, the captured elephant was carefully measured and checked for defects, which was important in order to be able to fix the market value. After that in Sinhalese tradition there followed a 'baptismal' ceremony, in which the animal received its own name. Of the two Europeans at the front in the right-hand drawing, the one drawn on the right is probably again Jacob Pieter van Braam, Commander of the visiting Home Fleet Squadron. The other, with a retinue of six native ceremonial parasol-bearers, is the *Dessave* Frederik Jacob Billing.

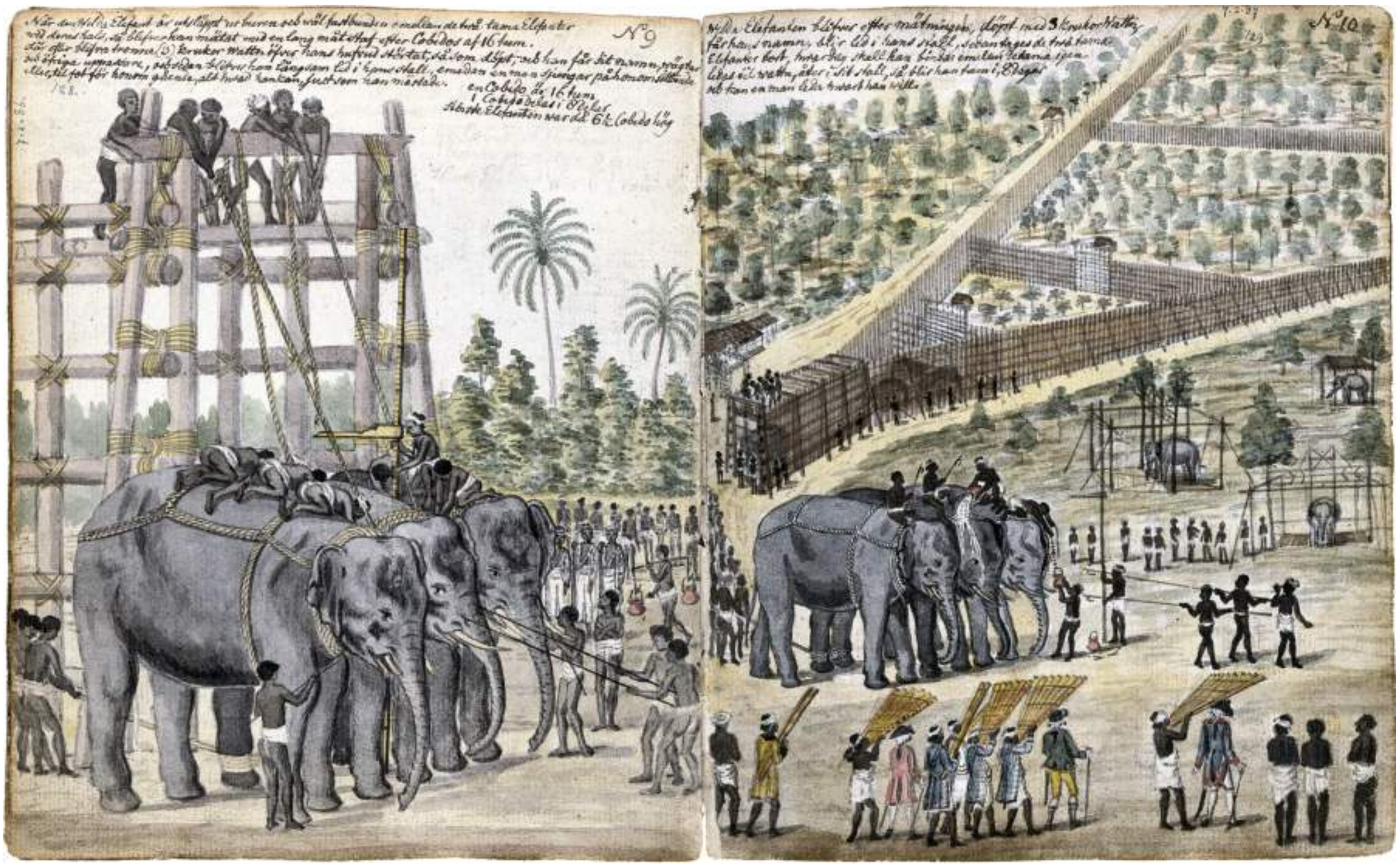

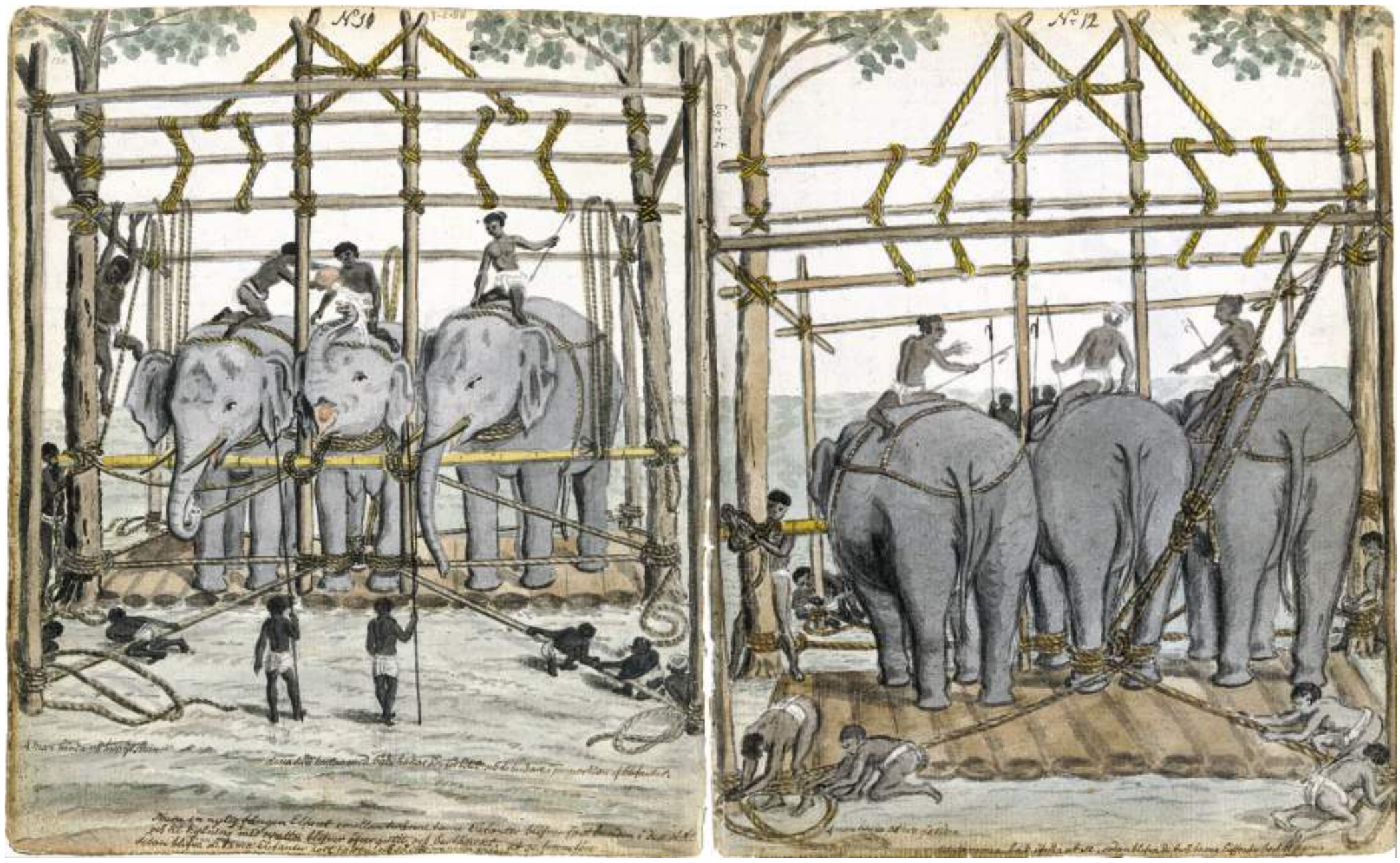

blad 144 boven / sheet 144 above:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-88/89.

[Jan Brandes, 1785] :

N:o 11 / N:o 12 / [Het temmen van een gevangen olifant].

N:o 11 / N:o 12 / [Taming a captured elephant].

Aquarel op papier, 19,5 x 15,5 cm, 2x.
Water-colour on paper, 19.5 x 15.5 cm, 2x.

Verklaringen: [linksonder, rechtsonder] een beschrijving in het Zweeds, geen transcriptie.
Explanations: [lower left, lower right] a description in Swedish, not transcribed.

Jan Brandes' beide tekeningen op blad 144 boven geven dezelfde situatie weer, namelijk hoe de gevangen olifant na de doopceremonie tussen de twee tamme dieren naar zijn 'stal' gebracht is en daar wordt vastgemaakt, waarna de tamme dieren zullen worden weggeleid. De verblijfplaats voor de gevangen olifant gedurende de verdere periode waarin hij zou worden getemd, een proces van vele maanden van dagelijkse training door vaste oppassers waarbij aanvankelijk ook de twee 'zielverkopers' steeds weer werden ingezet, bestond uit een stevig staketsel van balken en touwen in de open lucht, met erboven hooguit een boomkruin of afdakje om het dier tegen de felle zon te beschermen. Zo'n 'stal' is afgebeeld in Brandes' laatste authentieke tekening van de olifantenjacht, no. 13 op blad 144 onder. De olifant bleef hier in de eerste maanden aan alle vier de poten vastgebonden en kon niet gaan liggen, terwijl een zware dwarsbalk aan de voorzijde hem de gewenste werkhouding met opgeheven kop bijbracht.

The two drawings by Jan Brandes on sheet 144 above show the same situation, that is, how after the naming ceremony the captured elephant was brought to its 'stable' between the two tame elephants and was secured there, after which the tame ones would be led away. The place where the captured elephant would stay for the coming period consisted of a strong construction of beams and ropes in the open air, with at the most the top of a tree or a little lean-to to protect it from the fierce sun. Here it would be tamed, a process taking many months of daily training by set keepers, in which initially the two 'soul-sellers' were again involved. This kind of 'stable' is depicted in Brandes's last authentic drawing of the elephant-hunt, no. 13 on sheet 144 below. The elephant stayed here tied by all four legs for the first months and could not lie down, while a heavy beam at the front taught it the desired working position with raised head.

blad 144 onder / sheet 144 below:

Rijksmuseum Amsterdam, NG-1985-7-2-78.

[Jan Brandes, 1785] :

N:o 13 / Stal voor een nieuws gevangen olifant [...].

N:o 13 / Stable for a newly captured elephant [...].

Aquarel op papier, 19,5 x 15,5 cm.
Water-colour on paper, 19.5 x 15.5 cm.

Verklaringen: [onder] vervolg van de titel, een beschrijving :
Explanations: [below] continuation of the title, a description :

Onder med een vloer van hout daar de olifant op staat. / De 2 binnenste palen staan digter by een als de andere & onder med balken belegt.

blad 145 linksboven / sheet 145 upper left:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 6.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

Chilao.

Chilaw.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32 x 21 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32 x 21 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Chilaw, Puttalam. In de kustplaats Chilaw, ruim 40 kilometer noordelijk van Negombo, was in de zestiende en zeventiende eeuw geen permanente Portugese vestiging, evenmin als in de grotere, bijna 50 kilometer verder noordwaarts gelegen haven Puttalam. De beide summiere kaartjes van deze plaatsen op blad 145 boven zijn weer overgenomen uit het oorspronkelijk Portugese kaartboek *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* van ca. 1628 (zie blad 30). Chilaw en Puttalam waren na de definitieve verdrijving van de Portugezen in 1658 de enige havens die het koninkrijk Kandy aan de westkust van Ceylon had kunnen behouden, ter controle waarop de Compagnie in 1667 en volgende jaren haar wachtpost bij Kalpitiya uitbreidde tot een volwaardig fort. Tijdens de grote oorlog met Kandy werd Chilaw in 1762 bezet door compagniestroepen, waarna hier alsnog een kleine permanente versterking werd aangelegd. Met de annexatie van de noordwestelijke kustlanden volgend op het vredesverdrag van 1766 kwam het nieuwe district Chilaw bij de dessavonie van Colombo en werd nog in hetzelfde jaar onder leiding van de kapitein-luitenant Christiaan Conrad Wohlfarth de nieuwe grens met het koninkrijk Kandy vastgesteld, op 3000 Rijnlandse roeden parallel aan de kust (zie Wohlfarths overzichtskaart op de bladen 124-125). De kaart van Wohlfarth uit een bericht aan gouverneur Falck op blad 145 onder toont het resultaat van diens opnemingen in juni 1766 bij het zuidelijke begin van het nieuwe district bij de Maha Oya of 'Rivier van Caymelle', enkele kilometers ten noorden van Negombo, ten behoeve van de eerste afbakening van de geïnstrueerde afstand van 3000 roeden. De opneming en grensafbakening in de 'Putulangse Landen' (Puttulam, zie onder meer de kaarten van Jean du Perron op de bladen 48-49), die na 1766 onder de opperhoofdij Kalpitiya vielen, werd terzelfder tijd uitgevoerd door de luitenant Johan Ernst Kuhn (ook: Kühn), maar hiervan zijn helaas geen kaarten beschikbaar.

Chilaw, Puttalam. In the sixteenth and seventeenth centuries there was no permanent Portuguese settlement at the coastal town of Chilaw, a good 40 kilometres to the north of Negombo, and also none at the harbour of Puttalam, located almost 50 kilometres further north. The two sketchy maps of these places on sheet 145 above have again been taken from the originally Portuguese book of maps, *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* from about 1628 (see sheet 30). After the Portuguese had finally been expelled in 1658, Chilaw and Puttalam were the only harbours that the kingdom of Kandy managed to keep on the west coast of Ceylon, and in order to keep these under surveillance the Company expanded its guard post at Kalpitiya into a fully fledged fort in 1667 and following years. During the great war with Kandy Chilaw was occupied by Company troops in 1762, after which a small permanent fortification was constructed there. With the annexation of the north-western coastal territories following the peace treaty of 1766, the new district of Chilaw came under the *Dessavonie* of Colombo, and in the same year under the Captain-Lieutenant Christiaan Conrad Wohlfarth the new border with the Kingdom of Kandy was demarcated, on a line 3000 Rijnland roods from the coast (see Wohlfarth's general map on sheets 124-125). Wohlfarth's map from a report to Governor Falck on sheet 145 below shows the result of his measurements in June 1766 on the southern edge of the new district at the Maha Oya or 'River of Caymelle', a few kilometres to the north of Negombo, for the purpose of making a first measurement of the distance of 3000 roods as instructed. The measurement and demarcation of the border in the 'Putulang Territories' (Puttalam, see among others the maps of Jean du Perron on sheets 48-49), which after 1766 came under the *Opperhoofdij* of Kalpitiya, were carried out at the same time by Lieutenant Johan Ernst Kuhn (also spelt Kühn), but unfortunately the related maps are no longer available.

blad 145 rechtsboven / sheet 145 upper right:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 7.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

Putalam.

Puttalam.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32 x 21 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32 x 21 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

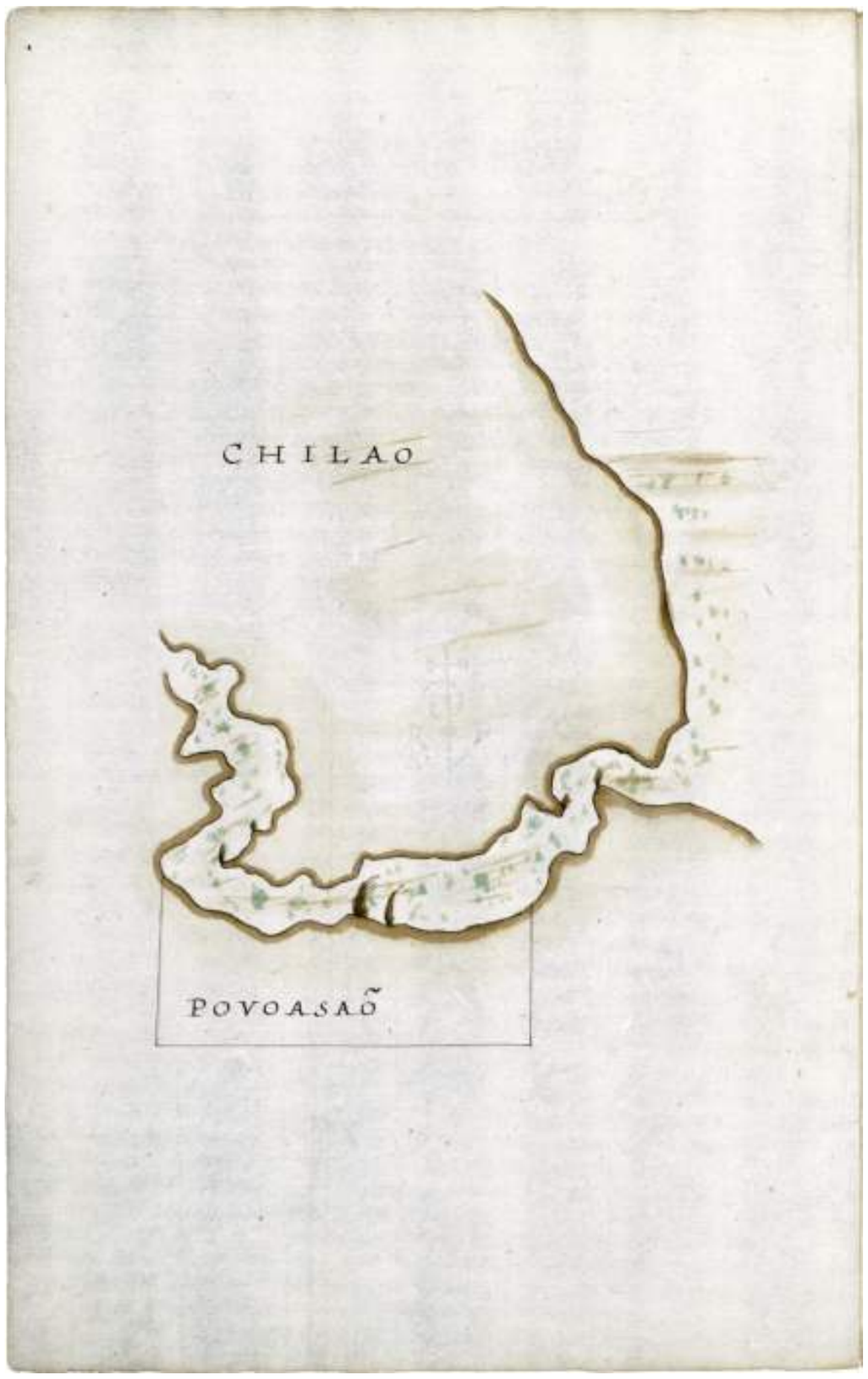

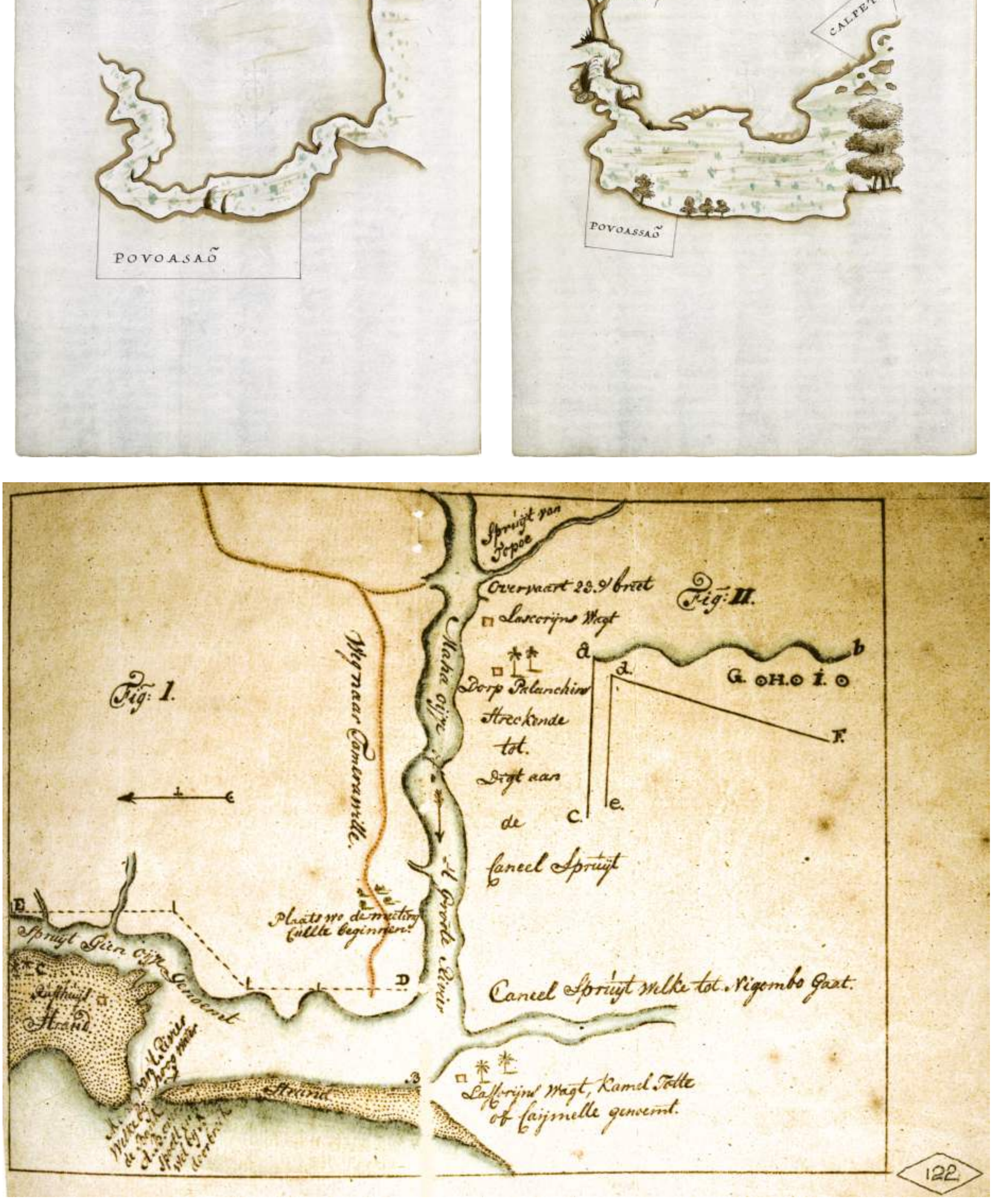

blad 145 onder / sheet 145 below:

Sri Lanka National Archives, Vol. 1/4913 kaart/map 1.

[Christiaan Conrad Wohlfarth, 8 Junij A.o 1766] :
[Christiaan Conrad Wohlfarth, the 8th of June A.o 1766] :

[Kaart van de benedenloop van de Maha Oya].

[Map of the lower reaches of the Maha Oya].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

2 kaarten : ms op papier, gekleurd, 18 x 24 cm.
2 kaarten : ms on paper, coloured, 18 x 24 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

146

blad 146 boven / sheet 146 above:

Centrale Bibliotheek Rotterdam, 86 L 8.

Door Mijn. J:C:Toorzee. A:o 1688 :
By Me. J:C:Toorzee. A:o 1688 :

[algemene titel / general title]

Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.

Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

[kaarttitel / map title]

T'Fort Calpijntijn.
The Fort of Kalpitiya.

Schaalstok van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.920].
Scale-bar of *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,920].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 15,5 x 20 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, coloured, 15.5 x 20 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [midden onder] een legenda bij de nummers 1 t/m 12 :
Explanations: [below centre] a key to the numbers 1 to 12 :

N:o 1.2. Zijn Twee kleijne kruijt kelders.
3. Een grooter d[itt]o.
4. Desselfs portaal.
5. Sargeants kamer.
6. Constapels camer.
7. Corps du guarde.
8. Portaal ofte ingangh van de poort.
9. Vijff packhuijsen.
10. Ammonitie plats.
11. 'T Hooft.
12. Profil die met 5½ voet borstweer 16½ voet hoogh is.

Kalpitiya. Jan Christiaensz Toorzees plattegrond van het compagniesfort en bestuurszetel van de opperhoofdij Kalpitiya, gelegen bij het noordelijke einde van het langgerekte schiereiland dat de lagune van Puttalam afschermt van de zee, is gereproduceerd van zijn grote verzamelkaart van alle versterkte compagniesvestigingen in de dessavonie Colombo uit 1688 (blad 60). De koraalstenen sterkte op een nagenoeg vierkant grondplan met drie hele en twee halve bastions werd tijdens de periode van steeds weer oplaaiende conflicten met koning Rajasingha II in de jaren 1667-1676 gebouwd om voornamelijk strategische redenen, te weten de beheersing van de vaart op de Kandiaanse havens Puttalam en Chilaw. Als zodanig vervulde het fort tot de annexatie van de resterende noordwestelijke kustlanden in 1766 een hoofdrol bij de controle op de naleving van de afgedwongen handelsmonopolies en bij de inning van tolgelden en andere heffingen op de geringe overzeese handel van het koninkrijk voor zover deze periodiek wel werd toegestaan. Tien jaar later maakte Toorzee een meer gedetailleerde plattegrond van het fort, naar aanleiding van de inspectie door gouverneur Gerrit de Heere tijdens zijn rondreis langs de compagniesbezittingen in Ceylon in 1698. Deze is afgebeeld op blad 146 onder en toont mede de kerk, de ziekenkamer en de school die in de tussenliggende periode waren bijgebouwd.

Kalpitiya. Jan Christiaensz Toorzee's ground-plan of the Company fort and seat of government of the *Opperhoofdij* (Chieftaincy) of Kalpitiya, located at the northern end of the long peninsula that protects the lagoon of Puttalam from the sea, has been reproduced here from his large collective map of all the Company establishments in the *Dessavonie* of Colombo from 1688 (sheet 60). The coral-stone fort on a virtually square ground-plan with three whole and two half bastions was built during the period of constantly recurring conflicts with King Rajasingha II in the years 1667-1676 mostly for strategic reasons, namely to control the trade into the Kandyan harbours of Puttalam and Chilaw. Up to the annexation of the remaining north-western coastal area in 1766, the fort played a main role in checking on compliance with the trade monopolies that had been imposed and in the collection of toll moneys and other impositions on the minor overseas trade that the kingdom conducted, to the extent that this was permitted from time to time. Ten years later Toorzee made a more detailed ground-plan of the fort, in connection with Governor Gerrit de Heere's inspection during his tour of Company possessions in Ceylon in 1698. This map is reproduced on sheet 146 below, and also shows the church, the sick room and the school that had been added in the intervening years.

(Deel/Vol. I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23t III).

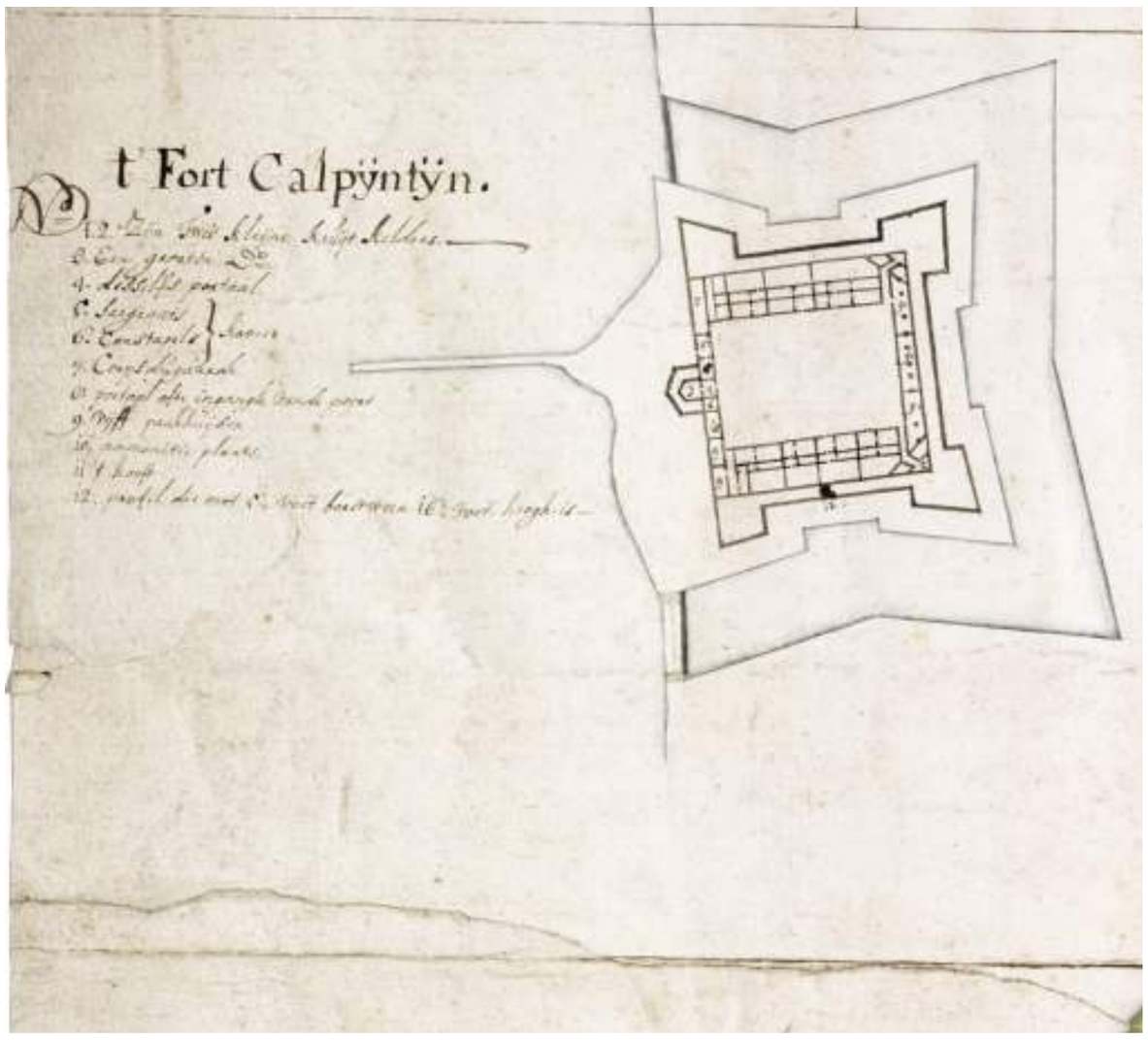

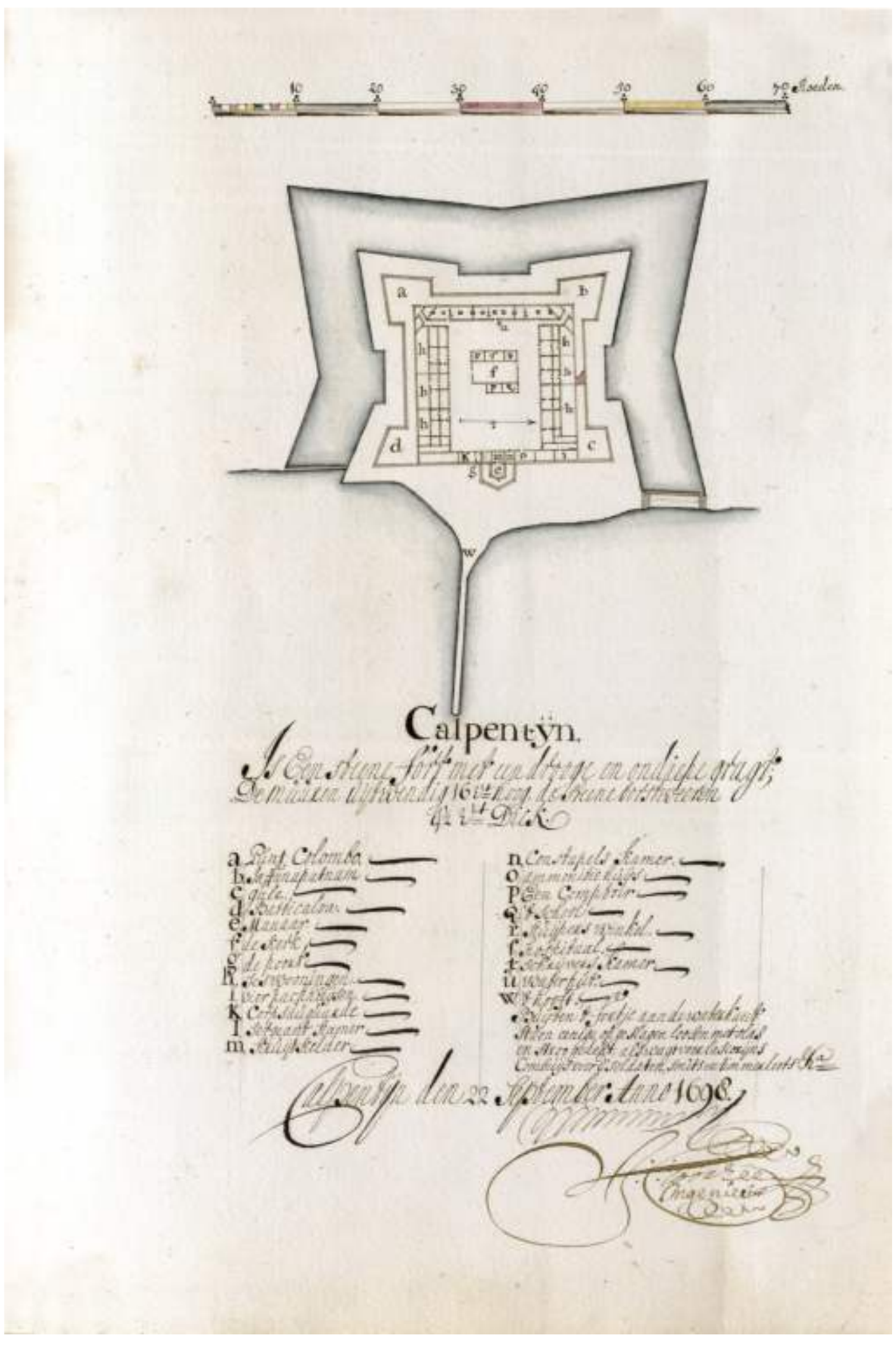

blad 146 onder / sheet 146 below:

Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde, H 47 kaart/map no. 24.

Calentijn den 22 September Anno 1698. J:C: Toorzee, Ingenieur :
Kalpitiya the 22nd of September Anno 1698. J:C: Toorzee, Engineer :

Calpentijn.

Kalpitiya.

Schaalstok van 70 R: Roeden = [ca. 1 : 1.890].
Scale-bar of *70 R: Roeden* = [approximately 1 : 1,890].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 22 x 32,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 22 x 32.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Verklaringen: [midden] een beschrijving :
Explanations: [centre] a description :

Is Een steene fort met een drooge en ondiepe gragt; De muuren uijtwendig 16½ v:t hoog, de steene borstweeren 4½ v:t Dick.

[rechtsonder] een legenda bij de letters a t/m w :
[lower right] a key to the letters a to w :

a. Punt Colombo.
b. Jaffanapatnam.
c. Gale.
d. Batticaloa.
e. Manaar.
f. De kerk.
g. De poort.
h. Ses wooningen.
i. Vier packhuijsen.
k. Corps du guarde.
l. Sergeant kamer.
m. Kruijtkelder.
n. Constapels kamer.
o. Ammonitie huijs.
p. Een Comptoir.
q. 'T School.
r. Kuijpers winkel.
s. Hospitaal.
t. Schrijvers kamer.
u. Waterput.
w. 'T Hooft.

Buijten 't fortje aan de waterkant staen eenige opgeslagen loosen met vlas en stroo gedekt, als wagt voor lascorijns Combuijs voor d'soldaten, smits en timmerloots &:a.

blad 147 boven / sheet 147 above:

Sri Lanka National Archives, kaart/map CAL 5.

[Anoniem, ca. 1721] :
[Anonymous, c. 1721] :

Caart / van een Gedeelte van het / Eijlandt en binnen Lac / van / Calpentijn.

Map / of a Part of the / Island and inner Lagoon / of / Kalpitiya.

Schaalstok van 800 Rijnl: Roeden of een half uur gaans = [ca. 1 : 22.200].
Scale-bar of *800 Rijnl: Roeden of een half uur gaans* = [approximately 1 : 22,200].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 49,5 x 71 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 49.5 x 71 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksboven.
Orientation: north is upper left.

Deze overzichtskaart van Kalpitiya en wijdere omgeving maakt weer deel uit van de eerder genoemde serie van twaalf overeenkomstige uit omstreeks 1721 in de Sri Lanka National Archives (zie blad 134), waarvan een aantal bij benadering identiek is aan enkele kaarten uit een verzameling in de Collectie Bodel Nijenhuis in de Universiteitsbibliotheek Leiden gebaseerd op opnemingen in Ceylon door of voor (vermoedelijk) Pieter Gijsbert Noodt in 1721. De overeenkomende kaart uit deze laatste serie betreft hier een ongeannoteerde uitsnede op dezelfde kleine schaal als het origineel. Beide kaarten illustreren goed de strategische ligging van het fort Kalpitiya, aan de nauwe doorgang tussen de tegenwoordige Dutch Bay en de open zee in het noorden (links) en de lagune van Puttalam naar het zuiden (rechts). Bij de overzichtskaart in de Sri Lanka National Archives behoort een situatiekaart in het groot van alleen het fort en directe omgeving, waarvan in de Leidse collectie geen kopieversie aanwezig is; deze is afgebeeld op blad 148 boven.

This general map of Kalpitiya and the wider area is again part of the series mentioned earlier of twelve corresponding ones from around 1721 in the Sri Lanka National Archives (see sheet 134), of which a number are roughly the same as some maps from a set in the Bodel Nijenhuis Collection in the Leiden University Library which are based on surveys done in Ceylon by or for (presumably) Pieter Gijsbert Noodt in 1721. The corresponding map from the latter series is an unannotated section on the same small scale as the original. Both maps illustrate well the strategic position of the fort of Kalpitiya, on the narrow passage between the present Dutch Bay and the open sea in the north (on the left) and the lagoon of Puttalam to the south (on the right). A more detailed situation map of only the fort and immediate surroundings belongs with the general map in the Sri Lanka National Archives, but there is no copy of this in the Leiden collection; it is shown on sheet 148 above.

blad 147 onder / sheet 147 onder:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 002-11-041.

[Anoniem, ca. 1721] :
[Anonymous, c. 1721] :

Plaan / van het fort / en cituatie / van / Calpentijn.

Plan / of the fort / and situation / at / Kalpitiya.

Schaalstok van 400 Rl:e Roeden = [ca. 1 : 22.200].
Scale-bar of *400 Rl:e Roeden* = [approximately 1 : 22,200].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 27 x 41,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 27 x 41.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksboven.
Orientation: north is upper left.

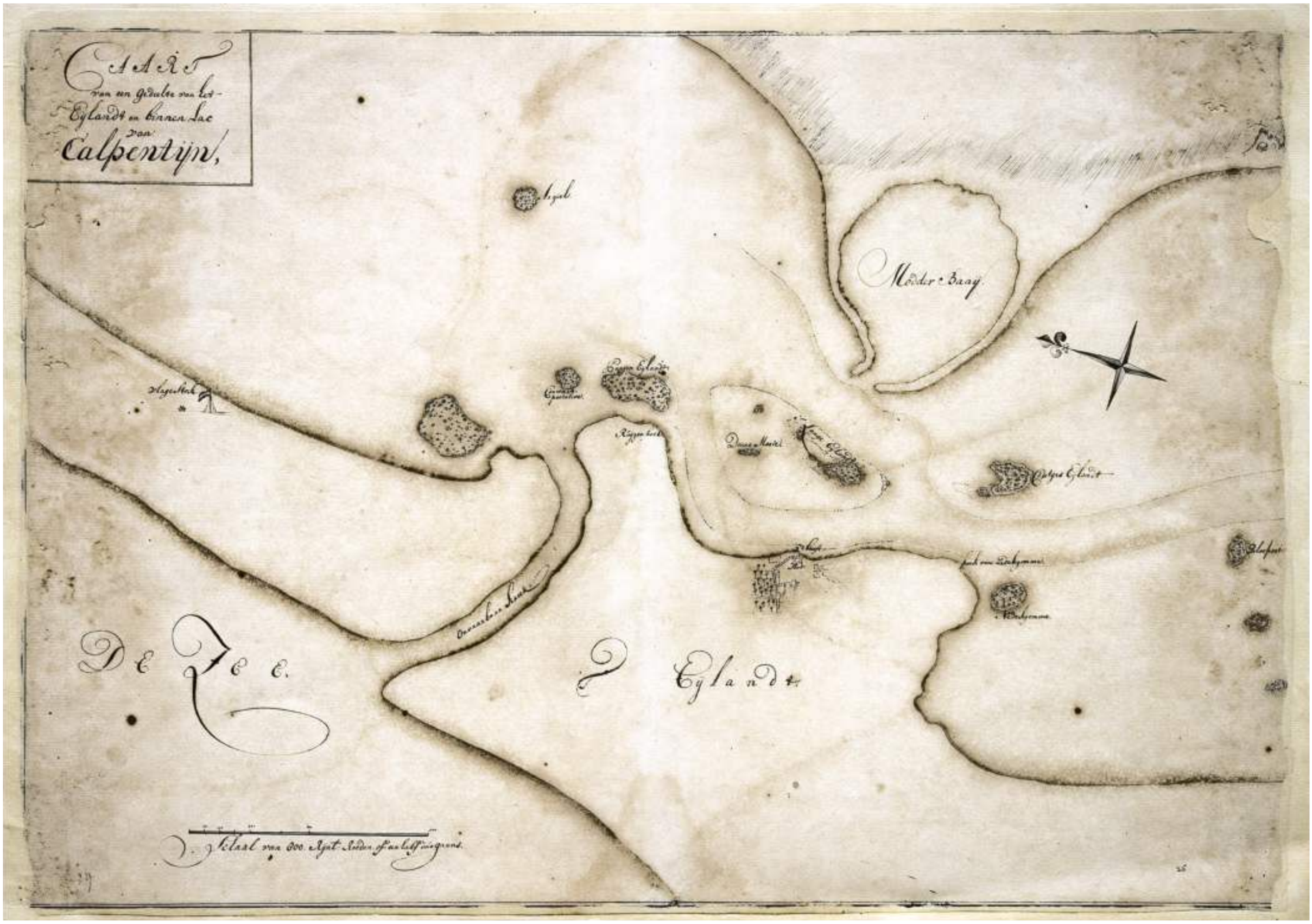

Museum Bodellianum
Port 170 N. 182

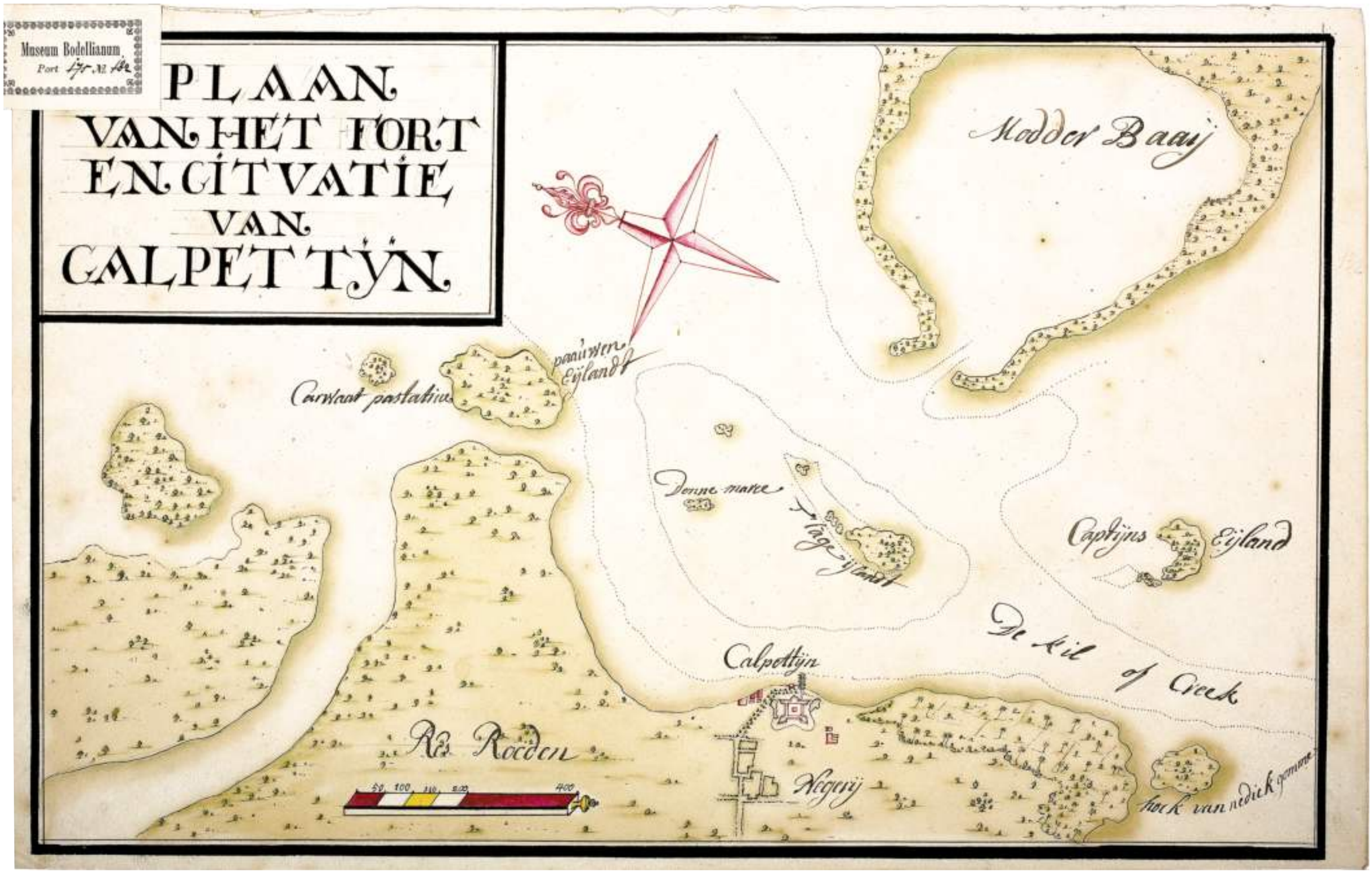

De Reede van Calpentijn aan de West-zyde van Cijlon
Hoge Rug van Navekare
Calpentijn
De Reede van Calpentijn aan de West-zijde van Cijlon

blad 148 boven / sheet 148 above:

Sri Lanka National Archives, kaart/map CAL 4.

[Anoniem, ca. 1721] :
[Anonymous, c. 1721] :

Plaan / van het Fort / en omleggende Situatie / Tot / Calpentijn.

Plan / of the Fort / and surrounding Situation / At / Kalpitiya.

Schaalstok van 100 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 2.770].
Scale-bar of *100 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 2,770].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 37,5 x 54,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 37.5 x 54.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Op deze situatiekaart behorend bij de overzichtskaart van Kalpitiya en omgeving op blad 145 boven zijn ook de beide 'negerijen' nabij het fort aangegeven, die tezamen de huidige plaats Kalpitiya vormen. De inheemse bevolking bestond hier indertijd overwegend uit Tamils, zoals mede blijkt uit de aanwezigheid van alleen een 'Mallabaarse' school.

On this situation map belonging with the general map of Kalpitiya and its environs on sheet 145 above, we also see the two *negerijen* (villages) near the fort that together form the present town of Kalpitiya. At the time the indigenous population here consisted preponderantly of Tamils, as can also be seen from the presence of only a 'Malabar' school.

blad 148 onder / sheet 148 below:

Antiquariaat A. Asher & Co. B.V., IJmuiden.

[Jan Zacharias Nauwman, 1763] :

De Reede van Calpentijn aan de West-zijde van Cijlon.

The Kalpitiya Roads on the Western side of Ceylon.

Schaalstok van 2 [Duitse mijlen] = [ca. 1 : 134.700].
Scale-bar of *2* [*Duitse mijlen*] = [approximately 1 : 134,700].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 31 x 32 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 31 x 32 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Dit zeekaartje van de toegang tot de lagune van Puttalam langs Kalpitiya geeft naast hydrografische informatie als waterdiepten en ankerplaatsen een panoramisch aanzicht van de kusten vanaf het eiland Karaitivu ('Caredive', geheel links), via het vasteland van Ceylon met de 'Rugge van Goedermale' (Kudramalai of Kudiremalai), de 'Hooge Rug van Navekare' (Aruvakala) en de 'Punt van Caredive' (bij de plaats Karaitivu tegenover Kalpitiya), naar de noordwestkust van het schiereiland van Kalpitiya. Het is een van tien overeenkomstige die vermoedelijk in 1763 tijdens de thuisreis uit Bengalen getekend werden door schipper Jan Zacharias Nauwman op het compagniesschip *Oosterbeek* (zie blad 76 onder), mogelijk naar voorbeelden uit het zesde deel van Johannes van Keulens *Zee-Fakkel* (1753).

As well as hydrographic information such as soundings and anchorages, this small sea-chart of the entrance to the lagoon of Puttalam past Kalpitiya provides a panoramic view of the coasts from the island of Karaitivu (*Caredive*, far left), via the mainland of Ceylon with the *Rugge van Goedermale* (Heights of Kudramalai or Kudiremalai), the *Hoge Rug van Navekare* (High Ridge of Aruvakala) and the *Punt van Caredive* (near the town of Karaitivu opposite Kalpitiya), to the north-west coast of the peninsula of Kalpitiya. This is one of ten similar items that presumably were drawn in 1763 during the voyage home from Bengal by Master Jan Zacharias Nauwman on the Company's ship *Oosterbeek* (see sheet 76 below), possibly following examples from the sixth volume of Johannes van Keulen's *Zee-Fakkel* (1753).

Dessavonie van Colombo: zuidelijke korales. Op de bladen hierna t/m 167 wordt aandacht besteed aan de vijf zuidelijke korales in de dessavonie van Colombo, tussen de Kelani Ganga in het noorden en de Bentota Ganga in het zuiden; zie onder meer de kaarten door Jan Christiaensz Toorzee en Baltus Jacobsz van Lier van de bestuurlijke hoofdindeling in respectievelijk 1698 en 1753 op de bladen 52 en 124. Blad 149 biedt van noord naar zuid een overzicht van de afzonderlijke kaarten van de Salpiti, Raigam, Pasdun en Wallalawita korales uit het kaartboek van Ceylon van Baltus Jacobsz van Lier uit 1753 (zie blad 124); de laatste viel slechts gedeeltelijk onder de dessavonie van Colombo. Van Liers kaart van de vijfde afdeling, de meest noordelijk gelegen Hewagam korale aan de Kelani Ganga, is tezamen met de Siyane (Hina) korale hiervoor op één kaart afgebeeld op blad 126 boven. Inleidend op de afzonderlijke compagniesvestigingen in de genoemde korales is op blad 150 boven nogmaals een overzichtskaart van het achterland van Colombo gereproduceerd, die omstreeks 1760 werd getekend om de grens tussen de Hewagam en de Salpiti korales vast te leggen; zie ook de kaart met gedeeltelijk dezelfde bedekkking op de bladen 122-123.

Dessavonie of Colombo: southern korales. On the sheets from here up to 167 attention is directed to the five southern korales in the *Dessavonie* of Colombo, between the Kelani Ganga in the north and the Bentota Ganga in the south; see the maps by Jan Christiaensz Toorzee and Baltus Jacobsz van Lier showing the main administrative divisions in 1698 and 1753 respectively on sheets 52 and 124. Sheet 149 offers from north to south a survey of the separate maps of the Salpiti, Raigam, Pasdun and Wallalawita Korales from the map-book of Ceylon by Baltus Jacobsz van Lier from 1753 (see sheet 124); the last mentioned was only partly within the *Dessavonie* of Colombo. Van Lier's map of the fifth division, the Hewagam Korale situated furthest north on the Kelani Ganga, has been shown on one map together with the Siyane (Hina) korale on sheet 126 above. As an introduction to the individual Company establishments in the korales mentioned, on sheet 150 above a general map of the hinterland of Colombo has again been reproduced. This was drawn in about 1760 in order to fix the border between the Hewagam and Salpiti Korales. See also the map with partly the same coverage on sheets 122-123.

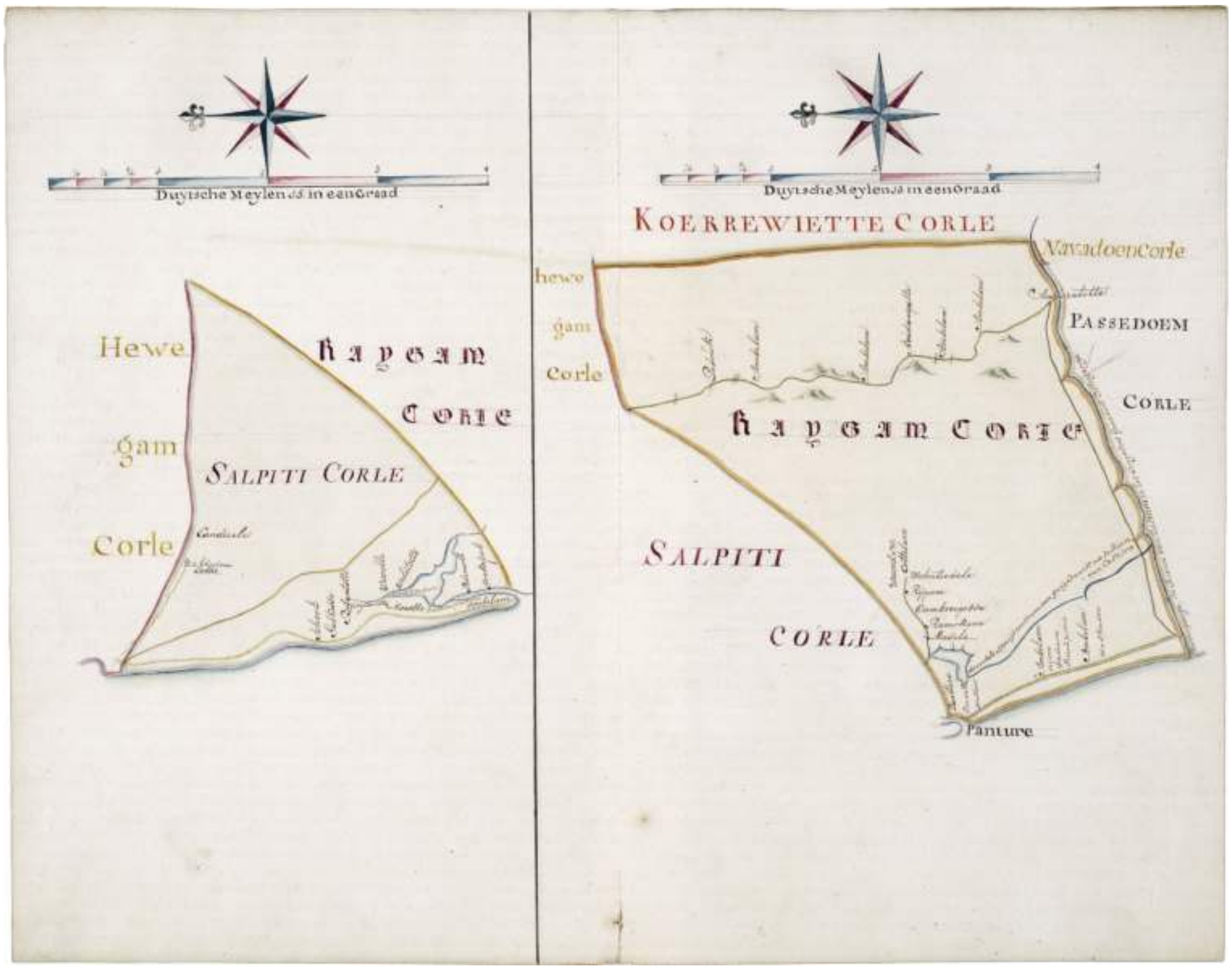

blad 149 boven / sheet 149 above:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 215 II-4 (= 4.VELH 329 II-4).

[Baltus Jacobsz van Lier, 1753] :

[Kaart van de Salpiti en Raygam Corles].

[Map of the Salpiti and Raigam Korales].

Schaalstok van 4 Duytsche Meylen 15 in een Graad = [ca. 1 : 200.500].
Scale-bar of *4 Duytsche Meylen 15 in een Graad* = [approximately 1 : 200,500].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32,5 x 41,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32.5 x 41.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

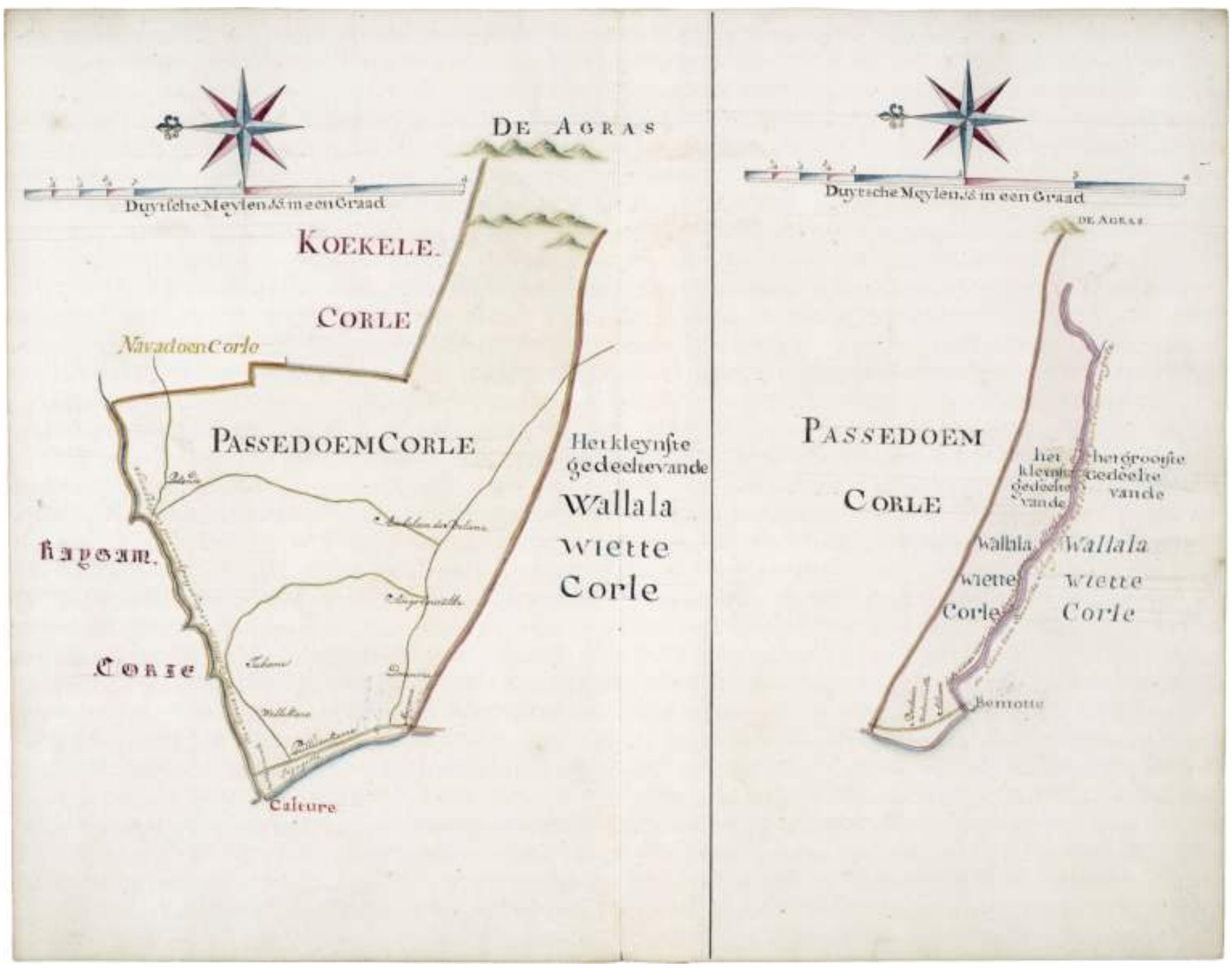

blad 149 onder / sheet 149 below:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 215 II-5 (= 4.VELH 329 II-5).

[Baltus Jacobsz van Lier, 1753] :

[Kaart van de Passedoem en Wallalawiette Corles].

[Map of the Pasdun and Wallalawita Korales].

Schaalstok van 4 Duytsche Meylen 15 in een Graad = [ca. 1 : 200.500].
Scale-bar of *4 Duytsche Meylen 15 in een Graad* = [approximately 1 : 200,500].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32,5 x 42 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32.5 x 42 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

blad 150 boven / sheet 150 above:

Sri Lanka Survey Department, kaart/map 23.

[Anoniem, ca. 1760] :
[Anonymous, c. 1760] :

Limitscheijding van de / Salpitti en Hewegam / Corle.

Administrative division between the / Salpiti and Hewagam / Korales.

Schaalstok van 600 Rijnlands Roeden = [ca. 1 : 30.600].
Scale-bar of *600 Rijnlands Roeden* = [approximately 1 : 30,600].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 49,5 x 73,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 49.5 x 73.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

blad 150 onder / sheet 150 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 23.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

Planta do forte da Malvana.

Plan van het fort van Malwana

Plan of the fort of Malwana.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32 x 21 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32 x 21 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Malwana. Het Portugese fortje te Malwana, in feite niet meer dan een schans aan de Kelani Ganga op ca. 15 kilometer oostelijk van Colombo (zie de kaart van de Siyane of Hina korale op blad 130), dateerde van omstreeks 1580 en diende als voorpost bij de verdediging van Colombo en de hofplaats Kotte. Van hieruit vertrok in latere jaren doorgaans ook de hoofdmacht van de divere Portugese militaire expedities via de westelijke aanvalsroute naar Kandy. De Compagnie hield de post na de verovering van Colombo in 1656 aan; omstreeks 1684 werd de schans herbouwd, tegelijk met de aanleg van een iets grotere versterking te Hanwella, ruim 10 kilometer verder oostwaarts aan de Kelani. Met de forten te Katuwana en Matara in het zuiden waren Hanwella en Malwana de voornaamste Nederlandse versterkingen die de Kandianen aan het begin van de grote oorlog in 1761 wisten in te nemen. De plattegrond van Malwana op blad 150 onder is weer afkomstig uit het eerder genoemde Portugese kaartboek van ca. 1628 (zie blad 30). De situatie in 1688 op blad 151 rechtsboven, na de herbouw door de Compagnie, is weergegeven in een uitsnede van de grote verzamelkaart door Jan Christiaensz Toorzee van alle Nederlandse versterkingen in de dessavonie Colombo (blad 60). Zijn aantekening als zou het fortje van 'geplante kapocks boomen' zijn aangelegd is een vergissing; bedoeld wordt een zachte, uit samengepakt verweringsmateriaal gevormde laterietsteen, plaatselijk bekend als *kabook* of *kabuk*. Zie ook Deel I: *Atlas Isaak de Graaf/ Atlas Amsterdam*, I-23q III, IV.

Malwana. The little Portuguese fort at Malwana, in fact no more than a redoubt on the Kelani Ganga about 15 kilometres to the east of Colombo (see the map of the Siyane or Hina korale on sheet 130), dated from about 1580 and served as an outpost in the defence of Colombo and the court town of Kotte. In later years the main force of the various Portuguese military expeditions set out from here via the westerly route of attack to Kandy. After the conquest of Colombo in 1656 the Company kept the post, which was completely rebuilt in 1684. In the same year a somewhat larger fortification at Hanwella was established, a good 10 kilometres further to the east on the Kelani. With the forts at Katuwana and Matara in the south, Hanwella and Malwana were the main Dutch forts that the Kandyans managed to take at the beginning of the great war in 1761. The ground-plan of Malwana on sheet 150 below again comes from the Portuguese book of maps already referred to from about 1628 (see sheet 30). The situation in 1688 on sheet 151 upper right, after the rebuilding by the Company, is shown in a section from the large collective map by Jan Christiaensz Toorzee of all the Dutch fortifications in the Dessavonie of Colombo (sheet 60). His note that the little fort was built of 'planted kapok trees' (*geplante kapocks boomen*) is an error; what is meant is a soft stone consisting of compacted laterite deposits, known locally as *kabook* or *kabuk*. See also Volume I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23q III, IV.

blad 151 rechtsboven / sheet 151 upper right:

Centrale Bibliotheek Rotterdam, 86 L 8.

Door Mijn. J:C: Toorzee. A:o 1688 :
By Me. J:C: Toorzee. A:o 1688 :

[algemene titel / general title]

Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.

Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

[kaarttitel / map title]

Maluane.
Malwana.

Schaalstok van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.920].
Scale-bar of *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,920].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 23 x 16 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 23 x 16 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [onder] een beschrijving en een legenda bij de nummers 1 t/m 7 :
Explanations: [below] a description and a key to the numbers 1 to 7 :

Een schans van geplante kapocks boomen van binnen met een aarde borstweeringh en buijten met een gracht van 10. en sommige platsen meer voeten diep.

N:o 1. Is een Ravelijn om 't overkomen van de spruijt te letten.
2. Logiment voor 't hooft buijten de pager.
3. Provissie packhuijs.
4. 'T Kruijthuijs.
5. 'T Ammonitie en gereetschap huijsie.
6. Wacht huijsen.
7. Corps du guarde mitsgaders sergiants en chirurgijn kamer.

Bijschriften: pag. 149 / Captions: p. 149

De Schans Gourbeville offte Hangwelle.

Nº 1. Logijs voor den Overste
2. Corps de Guijnard
3. Kruijt huijs
4. proviant pack huijs
5. Een huijs voor de Officiers
6. Luijtenants Woonijh
7. Logijs der Soldaten diergen een afsonderen
8. Soldaten Kaack huijsen

Maluane.

Een Schans van geplante Kapocks boomen Buytenwaert met een dande. Borstweringh en huijsen met een gracht van 10 Vm. sommige plaetsen maer 9 Voeten diep.

Nº. is een Havetjen van't overkomen van de Spanjaert te Colom
2. Logiement voor't hooft huijsen de pagen
3. provisie pack huijs
4. t Kruijt huijs
5. t Ammunitie en granaet huijs huijsie
6. Wacht huijsie
7. Corpsdeguarde mitsgaders Sergeants en chirurgijns kamer

Bijschriften: pag. 150 / Captions: p. 150

Bijschriften: pag. 152 / Captions: p. 152

Fort Langwelle

Aanwijsinge des Profils

AB. Onderbreedte
AF. Buijtenste hoogte des Walls
BE. Binnenste hoogte
EL. Walgang
LK. Banquets hoogte
KI. Dessels breedte
IO. Borstweers hoogte
DC. Wijdte van de kuijpingen
CB. Ledige gang
AG. Diem
GH. Boven wijdte van de Gracht
MN. Diepte vande gracht, deg engelijk en opsommige plaetsen over de 20 voeten.

Grond Aanwijsinge

a. Twee halve Bolwerken
b. Twee halve Do
c. Een Kondeel aande Revier kant
d. De poort
Nº 1. Vier verbrukkjes voor d'opperhoofs
2. Vijf Do voor d'officieren
3. Chirurgijns kamer
4. Wapen kamer
5. Contant en kleeden Kas
6. Vier kijs kamers
7. Arage pak huijs
8. Ammonitie huijs
9. Nily pak huijs
10. Materiael huijs
11. Zout pak huijs
12. Twee kruijt kelders waer boven twee bosse lieden Kamers
13. Twee Corpsdeguarden
14. Twee Sergeants Kamers
15. Wagts plaats inde poort
16. Vier Trappen om op de wal te komen
17. Vier Combuijsen

Colombo VIIIe October Ao 1698.

Ingenieur Dans

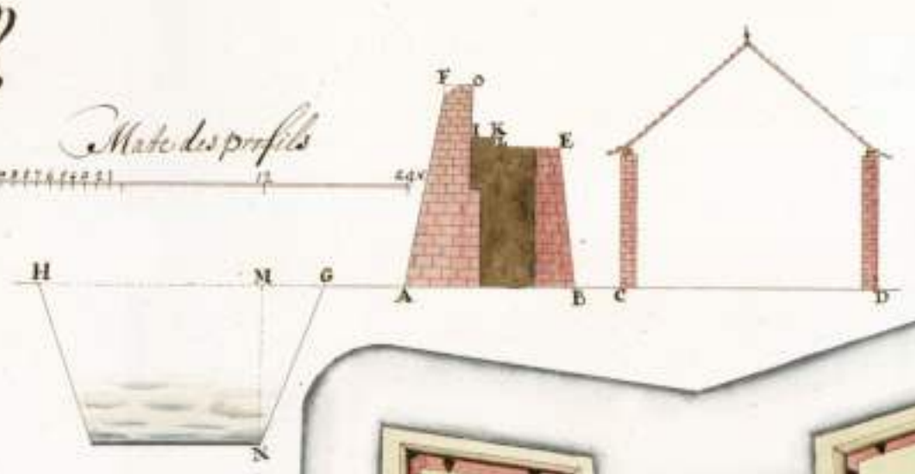

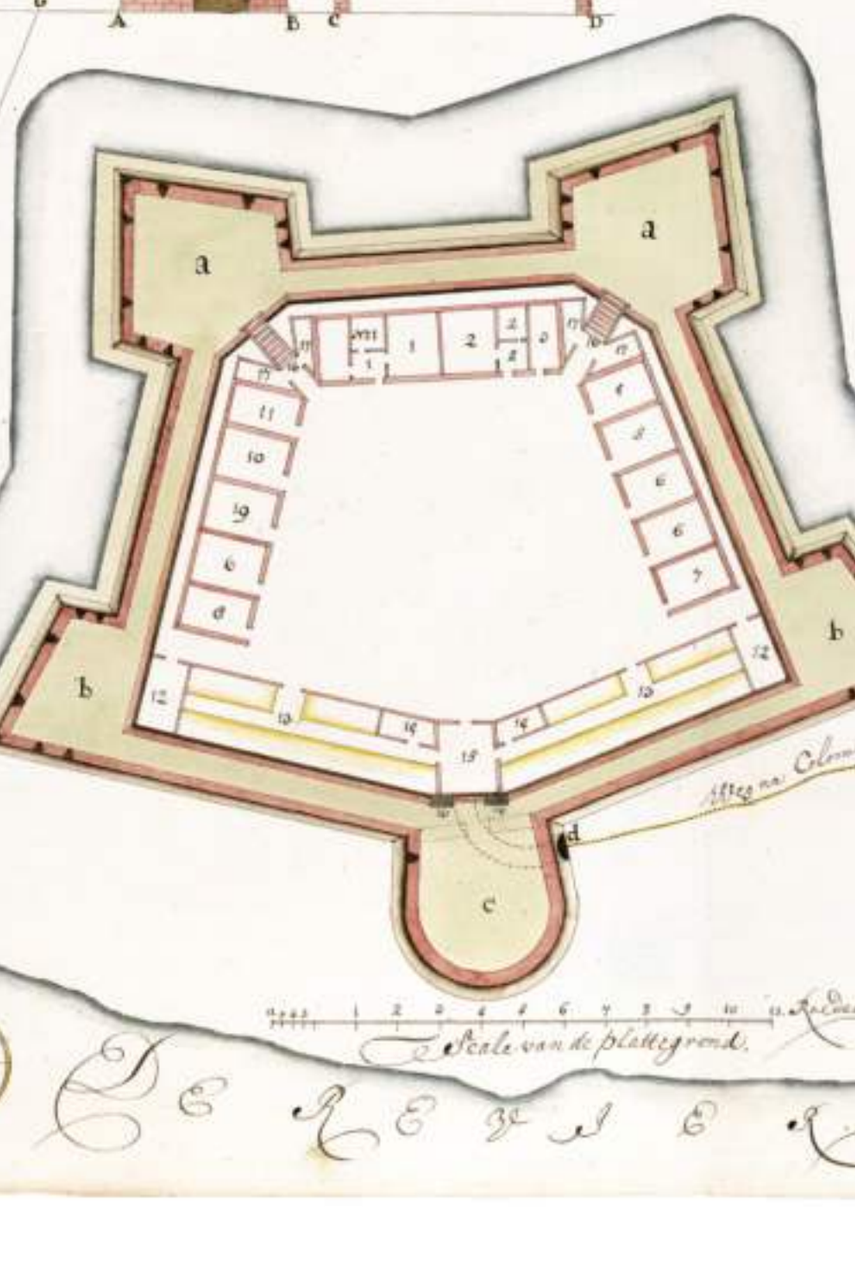

De Reste

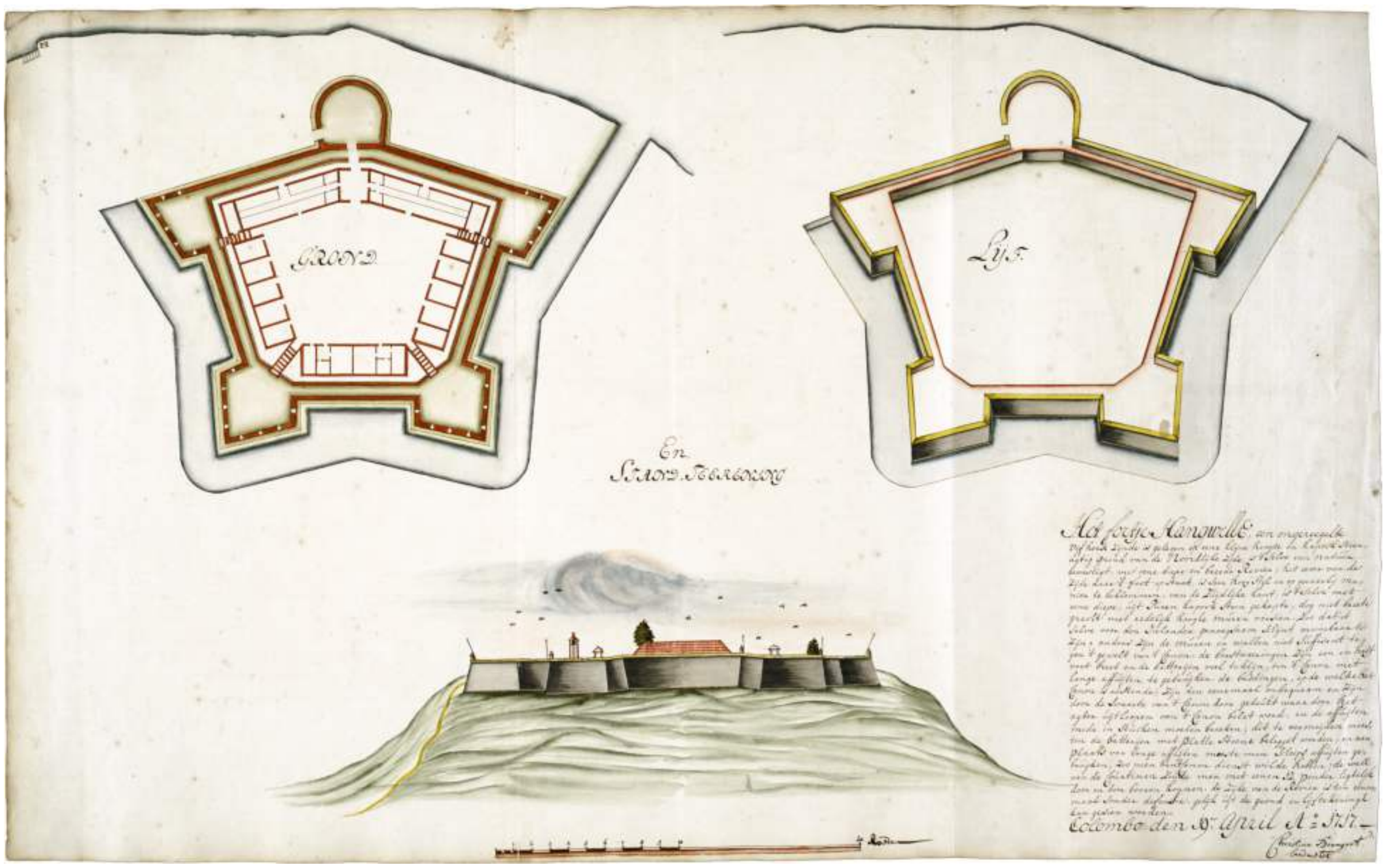

blad 151 linksboven / sheet 151 upper left:

Centrale Bibliotheek Rotterdam, 86 L 8.

Door Mijn. J:C:Toorzee. A:o 1688 :
By Me. J:C:Toorzee. A:o 1688 :

[algemene titel / general title]

Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.

Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

[kaarttitel / map title]

De Schans Gourbeville / ofte / Hangwelle.
The Redoubt of Gourbeville / or / Hanwella.

Schaalstok van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.920].
Scale-bar of *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,920].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 23 x 16 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 23 x 16 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [midden onder] een legenda bij de nummers 1 t/m 8 :
Explanations: [below centre] a key to the numbers 1 to 8 :

N:o: 1. Logijs voor den vandrigh.
2. Corps du guarde.
3. Kruijthuijs.
4. Proviant packhuijs.
5. Een huijs voor den disave.
6. Luijtenants woonigh.
7. Logijs der soldaten die op en aftrecken.
8. Soldaten koock huijsen.

Hanwella. Dit plan van het nieuwe fortje Hanwella en directe omgeving uit 1688 is eveneens afkomstig van Jan Christaensz Toorzees hierboven genoemde verzamelkaart (blad 60) en toont de situatie kort na de aanleg in 1684. De vermelding van een 'huijs voor den disave' heeft betrekking op het hier ingerichte verblijf voor de dessave van Colombo ten behoeve van inspecties in de omgeving of voor de eerste ontvangst van delegaties uit Kandy, die altijd langs deze versterking passeerden. Toorzees tweede plan op blad 151 onder, weer uit het verslag van de inspectiereis van gouverneur Gerrit de Heere in 1698, laat zien dat in de tussenliggende jaren de voorheen onbeschermde punt aan de rivierzijde versterkt werd met een rondeel. Zie ook Deel I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23q I, II.

Hanwella. This plan of the new fort of Hanwella and immediate surroundings from 1688 is also taken from Jan Christiaensz Toorzee's collective map mentioned above (sheet 60), and shows the situation shortly after its construction in 1684. The reference to a *huijs voor den disave* (house for the *Dessave*) alludes to the residence set up here for the *Dessave* of Colombo for the purpose of inspections in the area, or for the first reception of delegations from Kandy, which always passed by this fort. Toorzee's second plan on sheet 151 below, again from the account of Governor Gerrit de Heere's tour of inspection in 1698, shows that in the intervening years the formerly unprotected point by the riverside had been reinforced with a roundel. See also Volume I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23q I, II.

blad 151 onder / sheet 151 below:

Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde, H 47 kaart/map no. 23.

Colombo ultimo October A:o 1698. J:C:Toorzee, Ingenieur :
Colombo at the end of October A:o 1698. J:C:Toorzee, Engineer :

T Fort Hangwelle.

The Fort of Hanwella.

Schaalstok van 11 Roeden = [ca. 1 : 400] [profiel] 24v. = [ca. 1 : 115].
Scale-bar of *11 Roeden* = [approximately 1 : 400] [profile] *24v.* = [approximately 1 : 115]

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 32,5 x 51,5 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, coloured, 32.5 x 51.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [links] een legenda bij de letters A t/m N, a t/m d en de nummers 1 t/m 17 :
Explanations: [left] a key to the letters A to N, a to d and the numbers 1 to 17 :

Aanwijsinge des Profils.
AB. Onderbreedte des wals.
AF. Buijtenste hoogte des wals.
BE. Binnenste hoogte des wals.
EL. Walgang.
LK. Banquets hoogte.
KI. Desselvs breedte.
IO. Borstweers hoogte.
DC. Wijdte van de huijsingen.
CB. Ledige gang.
AG. Barm.
GH. Boven wijdte van de Gracht.
MN. Diepte van de gracht, dog ongelijk en op sommige plaatsen over de 20 voeten.

Gronds aanwijzinge.
a Twee heele Bolwerken.
b. Twee halve d[itt]o.
c. Een rondeel aan de revierkant.
d. De poort.
N:o. 1. Vier vertrekkjes voor't opperhooft.
2. Drie d[itt]o voor d'officieren.
3. Chirurgijns kamer.
4. Wapenkamer.
5. Kontant en kleeden kas.
6. Drie rijs kamers.
7. Aracx pakhuijs.
8. Ammonitiehuijs.
9. Nelij pakhuijs.
10. Matriaalhuijs.
11. Zout pakhuijs.
12. Twee kruijtkelders waarboven twee bosschieters kamers.
13. Twee Corpsduguarden.
14. Twee Sergeants kamers.
15. Wagtsplaats in de poort.
16. Vier Trappen om op de wal te komen.
17 Vier Combuijsen.

blad 152 / sheet 152:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 1522 kaart/map no. 2.

Colombo den 19:en April A:o 1717. Christian Boomgart, landmeter :
Colombo the 19th of April A:o 1717. Christian Boomgart, land surveyor :

Grond, Lijf en Stand Teekening [van] Het fortje Hangwelle.

Plan, Elevation and View [of] The fort of Hanwella.

Schaalstok van 20 Roeden = [ca. 1 : 420].
Scale-bar of *20 Roeden* = [approximately 1 : 420].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 42 x 67 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 42 x 67 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [rechtsonder] een beschrijving :
Explanations: [lower right] a description :

Het fortje Hangwelle, een ongereegelte vijfhoek zijnde is geleegen op eene klijne hoogte en kapock steen agtig grond. Van de Noordlijke zijde, is 't Selve van natuure bevestigt, met eene diepe en breede Revier; het oever van de zijde daar 't fort op staat, is seer hoog stijl en op geenerlij manier te beklimmen; van de Zuijdlijke kant, is 't Selve met eene diepe, uijt Puren kapock steen gekapte, dog niet begracht met redelijk hooghe muren versien. Zoo dat 't Selve voor den Inlander genoegsaam schijnt onwinbaar te zijn, anders zijn de muren en wallen niet suffisant tegen 't gewelt van 't Canon. De borstweeringen zijn een voet breet en de batterijen veel te klijn, om 't Canon met lange affuijten te gebruijken. De beddingen, op de welke 't Canon is rustende, zijn ten eenemaal onbequaam en zijn door de swaarte van 't Canon door gedrukt waardoor het agter uijtloopen van 't Canon belet word, en de affuijten mede in stucken moeten breeken; dit te vermeijden moeten de batterijen met platte steene belegt werden, en in plaats van lange affuijten moeste men klaps affuiten gebruijken, zoo men van 't canon dienst wilde hebben; de wal van de Courtinen zoude men met eenen 12 ponder ligt door en door booren konnen. De zijde van de Revier is ten een maal sonder defensie. Gelijk uijt de grind en lijftekening kan gesien worden.

De beschrijving bij deze gecombineerde plattegrond- en opstandtekeningen van Christiaan Pieter Boomgart uit 1717, in een der verslagen van de inspecties door gouverneur Isaac Augustijn Rumpf, geeft aan dat het fortje te Hanwella toen niet 'suffisant' verdedigbaar meer werd geacht tegen een andere tegenstander dan 'den Inlander'. Zelfs dit laatste bleek in februari 1761 een misrekening, ondanks de – geringe – verbeteringen die Rumpf hier nadien liet uitvoeren. Deze plattegrond en tekeningen zijn eveneens opgenomen in de kopieverslagen in het Nationaal Archief onder de inventarisnummers 1.04.02 10090 (kaart 4) en 1.11.01.01 598 (kaart 4).

The description of these combined ground-plan and elevation drawings by Christiaan Pieter Boomgart from 1717, in one of the reports of the inspections made by Governor Isaac Augustijn Rumpf, indicates that the little fort at Hanwella was then no longer considered to be 'sufficiently' defensible against any other adversary than 'the Native'. Even this turned out to be a miscalculation in February 1761, in spite of the – slight – improvements that Rumpf had later ordered to be carried out. This ground-plan and the drawings are also included in the duplicate reports in the Netherlands National Archives with the numbers 1.04.02 10090 (map 4) and 1.11.01.01 598 (map 4).

blad 153 boven / sheet 153 above:

Sri Lanka National Archives, kaart/map HAN 1.

[Anoniem, ca. 1721] :
[Anonymous, c. 1721] :

Plaan / van het Fort en Cituatie op / Hangwelle.

Plan / of the Fort and Situation at / Hanwella.

Schaalstok van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.810].
Scale-bar of *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,810].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 51 x 72 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 51 x 72 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

De twee kaarten op blad 153 behoren weer tot de series van compagniesvestigingen in respectievelijk de Sri Lanka National Archives (boven) en de Collectie Bodel Nijenhuis van de Universiteitsbibliotheek Leiden (onder), die vermoedelijk beide terug te voeren zijn op de werkzaamheid van Pieter Gijsbert Noodt in Ceylon in 1721 (zie het tweede inleidende hoofdstuk en blad 134). Met de 'Hangwelle Revier' wordt hier de Kelani Ganga bedoeld. Interessant is de aanduiding van de 'Wegh van Cietewaqui', het vervolg van de weg uit Colombo naar Sitavaka nabij het huidige Avissawella, waar zich de overgang over de Kelani naar Kandiaans grondgebied bevond (blad 155 onder) en de jaarlijkse ambassades over en weer werden begroet.

The two maps on sheet 153 once more belong to the series of Company settlements in the Sri Lanka National Archives (above) and the Bodel Nijenhuis Collection of the Leiden University Libary (below), which presumably both derive from the work of Pieter Gijsbert Noodt in Ceylon in 1721 (see the second introductory chapter and sheet 134). With the *Hangwelle Revier* the Kelani Ganga is intended. An interesting point is the reference to the *Wegh van Cietewaqui*, the continuation of the road out of Colombo to Sitavaka near the present town of Avissawella, where the crossing over the Kelani into Kandyan territory was located (sheet 155 below) and the where the annual Kandyan and Company embassies were greeted.

blad 153 onder / sheet 153 below:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 002-11-037.

[Anoniem, ca. 1721] :
[Anonymous, c. 1721] :

Plaan / van het fort / en cituatie / op / Hangwelle.

Plan / of the fort / and cituation / at Hanwella.

Schaalstok van 80 Rijnl. Roeden = [ca. 1 : 3.550].
Scale-bar of *80 Rijnl. Roeden* = [approximately 1 : 3,550].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 26 x 41,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 26 x 41.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

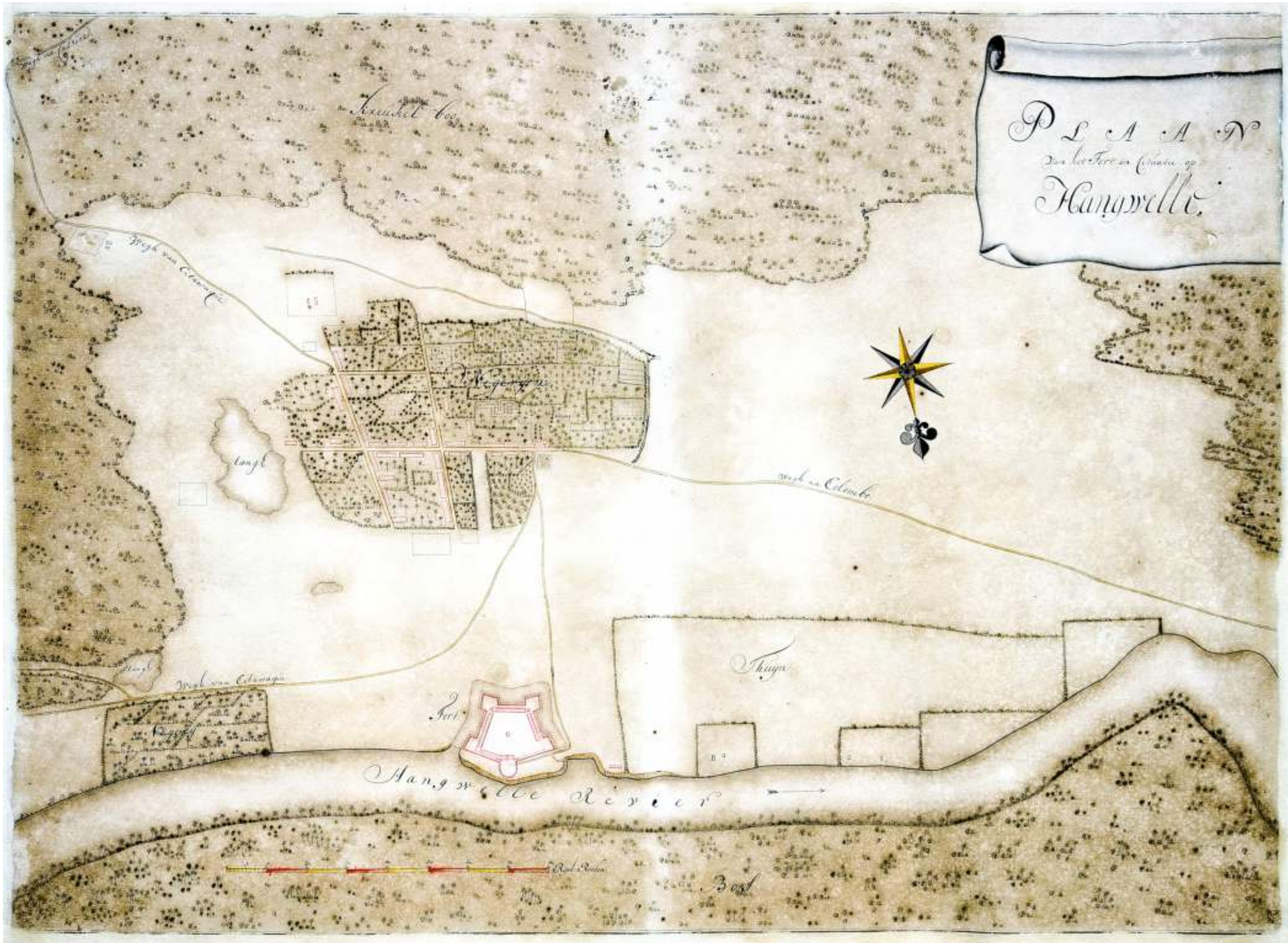

Museum Bodellianum
Port Fol. N. 40

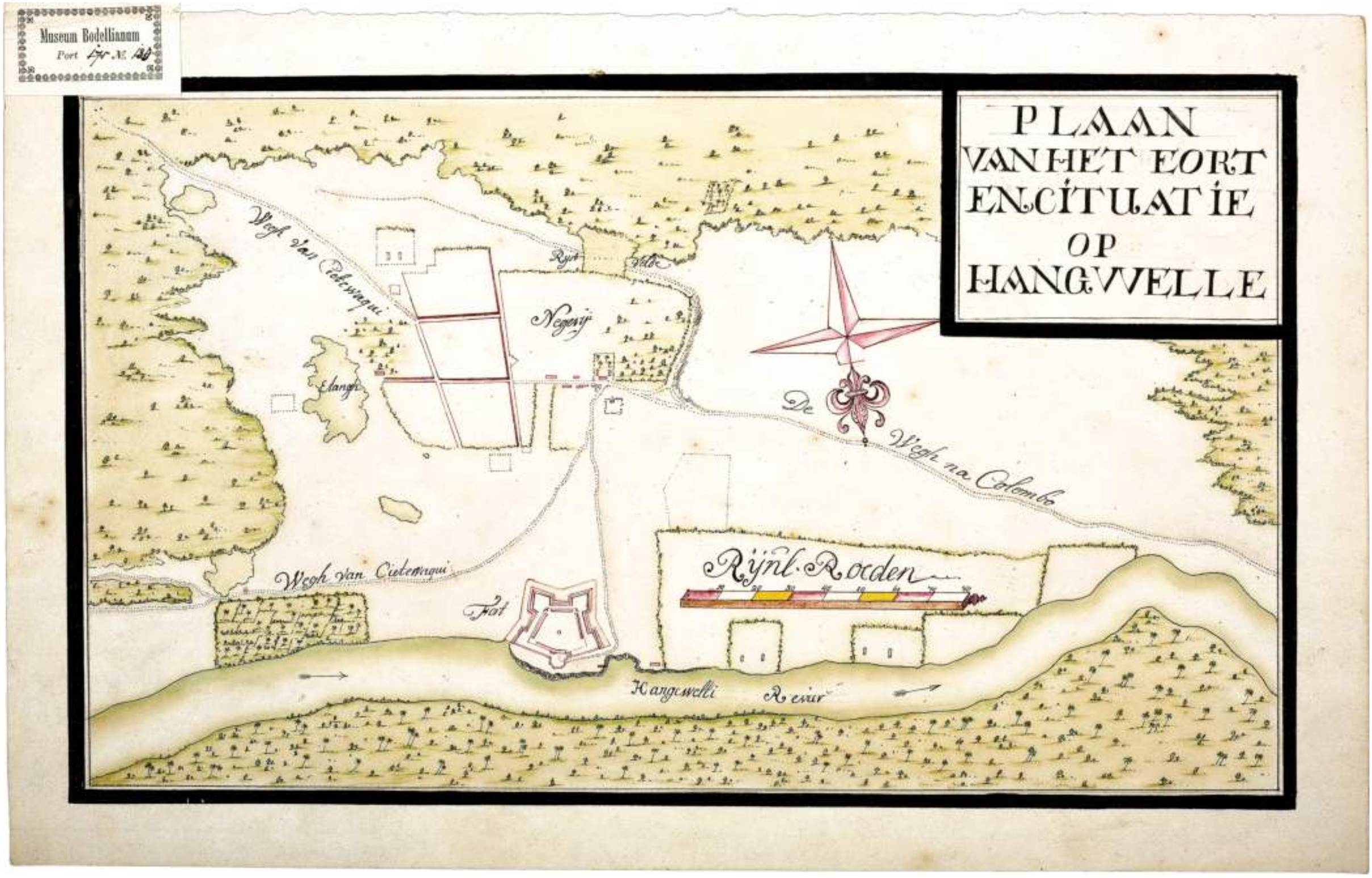

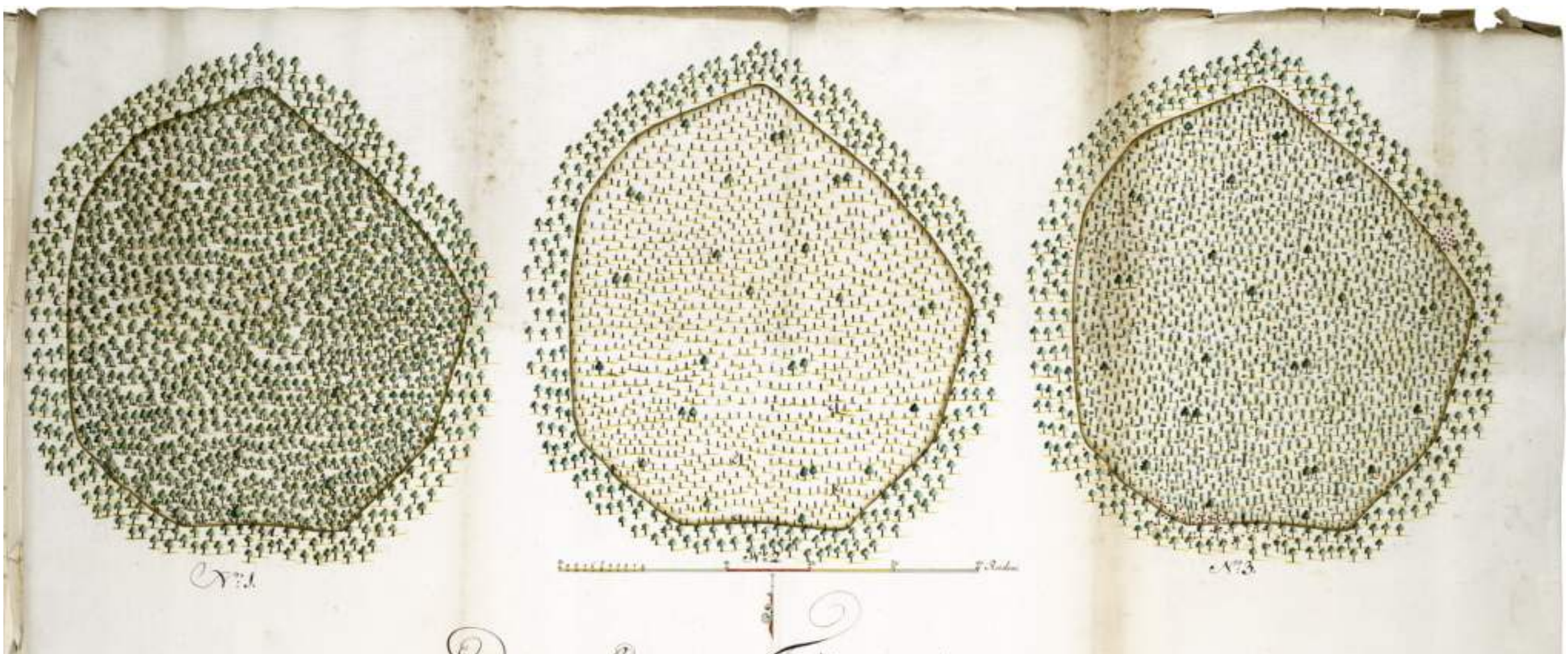

Deboven Staande drie Figuuren verbeelden een Stuk lands bij de Inlandinge Rivier genaamt Cattiegaawille, gelegen aldaar Soorgs in Corle in't diep Alloetgamé groot van Inhoud 2. Morgen 502. Gradaat Roden, ligt Rechthoekig midden door een Kanaal van A tot B 32½ Ruy C tot D 40 Roden, aanbrengende mijnd met N°3. Leedigt van het Kappen van het Stuk Lands bijgevgt is gemaakt. N°2. de gelegenheyd van't Velt na het Kappen en verbaauwen als in Maart en Meymaand volgende. N°3. het meten aangegeven en memorigmaal volgen door verscheijde Inlanders Lieden Cancel bomen, dewelke dagelijx vermeerderen als 2 jaaren de Loopel van verscheijde Soorten overtelt met als de bequaamdigen Inde figuur N°3. met Roode Stippeltjes in de anderen figuuren met Ly C. worden aangeteykent, navolgent de andere bomen als Milité met M. Goodeparaale met G. diepparaale met D. Alloebee met A. Leedemeeke met H. Moree met Mr. en Reekoene met K. Naar ons in den Cadien opslag het verschil te kennen worden Brogt hiervan bomen na't Kappen van voormelte Elena: meer als de meerend Staande Nos word hier onder in dese Colomen na de gestelde Syfonderlijk gestelt als volgt.

	N°1. voor't Kappen	N°2. na't Kappen, gelaten staande Bomen	N°3. na't Verzagen, Loopel en Jongwas
Cancel	5	5	155
milité	120	120	1750
Goodeparaale	122	122	100
diepparaale	61	61	12
alloebee	20	20	40
Leedemeeke	61	61	650
moree	50	50	440
Reekoene	5	5	10
Somma	444	444	3217 Pompoet

Colombo den 3e July a° 1720.

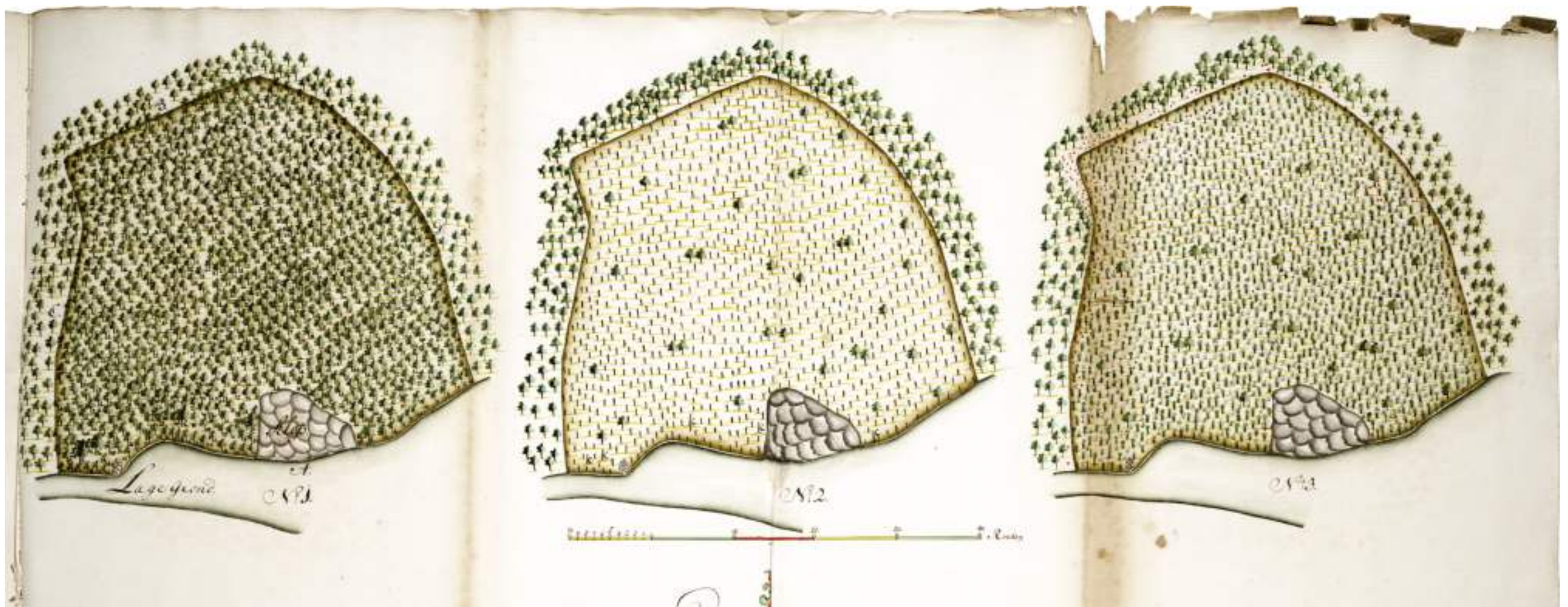

Deboven Staande drie Figuuren verbeelden een Stuk lands bij de Inlandinge Rivier genaamt Cattiegaawille, gelegen aldaar Soorgs in Corle in't diep Alloetgamé groot van Inhoud 2. Morgen 500. vierkante Roden, ligt Rechthoekig midden door een Kanaal van A tot B 32½ van C tot D 40 Roden, aanbrengende mijnd met N°3. Leedigt van het Kappen van het Stuk Lands bijgevgt is gemaakt. N°2. de gelegenheyd van't Velt na het Kappen en verbaauwen als in Maart en Meymaand volgende. N°3. het meten aangegeven en memorigmaal volgen door verscheijde Inlanders Lieden Cancel bomen, dewelke dagelijx vermeerderen als 2 jaaren de Loopel van verscheijde Soorten overtelt met als de bequaamdigen Inde figuur N°3. met Roode Stippeltjes in de anderen figuuren met Ly C. worden aangeteykent, navolgent de andere bomen als Leedemeeke met H. Alloebee met A. Goodeparaale met G. diepparaale met D. Milité met M. Tanpalada met P. Coodeen met B. Dannoeree met Pll. Mellipoenna met W. Reekoene met KN. Poleu met P. Caddoele met B. Mallobalde met Mb. Kurrijemindige met K. ankende met Nk. en Ellemée met E. waar en in den ander gelegt verschil te kennen worden Brogt hiervan bomen na't Kappen van voormelte Elena: meer als de meerend Staande Nos word hier onder in dese Colomen na de gestelde Syfonderlijk gestelt als volgt:

	N°1. voor't Kappen	N°2. na't Kappen, gelaten staande Bomen	N°3. na't Verzagen, Loopel en Jongwas
Cancel	5	5	220
Leedemeeke	200	200	923
alloebee	170	170	610
Goodeparaale	100	100	220
diepparaale	80	80	288
milité	10	10	350
Tanpalada	30	30	210
Coodeen	50	50	305
Dannoeree	60	60	305
Mellipoenna	50	50	405
Reekoene	50	50	
Poleu	20	20	154
Caddoele	150	150	420
Mallobalde	100	100	200
Kurrijemindige	40	40	260
ankende	20	20	460
ellemée	10	10	180
Somma	1185	1185	5383 Pompoet

Colombo den 3e July a° 1720.

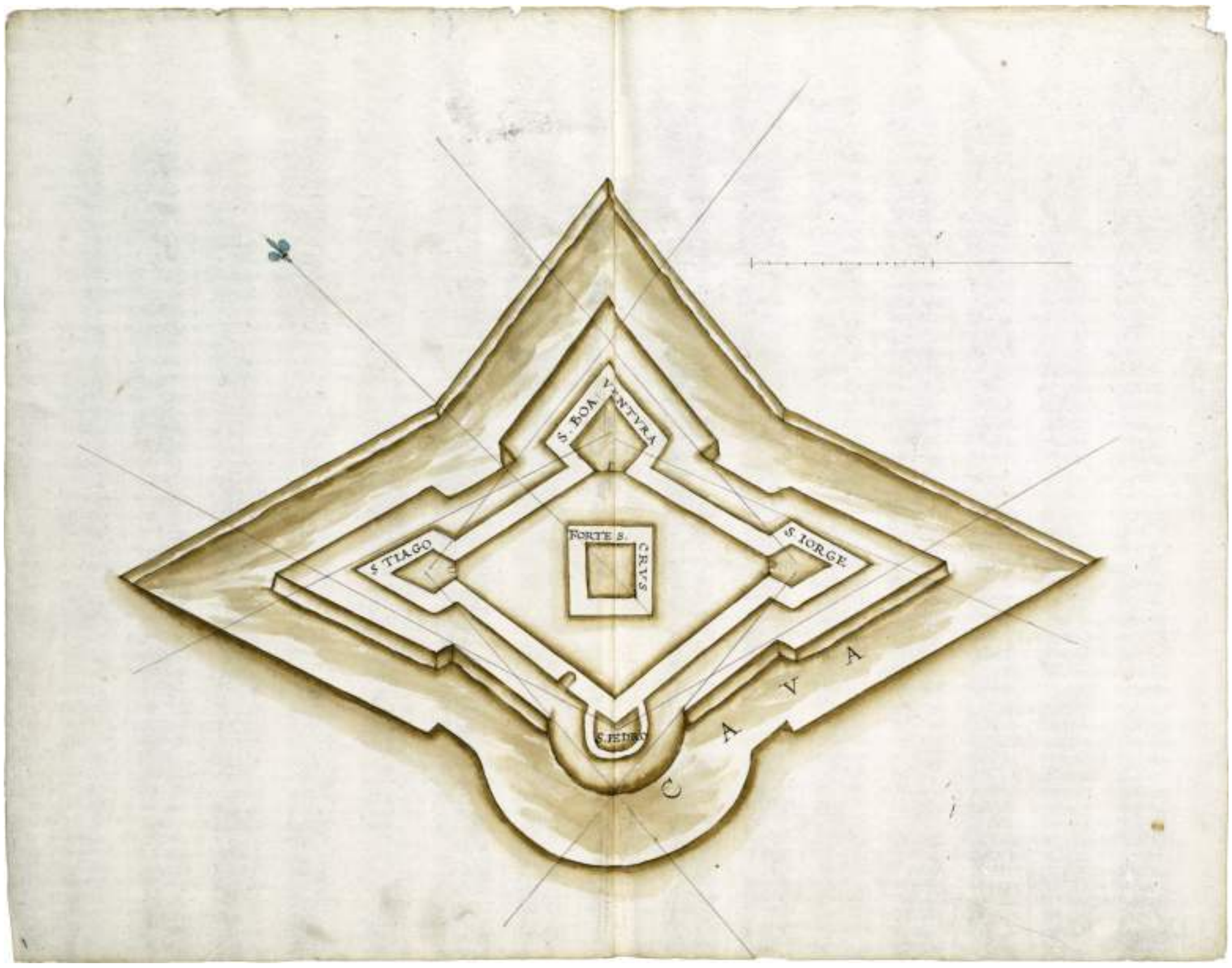

blad 154 boven / sheet 154 above:

Nationaal Archief, 1.04.02 9809 fols. 721-722.

Colombo den 3:en Julij A:o 1720. C.P. Boomgart :
Colombo the 3rd of July A:o 1720. C.P. Boomgart :

[Kaart van een perceel chena-land nabij het dorp Alloetgame in de Hina Corla voor en tijdens de ontginning en na herbeplanting].

[Map of a parcel of chena land near the village of Alutgama in the Siyane Korale before and during clearing, and after replanting].

Schaalstok van 40 Roeden = [ca. 1 : 970].
Scale-bar of *40 Roeden* = [approximately 1 : 970].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 51 x 71 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 51 x 71 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [midden onder] een beschrijving :
Explanations: [below centre] a description :

De boven staande drie Figuuren verbeelden een stuk land bij de Inlanderen Chena genaamt boodiandenije, gelegen in de Hina Corla in't dorp Alloetgame, groot van Inhoud 2. morgen 582. quadraat Roeden, uijtstreckende midden door over kruijs van A. tot B. 52½. van C. tot D. 48. Roeden. Aanthoonende wijdens met N:o 1. hoedanigh voor het kappen van het bosch gem: stuck lands begroeijt is geweest. N:o 2. de geleegentheijd van 't Selve na het kappen en verbranden als in staat om te konnen bezaaijen, mitsgaders N:o 3. het weder aangroeijen en vermenigvuldigen der verscheijde, Insonderheijd Caneel boomen, de welcke dagelijx vermeerderen als zijnde de lootjes van verscheijde hoogte, over sulx niet als de tegenwoordige. In de figuur N:o 3. met Roode Stippeltjens, en in de anderen figuuren met L:a C. werden vertoont, vervolgens de anderen boomen als Milile, met M. Goddeparale, met G. diejeparale, met D. Alloeboo, met A. Heddewecke, met H. More, met MR. en Keckoene met K. Maar om in den Eersten opslag het verschil te konnen werden b'oogt hoeveel boomen na 't kappen van voormelte Chena meer als bevoorens staan zo werd hier onder in drie Colomnen de getallen bijsonderlijk gesteldt als volgt:

	N:o 1. Voor 't kappen. Boomen.	N:o 2. Na 't kappen. gebranden stroncken.	N:o 3 na 't bezaaijen. lootjes en jongeboom:
Caneel	5.	5.	135.
Milile	120.	120.	1750.
Goddeparale	122.	122.	180.
Diejeparale	61.	61.	12.
Alloeboo	20.	20.	40.
Heddewecke	61.	61.	650.
More	50.	50.	440.
Keckoene	5.	5.	10.
Somma	**444.**	**444.**	**3217. Boompjes.**

Deze interessante thematische kaart door Christiaan Pieter Boomgart doet verslag van een experiment uitgevoerd in de jaren 1718-1720 onder het bewind van gouverneur Rumpf nabij het dorp Alutgama, in de Hina of Siyane korale op een half uur gaans ten noordwesten van Hanwella, waarbij een perceel bosland volgens de inheemse chena-methode merendeels gekapt en verbrand werd en vervolgens ingeplant met nieuwe permanente boom- en struikgewassen. De bedoeling was aan te tonen dat bij een intensiever en systematischer grondgebruik het aantal kaneelbomen op een gegeven oppervlakte aan bosland veel hoger kon zijn, met behoud van de opbrengst aan diverse andere inheemse houtsoorten als milla, godapara, diyapara, alubo, hedawaka, mora en kekuna. In lijn met deze opzet werden in de loop van de achttiende eeuw de permanente inheemse bevolkingstuinen geleidelijk aan belangrijker voor de productie van kaneel, ten koste van de oude praktijk van het verzamelen van wilde kaneel in de onontgonnen bossen. De tweede kaart, op blad 154 onder, geeft een vrijwel identieke aanleg weer nabij het dorp Deganbedda in de Hewagam korale, enkele kilometers zuidelijk van Hanwella. Afgezien van het nog grotere aantal vermelde inheemse boomsoorten is de beschrijving nagenoeg gelijk aan die van de bovenste kaart; om die reden wordt deze hier niet apart in transcriptie weergegeven. De beide kaarten komen in het Nationaal Archief in losbladige kopieversies voor onder de inventarisnummers 4.VEL 939A en 4.VEL 939B.

This interesting thematic map by Christiaan Pieter Boomgart provides an account of an experiment carried out in the years 1718-1720 under Governor Rumpf near the village of Alutgama, in the Hina or Siyane Korale about half an hour's travel to the north-west of Hanwella. Here a parcel of forest was for the most part cleared and burned according to the indigenous *chena* system, and was then replanted with new permanent trees and bushes. The purpose was to demonstrate that with a more intensive and systematic use of land the number of cinnamon trees on a given area of forest land could be much higher, while preserving the production of various other kinds of local timber such as *milla*, *godapara*, *diyapara*, *alubo*, *hedawaka*, *mora* and *kekuna*. In keeping with this plan, in the course of the eighteenth century the permanent gardens of the indigenous population gradually gained in importance for the production of cinnamon, at the expense of the former practice of collecting wild cinnamon in the uncleared forests. The second map, on sheet 154 below, depicts an almost identical arrangement near the village of Deganbedda in the Hewagam Korale, a few kilometres to the south of Hanwella. Apart from the even larger number of native species of trees mentioned, the description is practically the same as the one on the top map, and for this reason a separate transcription has not been given. Both of these maps occur in the Netherlands National Archives in loose-leaf duplicate versions with the numbers 4.VEL 939A and 4.VEL 939B.

blad 154 onder / sheet 154 below:

Nationaal Archief, 1.04.02 9809 fols. 723-724.

Colombo den 3:en Julij A:o 1720. C.P. Boomgart :
Colombo the 3rd of July A:o 1720. C.P. Boomgart :

[Kaart van een perceel chena-land nabij het dorp Degambedde in de Hewegam Corla voor en tijdens de ontginning en na herbeplanting].

[Map of a parcel of chena land near the village of Degambedda in the Hewagam Korale before and during clearing, and after replanting].

Schaalstok van 40 Roeden = [ca. 1 : 970].
Scale-bar of *40 Roeden* = [approximately 1 : 970].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 51 x 71 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 51 x 71 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [midden onder] een beschrijving, geen transcriptie.
Explanations: [below centre] a description, not transcribed.

blad 155 boven / sheet 155 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 24.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

[Plan van het fort te Maniravare].

[Plan of the fort at Menikkadawara].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32 x 42 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32 x 42 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksboven.
Orientation: north is upper left.

Menikkadawara. Deze ongeannoteerde Portugese plattegrond uit het kaartboek *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* uit ca. 1628 (zie blad 30) betreft volgens de later toegevoegde Nederlandstalige beschrijving het fort te Menikkadawara, ca. 60 kilometer ten noordoosten van Colombo bij de huidige plaats Dedigama. Het werd in 1599 op last van de kapitein-generaal Jeronimo de Azevedo gebouwd als uitvalsbasis voor de veldtochten tegen het koninkrijk Kandy en in 1627 geheel vernieuwd, en bleef tot de verovering door de Kandianen in 1631 de belangrijkste versterking van de Portugezen in het westelijke binnenland van Ceylon. Vier jaar later kwam Menikkadawara opnieuw in Portugese handen, tot de hervatting van de campagne van de Compagnie tegen de resterende Portugese bezittingen aan de westkust in 1653 de algehele ontruiming noodzakelijk maakte. Anders dan in het geval van de naburige Portugese buitenposten in Narangoda en Tuntota (zie Deel I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23p I, III) heeft de VOC in de latere jaren tot de uiteindelijke overdracht van dit gebied aan Kandy in 1687 geen gebruik gemaakt van het fort te Menikkadawara.

Menikkadawara. According to the description added later in Dutch, this unannotated Portuguese ground-plan from the map-book *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* from about 1628 (see sheet 30) refers to the fort at Menikkadawara, approximately 60 kilometres to the north-east of Colombo near the present town of Dedigama. It was built in 1599 on the orders of the captain-general Jeronimo de Azevedo as a base for the campaigns against the kingdom of Kandy. In 1627 it was completely renovated, and up to its conquest by the Kandyans in 1631 it remained the most important fortification of the Portuguese in the western interior of Ceylon. Four years later Menikkadawara fell into Portuguese hands once more, until the resumption of the Company's campaign against the remaining Portuguese possessions on the west coast in 1653 made its total evacuation essential. Unlike the case with the neighbouring Portuguese outposts in Narangoda and Tuntota (see Volume I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23p I, III), in the later years up to the final transfer of this area to Kandy in 1687 the VOC made no use of the fort at Menikkadawara.

Bijschriften: pag. 156 / Captions: p. 156

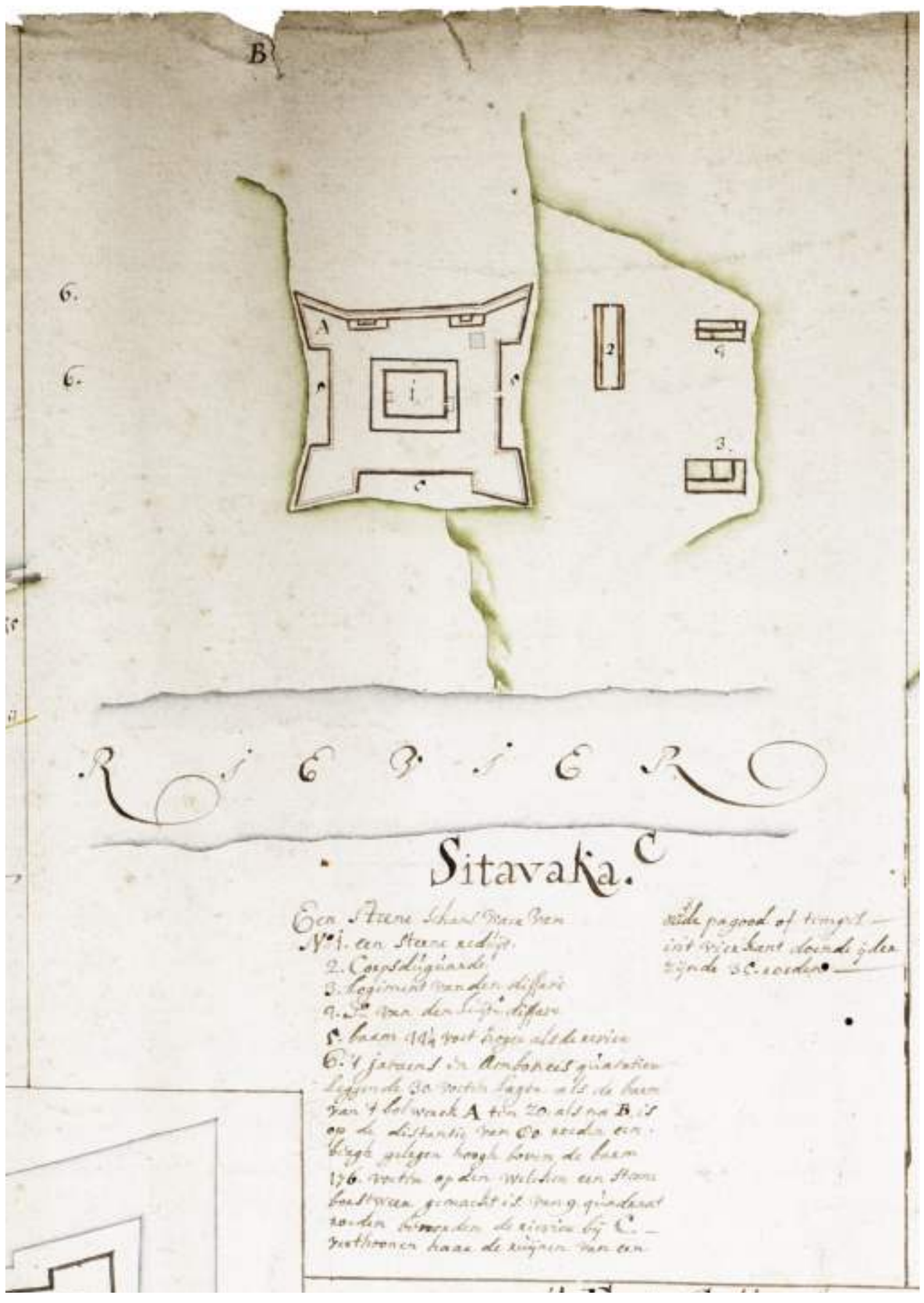

blad 155 onder / sheet 155 below:

Centrale Bibliotheek Rotterdam, 86 L 8.

Door Mijn. J:C:Toorzee. A:o 1688 :
By Me. J:C:Toorzee. A:o 1688 :

[algemene titel / general title]

Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.

Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

[kaarttitel / map title]

Sitavaka.

Schaalstok van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.920].
Scale-bar of *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,920].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 23 x 15,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 23 x 15.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [midden onder] een legenda bij de nummers 1 t/m 6 :
Explanations: [below centre] a key to the numbers 1 to 6 :

Een steene schans waar van
N:o 1. Een steene reduijt.
2. Corpsduguarde.
3. Logiment van den dissave.
4. D[iit]o van den Luijt:t dissave.
5. Barm 441/4 voet hoger als de revier.
6. 't Javaens en Amboneés quartiere liggende 30. voeten lager als de barm van 't bolwerck A. Ten ZO. als na B. is op de distantie van 80. roeden een bergh gelegen hoogh boven de barm 176. voeten op den welcken een steene borstweer gemaekt is van 9. quadraat roeden. Benoorden de rivier bij C. verthoonen haar de ruijnen van een oude pagood of tempel in't vierkant doende ijder zijnde 30. roeden.

Sitavaka. De oude hofstad Sitavaka aan een zijrivier van de Kelani Ganga nabij het tegenwoordige Avissawella, ongeveer 65 kilometer ten oosten van Colombo, was de plaats waar in de compagniestijd de wederzijdse jaarlijkse gezantschappen de grens tussen Nederlands en Kandiaans gebied overstaken en werden begroet door hoge vertegenwoordigers van de andere partij. Aan compagnieskant was dit als regel de dessave van Colombo, wiens 'logiment' Jan Christiaensz Toorzee in deze uitsnede van zijn grote verzamelkaart van de versterkingen in de dessavonie Colombo uit 1688 (blad 60) onder legendanummer 3. heeft aangeduid. In deze grenspost waren blijkens zijn annotatie in die roerige jaren voor alle zekerheid geen inheemse lascorijns gelegerd, maar Javaanse en Ambonese militairen. De 'ruijnen van een oude pagood of tempel' die Toorzee aan de overzijde van de Kelani onder C. heeft aangegeven, betreffen de onvoltooid gebleven Sitavaka Birandi Kovila uit de vroege zestiende eeuw, een tempelcomplex dat op de kaart I-23p IV van Deel I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam* is ingetekend als het 'Blaauwe Fort'. Dit diende later mede als ontvangstpaviljoen aan de Kandiaanse zijde, waar het compagniesgezantschap werd ingehaald door de disava van de provincie Drie Korales, om nadien door te reizen naar de eerstvolgende halteplaats in het koninkrijk, Ruwanwella. Het fort te Sitavaka was na ca. 1695, toen Hanwella geheel was voltooid, niet meer permanent in gebruik bij de Compagnie.

Sitavaka. The old court town of Sitavaka on a tributary of the Kelani Ganga near the present town of Avissawella, approximately 65 kilometres the east of Colombo, was the place where in the time of the Company the reciprocal annual embassies crossed the border between Dutch and Kandyan territory and were greeted by high representatives of the other party. On the side of the Company as a rule this was the *Dessave* of Colombo, whose *logiment* Jan Christiaensz Toorzee has indicated under legend number 3. in this section from his large collective map of the fortifications in the *Dessavonie* of Colombo from 1688 (sheet 60). As can be seen from his note, for safety's sake at this border post no native Lascarin troops were garrisoned in those turbulent years, but rather Javanese and Ambonese soldiers. The 'ruins of an old pagoda or temple' (*ruijnen van een oude pagood of tempel*) that Toorzee has marked on the opposite bank of the Kelani under C. refer to the incomplete *Sitavaka Birandi Kovila* from the early sixteenth century, a temple complex that is drawn as the 'Blue Fort' (*Blaauwe Fort*) on map I-23p IV in Volume I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*. Later this also served as a reception pavilion on the Kandyan side, where the Company's delegation was welcomed by the *Disava* of the province of the Three Korales, and would then travel on to the next stop in the kingdom, at Ruwanwella. After about 1695, when Hanwella was completed, the fort at Sitavaka was no longer in permanent use by the Company.

blad 156 / sheet 156:

Nationaal Archief, 4.VEL 938.

Gecopieerd door C. v. Houten, [1793-1794] :
Copied by C. v. Houten, [1793-1794] :

Kaart / van de / Kanneel Thuynen / met dies Hoofdweegen / Geleegen in het / District / Paneture / en vervolgens langsde weg na de Revier van / Kaliture.

Map / of the / Cinnamon Plantations / and their Main Roads / situated in the District of / Panadura / and continued along the road to the River of / Kalutara.

Schaalstok van 500 R: Roeden = [ca. 1 : 12.550].
Scale-bar of *500 R: Roeden* = [approximately 1 : 12,550].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 148,5 x 50 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 148.5 x 50 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Panadura. Deze kaart van de kaneelplantages en hoofdwegen in het 'districht' Panadura in de Raigam korale en verder langs de kust naar Kalutara door de Gaalse landmeter Cornelis van Houten maakt weer deel uit van de eerder genoemde serie van vier soortgelijke (bladen 122-123 boven), die in de jaren 1793-1794 werden vervaardigd naar aanleiding van het besluit daartoe door de Raad van Ceylon van 16 juli 1793. Het origineel werd mogelijk getekend door de eerste landmeter Dominicus Matthijsz, zoals ook de pendanten van de Salpiti korale op de bladen 122-123 en de Alutkuru korale op de bladen 128-129. Opmerkelijk genoeg ontbreekt hier de belangrijke kleurenlegenda met de aanduiding van het grondgebruik, evenals op de vergelijkbare kaart van de kaneeltuinen en wegen in het district Kalutara op de bladen 158-159, die waarschijnlijk ook door Van Houten is gemaakt.

Panadura. This map of the cinnamon plantations and main roads in the district of Panadura in the Raigam Korale and further along the coast to Kalutara, drawn by the Galle land surveyor Cornelis van Houten, is again part of the series of four similar ones mentioned earlier (sheets 122-123 above), which were made in the years 1793-1794 as a result of the decision taken by the Council of Ceylon on 16 July 1793. Possibly the original was drawn by the First Land Surveyor Dominicus Matthijsz, just as its counterparts of the Salpiti Korale on sheets 122-123 and the Alutkuru Korale on sheets 128-129. Remarkably enough, the important colour legend with an indication of land-use is missing here, just as on the comparable map of the cinnamon gardens and roads in the district of Kalutara on sheets 158-159, which was probably also made by Van Houten.

blad 157 boven / sheet 157 above:

Sri Lanka Survey Department kaart/map no. 14.

Colombo den 22. July Anno 1771. [J.L. Guiard], A.J. Dalhoff :
Colombo the 22nd of July Anno 1771. [J.L. Guiard], A.J. Dalhoff :

Kaart / van de / Pasdum en / Wallawitti Corle [...].

Map / of the / Pasdun and Wallalawita Korales [...].

Schaalstok van 114.1 Roeden van Een uur = [ca. 1 : 124.300].
Scale-bar of *114.1 Roeden van Een uur* = [approximately 1 : 124,300].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 43 x 67 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 43 x 67 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksboven.
Orientation: north is upper left.

Verklaringen: [rechtsmidden] een beschrijving, als vervolg van de titel :
Explanations: [centre right] a description, in continuation of the title :

Opgemaakt op ordre van den Wel Edelen groot agtb:e Heer Ceylons Gouverneur M:r Iman Willem Falck, ten papiere gebragt en gepresenteerd den 25 Juny 1771 door J.L. Guiard Luiten: der Artillery de Welke voornemens is in 't vervolg een generale Caart der Corles te leveren.
Schoon ik dit Werk ondernoomen hebbe Zoo heb ik egter te vooren overwoogende waarlijkheeden En oordeele der pensoonen die Kennis en t'land gezien hebben daar over meer Zoude weeten te Zeggen als ik Zelve, maar men gelieve alleen te reflecteeren dat deese Kaarten de eersten Zijn, die op de plaats Zelve Zijn opgenoomen; de oude kaarte toonen aan dat de Zelve alleen uitgetrokken Zijn uit de gedrukte kaarte die uit Europa koomen, daar en booven Zoo men Ziet en agt wil geeven dat ik Zoo Veele soorten van dienste hebbe waargenoomen Zedert 't Jaar 1763 dat ik de Eere gehad hebbe de Edele Comp: te dienen Zulks alleen door gewillige gehoorsaaminger Getrouwigheid is geschied en ik altoos getragt hebben mij Zelven daar inne te kwijten ten Genoegen van mijne gebiederen welke de eenigste belooning en gunst is geweest waar na ik gedragt hebbe.
Gekaarteerd door [...].

[rechtsonder] een legenda bij 2 kaartsymbolen (ontbreken) en de letters G,V,Y,A, R en D :
[lower right] a key to 2 cartographic symbols (missing) and the letters G,V,Y,A, R and D :

[...] Aldee van Modeliaar.
[...] D[itt]o van Koraal.
G. Bruggen.
V. Dammen of Dyken.
Y. Sluisen.
A. Pagoden of Tempels.
R. Aanmerkinge.
D. Gravettes.

Pasdun en Wallalawita korales. Deze kaart van de Pasdun en Wallalawita korales, 'ten papiere gebragt en gepresenteerd' door de luitenant der artillerie Jacques Louis Guiard (of Guyard, zie de legendaletters!) maar ondertekend door de eerste landmeter Alexander Johannes Dalhoff, is voortgekomen uit een opdracht van de Hoge Regering in Batavia in 1770 tot de vervaardiging van een kaart op twee bladen van de vijf zuidelijke korales in de dessavonie Colombo. Een kopie van het hier getoonde originele kaartblad werd in 1773 in Batavia ontvangen, terwijl de kopieversie op blad 157 onder vermoedelijk in hetzelfde jaar naar de Republiek werd opgezonden. Of het gevraagde andere kaartblad met de overige drie korales ooit is vervaardigd is niet bekend; een dergelijke kaart komt in elk geval tegenwoordig niet (meer) voor in de collectie van het Sri Lanka Survey Department en evenmin in die van het Arsip Nasional Republik Indonesia en het Nationaal Achief. Wel wordt in de annotatie melding gemaakt van Guiards voornemen 'in 't vervolg een generale kaart der Corles te leveren', maar voor zover bekend is het van uitvoering niet gekomen. De verder nagenoeg identieke kopiekaart uit het Nationaal Archief onder mist de ondertekening door Dalhoff en de allegorische randtekening in de rechter benedenhoek, waarmee onder vermelding van diens devies *Paix et Justice* eer wordt bewezen aan gouverneur Iman Willem Falck.

(vervolg op pag. 158 / continued on p. 158)

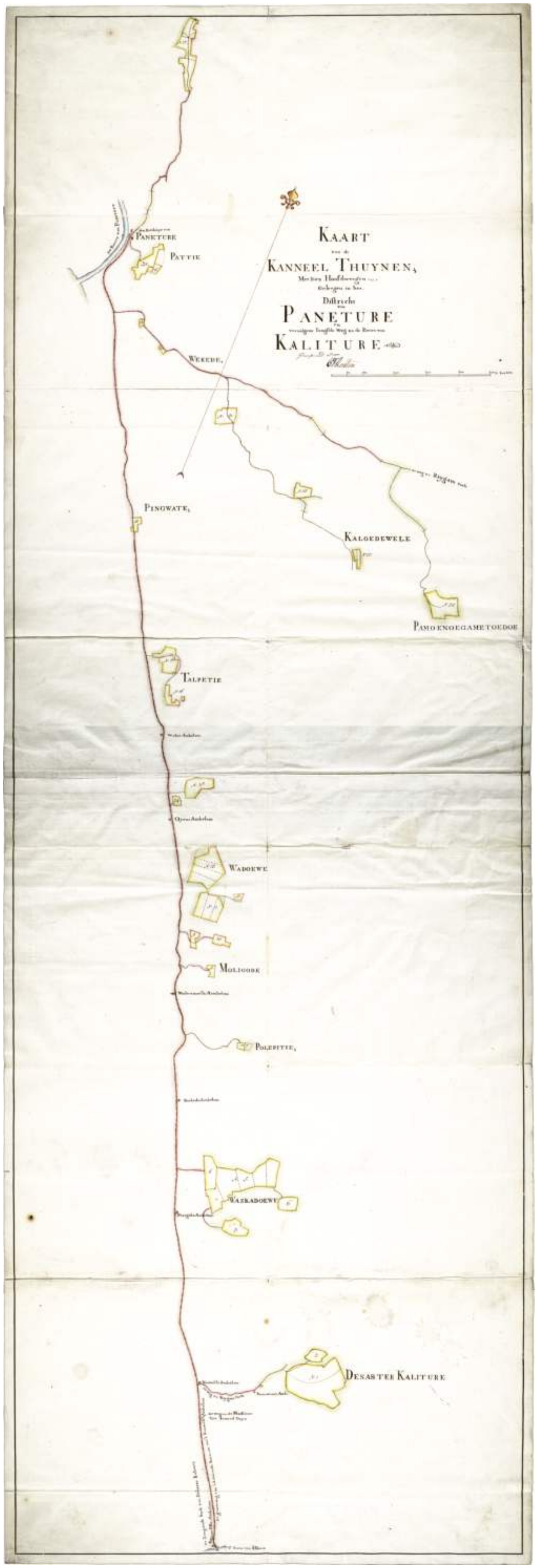

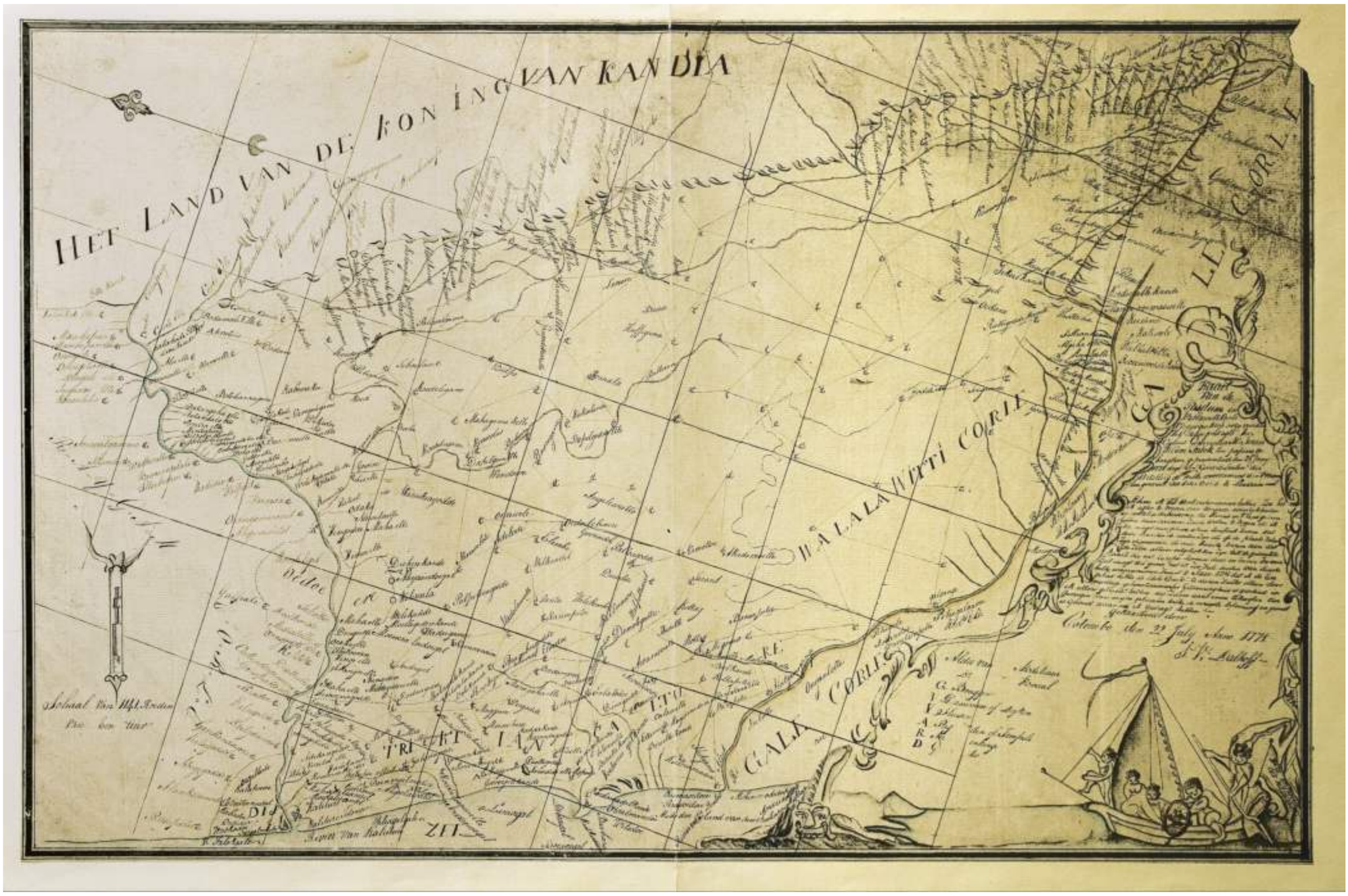

Bijschriften: pag. 158 / Captions: p. 158

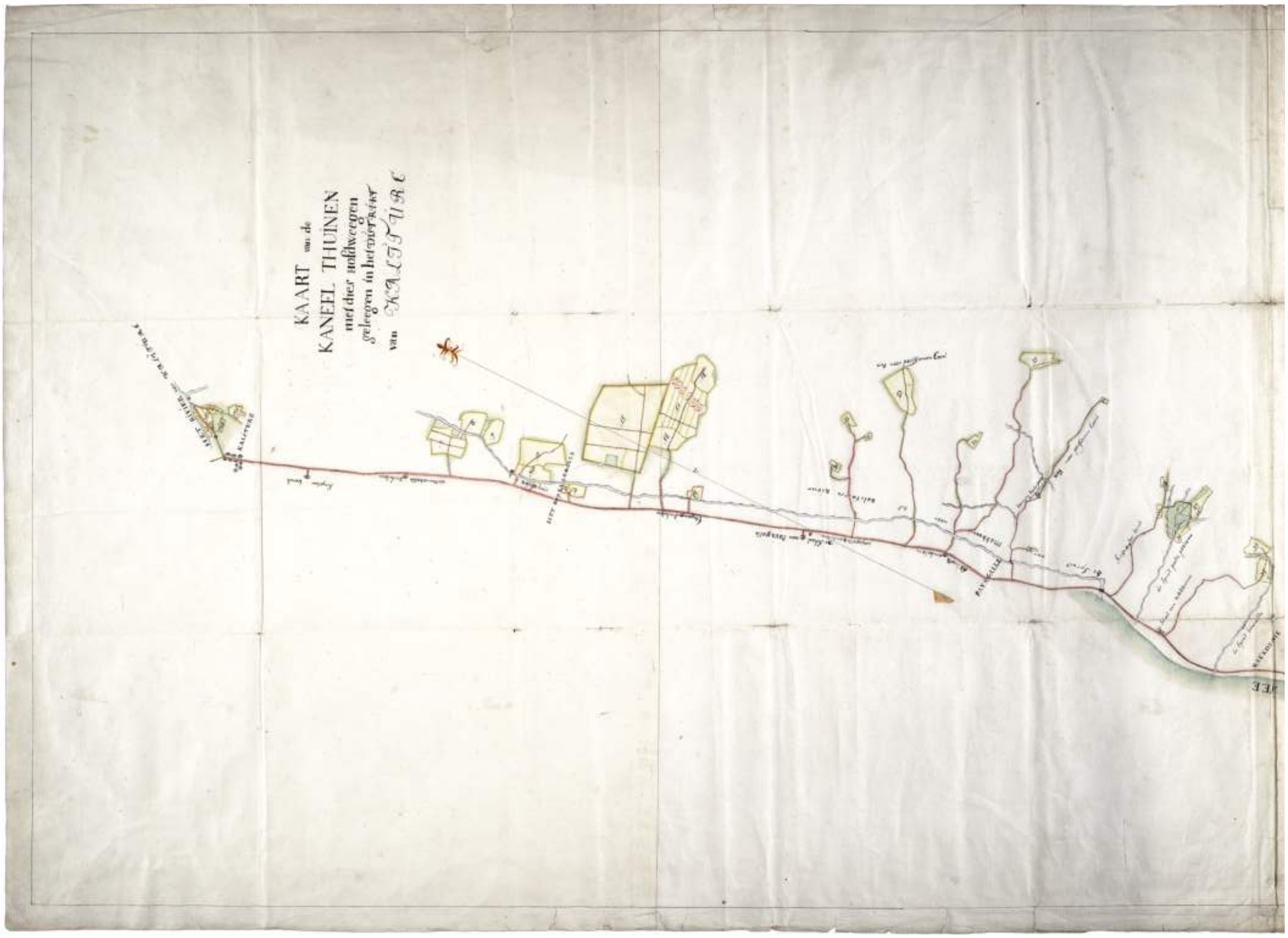

(vervolg van pag. 156 / continued from p. 156)

Pasdun and Wallalawita Korales. This map of the Pasdun and Wallalawita Korales, 'put on paper and presented' by the artillery lieutenant Jacques Louis Guiard (or Guyard, see the legend letters!), but signed by the First Land Surveyor Alexander Johannes Dalhoff, stems from an instruction from the High Government in Batavia in 1770 to produce a map on two sheets of the five southern korales in the *Dessavonie* of Colombo. A copy of the original map sheet shown here was received in Batavia in 1773, while the copy on sheet 157 below was presumably despatched to the Republic in the same year. It is not known whether the other sheet with the remaining three korales was ever made; in any case such a map is at present not (or no longer) to be found in the collection of the Sri Lanka Survey Department, and also not in the *Arsip Nasional Republik Indonesia* or the Netherlands National Archives. The annotation does refer to Guiard's intention 'in future to supply a general map of the Korales', but as far as is known this plan was not carried out. The otherwise virtually identical copy map lacks Dalhoff's signature and the allegorical drawing in the margin in the lower right-hand corner, with which honour is done to Governor Iman Willem Falck by alluding to his motto, *Paix et Justice*.

blad 157 onder / sheet 157 below:

Nationaal Archief, 4.VELH 330.

Kolombo den 22. July Anno 1771. [J.L. Guiard, A.J. Dalhoff] :
Kolombo the 22nd of July Anno 1771. [J.L. Guiard, A.J. Dalhoff] :

Kaart / van de Pasdum / En / Wallawitti Corle [...].

Map / of the Pasdun / And / Wallalawita Korales [...].

Schaalstok van 1141 Roeden Van Een Uur = [ca. 1 : 124.500].
Scale-bar of *1141 Roeden Van Een Uur* = [approximately 1 : 124,500].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 46,5 x 66 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 46.5 x 66 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksboven.
Orientation: north is upper left.

Verklaringen: [rechtsmidden, rechtsonder] een beschrijving, als vervolg van de titel, en een legenda, vrijwel identiek aan de kaart op blad 157 boven : geen transcriptie.
Explanations: [centre right, lower right] a description, in continuation of the title, and a legend, nearly identical with the one in the map on sheets 157 above : not transcribed.

bladen 158-159 boven / sheets 158-159 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 935.

[Anoniem, 1793-1794] :
[Anonymous, 1793-1794] :

Kaart van de / Kaneel Thuinen / met dies hofdweegen / geleegen in het distrikt / van Kaliture.

Map of the / Cinnamon Gardens / with their main roads / situated in the district / of Kalutara.

Schaalstok van 400 Reijlandische Roeden = [ca. 1 : 11.950].
Scale-bar of *400 Reijlandische Roeden* = [approximately 1 : 11,950].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 203,5 x 73,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 203.5 x 73.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Kalutara. Van het district van Kalutara in de kustlanden van de Pasdun en Wallalawita korales, dat in de late compagniestijd als een afzonderlijk bestuursgebied werd beschouwd, zijn in deze kaart uit de eerder genoemde serie van vier (zie ook de bladen 122-123 boven, 128-129 boven en 156) uit 1793-1794 weer de kaneeltuinen en hoofdwegen aangegeven. De uitvoering komt vergaand overeen met die van het disctrict Panadura op blad 156 door Cornelis van Houten, aan wie wellicht ook deze kaart kan worden toegeschreven.

Kalutara. This map, which is from the series of four mentioned earlier (see also sheets 122-123 above, 128-129 above and 156) from 1793-1794, shows the cinnamon gardens and main roads of the district of Kalutara in the coastal areas of Pasdun and Wallalawita korales, which in the late Company period was considered as a separate administrative unit. Its execution corresponds to a large extent with the map of the district of Panadura on sheet 156 by Cornelis van Houten, to whom this map can probably also be attributed.

blad 158 onder / sheet 158 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 20.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

Caleture.

Kalutara.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32 x 21 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32 x 21 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

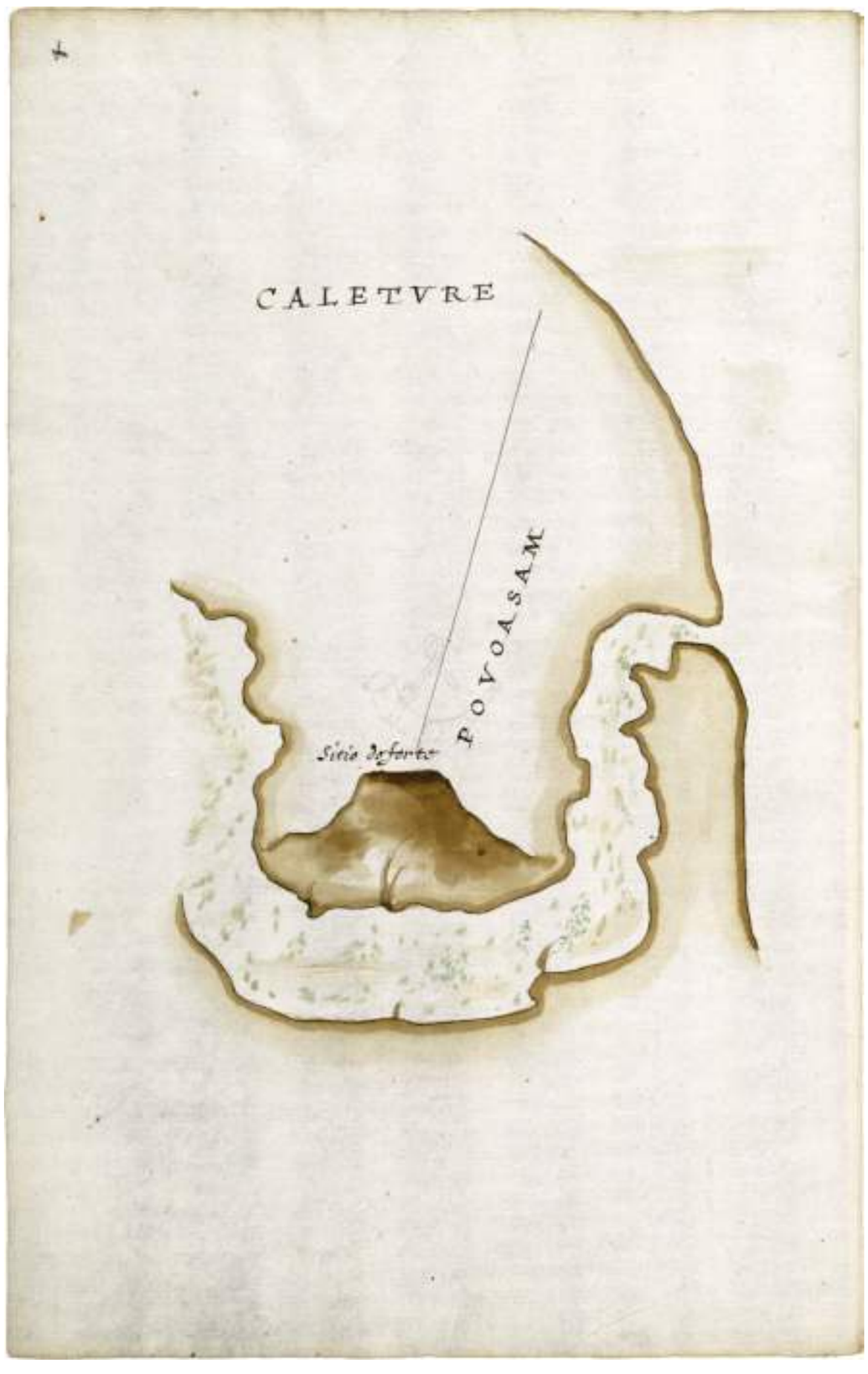

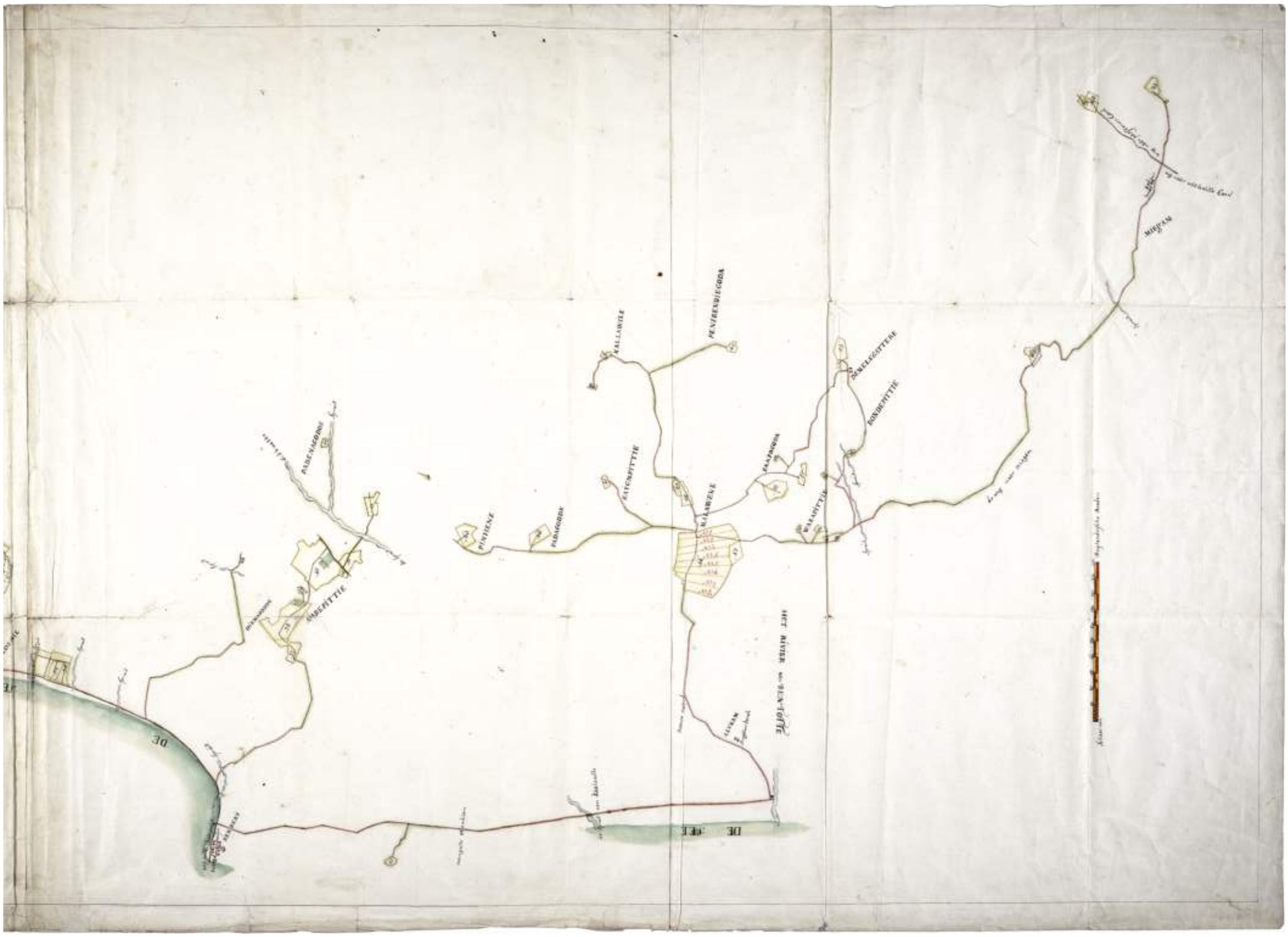

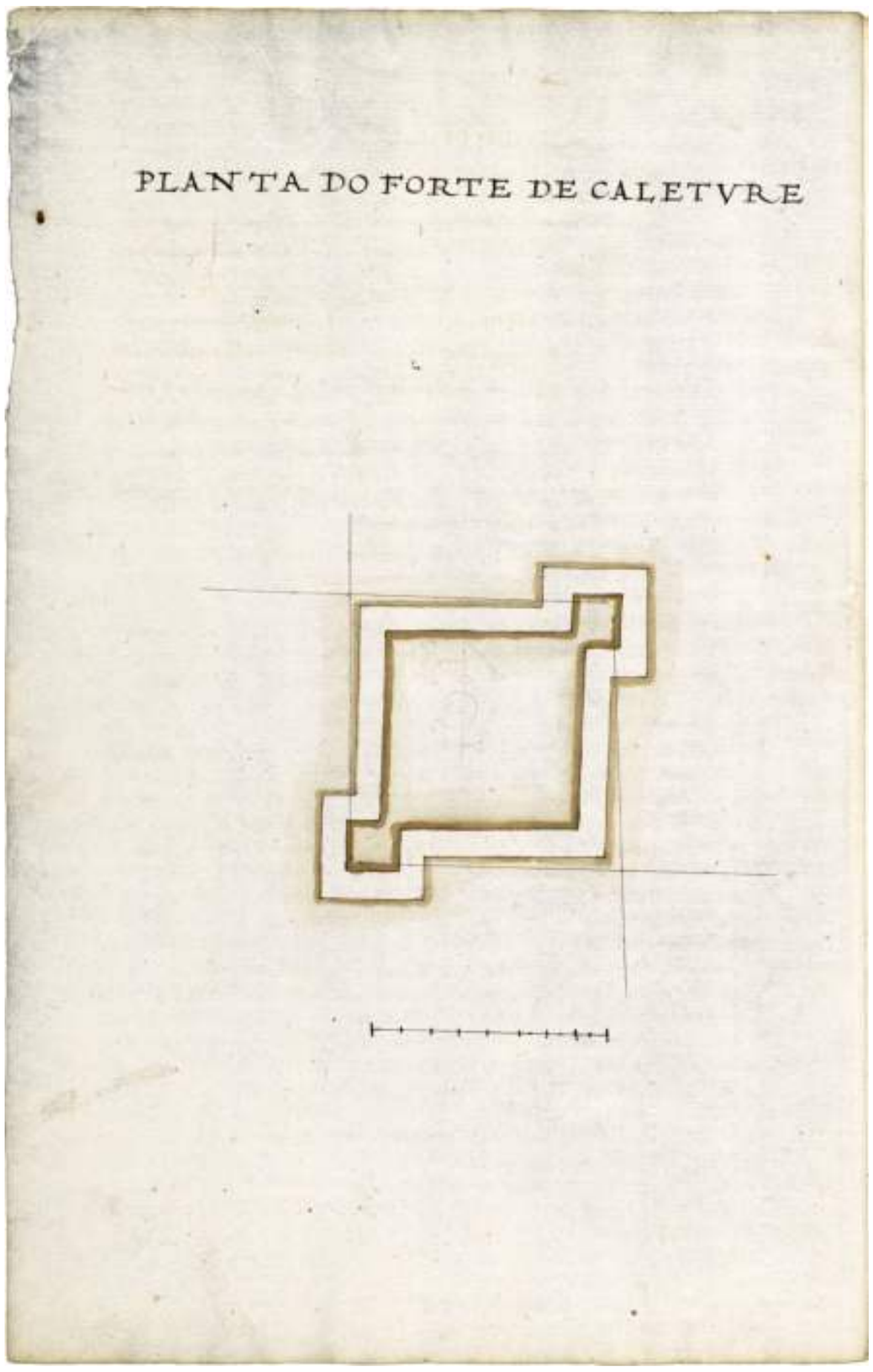

Bijschriften: pag. 160 / Captions: p. 160

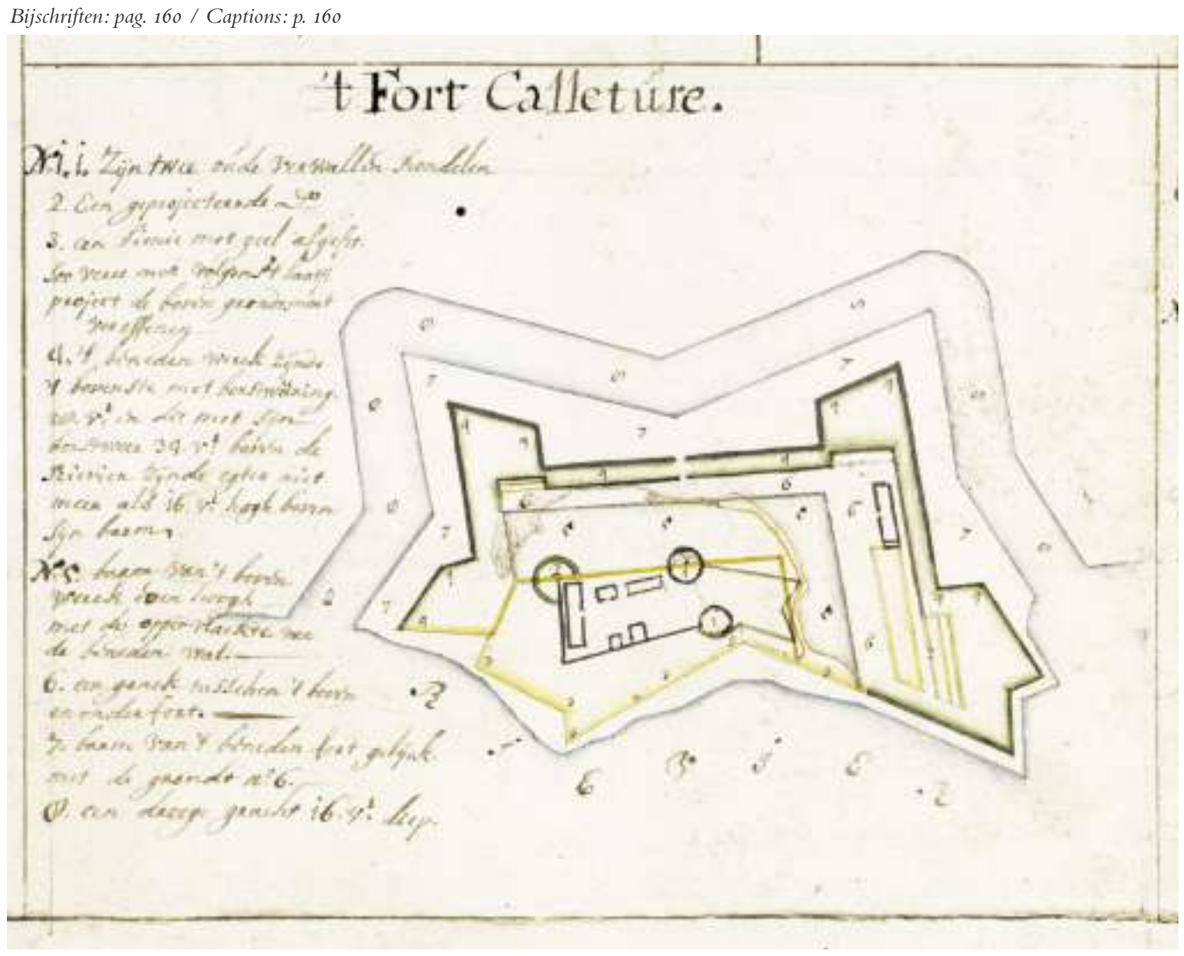

blad 159 linksonder / sheet 159 lower left:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 21.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

Planta do forte de Caleture.

Plan van het fort van Kalutara.

Plan of the fort of Kalutara.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32 x 21 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32 x 21 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Kalutara, ca. 40 kilometer zuidelijk van Colombo, was onder het koninkrijk Kotte in de vijftiende en zestiende eeuw een haven van betekenis voor de uitvoer van kaneel en andere specerijen uit het achterland van de Kalu Ganga. In 1575 verwoestten de Portugezen bij een aanval vanuit Colombo hier de Gangatilaka Vihara, een der belangrijkste boeddhistische heiligdommen in Kotte. Omstreeks 1597 werd de plaats blijvend bezet en verrees op de vroegere locatie van de tempel, een stratetisch gelegen hoogte aan de zuidoever bij de monding van de Kalu Ganga, het eerste Portugese fort. Oorspronkelijk was dit niet meer dan een vierkante laterietstenen schans met twee diagonaal geplaatste hoekbastions, zoals blijkt uit deze twee plattegronden uit het Portugese kaartboek *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* uit ca. 1628 (zie blad 30). In de laatste jaren tot de definitieve verovering door compagniestroepen in oktober 1655 werd het aanzienlijk uitgebreid en versterkt, onder meer door de toevoeging van drie rondelen. In 1663 en volgende jaren vond een algehele herbouw op twee niveaus plaats, waarbij in elk geval ook de Colombose 'landemeter en rooymeester' Adriaen de Leeuw was betrokken. Twee van de Portugese rondelen bleven aanvankelijk nog in gebruik en de kern van het oude fortje werd gehandhaafd als centrale, op zichzelf verdedigbare versterking, een zo-

(vervolg op pag. 160 / continued on p. 160)

(vervolg van pag. 159 / continued from p. 159)

geheten cavalier of kat. De situatie nadien is afgebeeld op de plattegronden door Jan Christaensz Toorzee uit 1688 en 1698, respectievelijk van diens grote verzamelkaart van de versterkingen in de dessavonie Colombo (zie blad 60) en uit het journaal van gouverneur Gerrit de Heere, op de bladen 159 onder en blad 160 boven. De laatste grote verbouwing vond plaats omstreeks 1720 onder het bewind van gouveneur Isaac Augustijn Rumpf, waartoe de plannen uit diens inspectiejournaals zijn weergegeven in de uitvoerig geannoteerde kaarten en tekeningen door Christaan Pieter Boomgart op de bladen 160 onder, 161 en 164-165. In het kader van de algehele overgave van 16 februari 1796 ging de sterkte, die overigens enkele weken tevoren al goeddeels was ontruimd, enkele dagen later zonder verzet over in Engelse handen.

Kalutara, about 40 kilometres south of Colombo, was at the time of the Kotte Kingdom in the fifteenth and sixteenth centuries a harbour of some significance for the export of cinnamon and other spices from the hinterland of the Kalu Ganga. In 1575 a Portuguese expeditionary force from Colombo devastated the Gangatilaka Vihara, which was one of the most important Buddhist sanctuaries in Kotte. From about 1597 the town was permanently occupied by the Portuguese, who built their first fort on the former site of the temple, a strategic height on the south bank at the mouth of the Kalu Ganga. Originally this was no more than a square laterite redoubt with two diagonally placed corner bastions, as can be seen from these two ground-plans from the Portuguese map-book *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* from about 1628 (see sheet 30). In the final years up to the definitive conquest by Company troops in October 1655 it was considerably extended and reinforced, including the addition of three roundels. In 1663 and the following years a general rebuilding on two levels took place, in which in any case the land surveyor and Clerk-of-Works in Colombo, Adriaen de Leeuw was also involved. Two of the Portuguese roundels remained in use initially, and the core of the old fort was kept as a central fortification that could be defended independently, a so-called cavalier (or *kat*, as such structures were often referred to in old Dutch maps). The situation after that is shown on the ground-plans by Jan Christiaensz Toorzee from 1688 and 1698 on sheets 159 below and sheet 160 above, reproduced from his large collective map of the fortifications in the *Dessavonie* of Colombo (sheet 60) and from the journal of Governor Gerrit de Heere respectively. The last major reconstruction took place around 1720 under Governor Isaac Augustijn Rumpf, for which the plans from his inspection journals are shown in the extensively annotated maps and drawings by Christiaan Pieter Boomgart on sheets 160 below, 161 and 164-165. A few days after the general surrender of 16 February 1796, the fort, which had anyway been largely vacated several weeks before, passed into English hands without resistance.

(Deel/Vol. I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23m III, I-23n I).

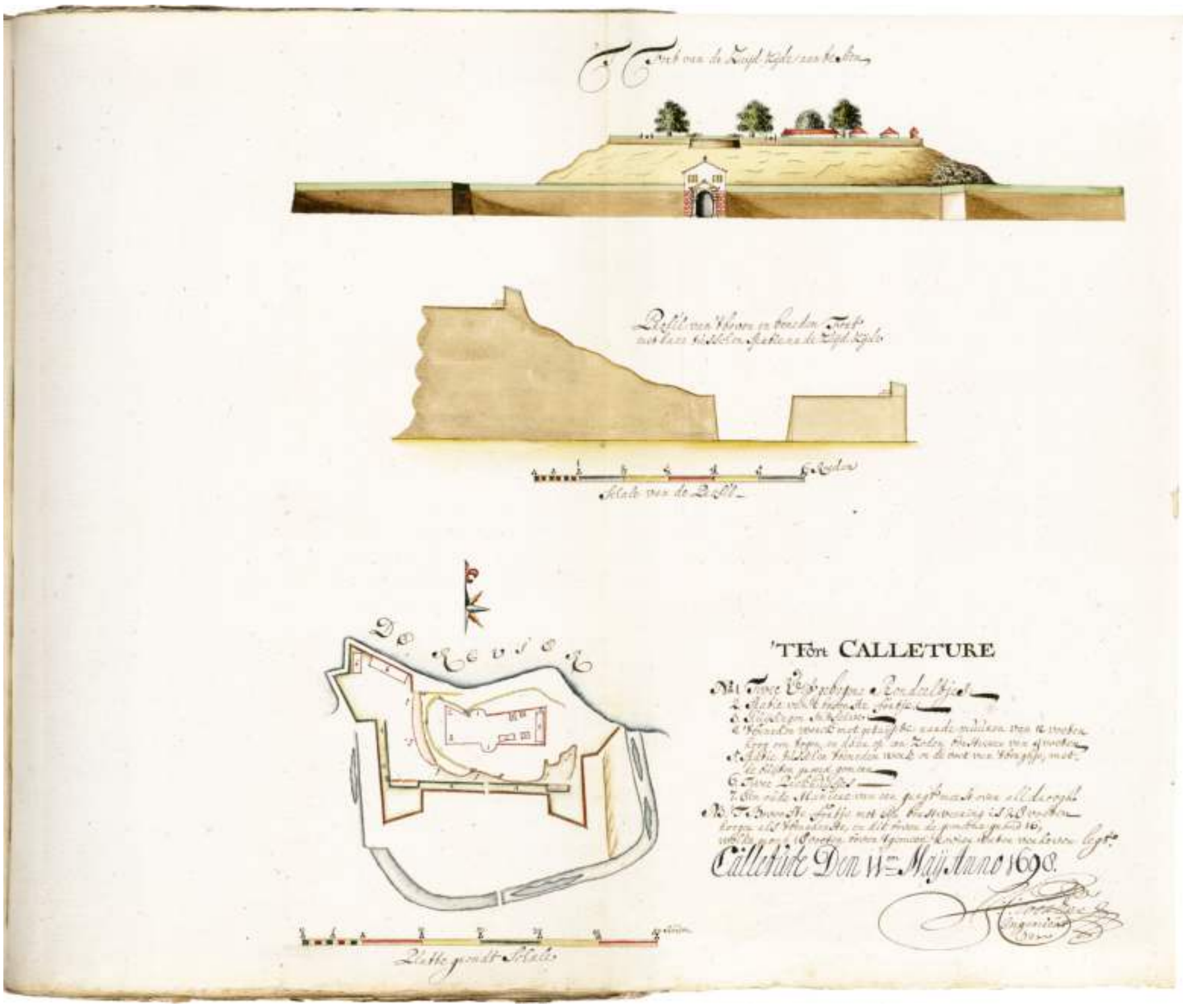

blad 159 rechtsonder / sheet 159 lower right:

Centrale Bibliotheek Rotterdam, 86 L 8.

Door Mijn. J:C: Toorzee. A:o 1688 :
By Me. J:C: Toorzee. A:o 1688 :

[algemene titel / general title]

Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.

Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

[kaarttitel / map title]

't Fort Calleture.
The Fort of Kalutara.

Schaalstok van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.920].
Scale-bar of *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,920].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 12,5 x 16 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 12.5 x 16 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [links] een legenda bij de nummers 1 t/m 8 :
Explanations: [left] a key to the numbers 1 to 8 :

N:o 1.1. Zijn twee oude verwallen rondelen.
2. Een geprojecteerde d[itt]o.
3. Een linie met geel afgeset. Soo verre men volgens 't laatste project de boven grondt moet vereffenen.
4. 't Beneden werck zijnde 't bovenste met borstwäring 28. v:t en dit met zijn borstweer 34. v:t boven de Rievier. Zijnde egter niet meer als 16. v:t hoogh boven sijn barm.
N:o 5. Barm van 't boven werck even hoogh met de oppervlackte van de beneden wal.
6. Een ganck tusschen tusschen 't boven en onder fort.
7. Barm van 't beneden fort gelijck met de grondt n:o 6.
8. Een drooge gracht 16. v:t diep.

blad 160 boven / sheet 160 above:

Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde, H 47 kaart/map no. 4.

Calleture Den 11:en Maij Anno 1698. J:C: Toorzee, Ingenieur :
Kalutara The 11th of May Anno 1698. J:C: Toorzee, Engineer :

't Fort Calleture.

The Fort of Kalutara.

[profielen / profiles]

't Fort van de Zuijd Zijde aan te sien.
The Fort as seen from the South Side.

Profil van 't boven en beneden Fort / met haar tusschen spatie naar de Zuijd Zijde.
Profile of the upper and lower Fort / with the space in between on the South Side.

Schaalstok van 50 Roeden = [ca. 1 : 1.840] [profiel] 6 Roeden = [ca. 1 : 230].
Scale-bar of *50 Roeden* = [approximately 1 : 1,840] [profile] *6 Roeden* = [approximately 1 : 230].

1 kaart + 2 profielen : ms op papier, gekleurd, 32,5 x 39,5 cm.
1 map + 2 profielen : ms on paper, coloured, 32.5 x 39.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij de nummers 1 t/m 7 en een aantekening :
Explanations: [lower right] a note to the numbers 1 to 7 and a note :

N:o 1. Twee Uijtgebogene Rondeeltjes.
2. Spatie van 't bovenste fortje.
3. Huijsingen in't selve.
4. 't Beneden werck met getaijpte aarde muuren van 12 voeten hoog om togen, en daar op een Zoden borstweer van 4 voeten.
5. Spatie tusschen 't beneden werk en de voet van 't berghje, met de buijten grond gemeen.
6. Twee Packhuijsjes.
7. Een oude maniere van een gragt meest over all droogh.

NB. 't Bovenste fortje met een borstweering is 28 voeten hooger als 't benedenste, en dit boven de gemeene grond 16, welke grond 18 voeten boven 't gemeene revier water verheven legt.

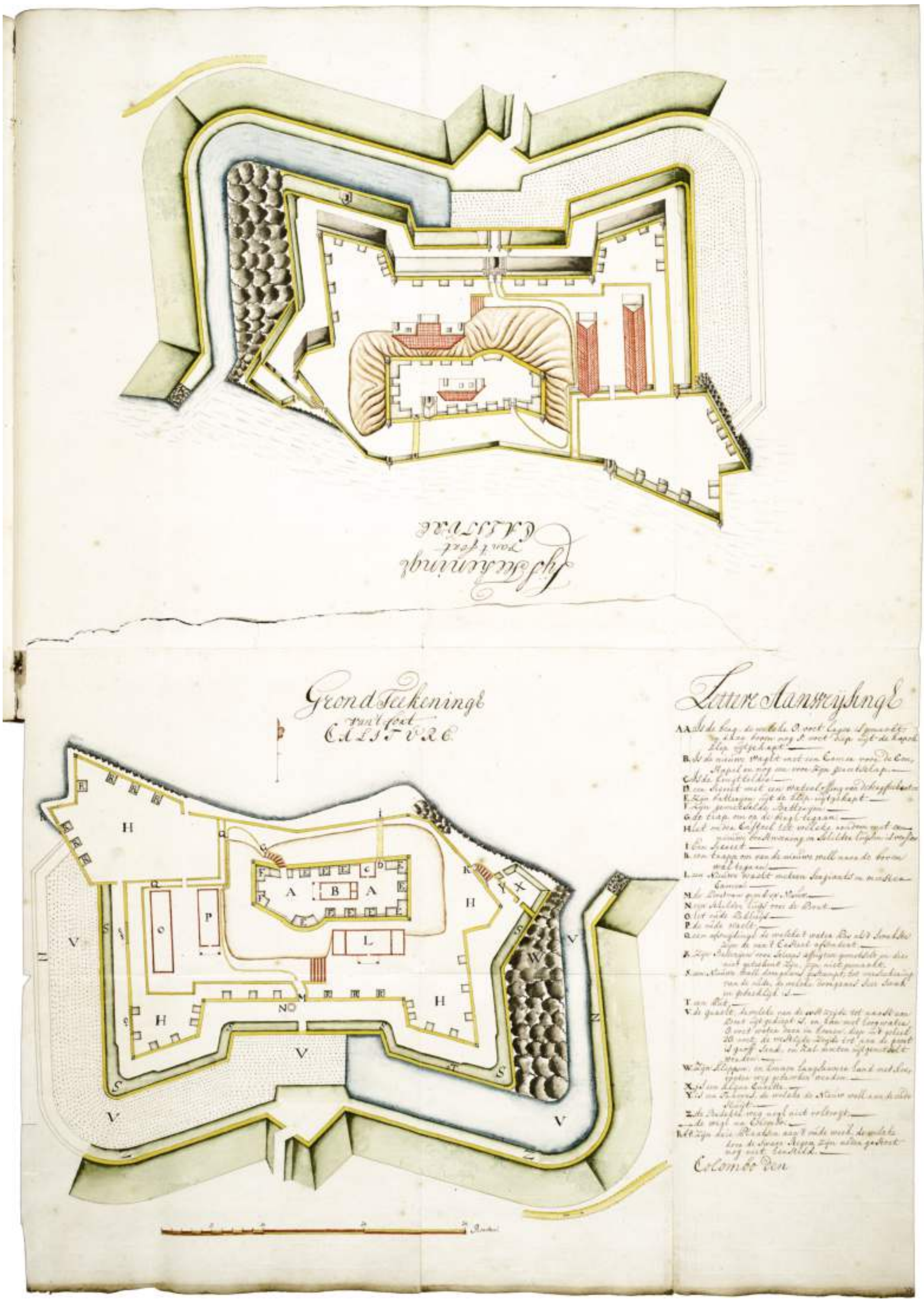

blad 160 onder / sheet 160 below:

Nationaal Archief, 1.04.02 10090 kaart/map no. 5.

C.P. Boomgart, [1717] :

[Plattegronden, aanzichten en profielen van het fort te Kalutara].

[Plans, views and profiles of the fort at Kalutara].

[profiel / profile]

't fort Calleture van de Zuijd Zijde aan te sien.
The fort of Kalutara as seen from the South Side.

Schaalstok van 50 Roeden = [ca. 1 : 1.920] [profielen]
6 Roeden = [ca. 1 : 250].
Scale-bar of *50 Roeden* = [approximately 1 : 1,920]
[profiles] *6 Roeden* = [approximately 1 : 250].

2 kaarten + 4 profielen : ms op papier, gekleurd, 54 x 41,5 cm.
2 maps + 4 profiles : ms on paper, coloured, 54 x 41.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [rechtsmidden] een beschrijving :
Explanations: [centre right] a description :

Het fortje Calture is gelijk de kaarte aantoont, geleegen aan een diepe en breede Revier; de landzijde is met vier halve bolwerckjes versien. De geheele fortificatie is in eenen seer slegten staat, dog zoude de selve met wijnige onkosten op soodanige manier konnen versterckt werden. Men zoude, tenwijlen de boven borstweering ten eenenmaal met de rondeeltjes zijn vergaan; de berg 6. à 8. voeten, om meer positie te gewinnen afnemen en vereffenen, op 't selve plan 6. voeten diep insnijden, sodanig dat rondom eene bequame borstweering van 6. à 8. voeten dik, met de behoorlijke schiedgaten blijve. Met de aarde, moeste men de diepten uijt vullen en het beneden fort rondom effen maken. Het beneden fort kan zoo blijven alst is, maar alleen moeste men de flanquen van bijde sijd de poort; we welke nu perpendicular op de Courtine staan op 98. off 100. graden openen, 't welke kan geschieden, zoo men van de Courtine eene muur treckt tot aan de aloude hoek. Verdens zoude men een gragt van 4. roeden breet, en 5. à 6. voeten diep maken met de aarde uijt de gragt gehaalt, om de selve niet verre weg te brengen, konde men eenen bedeckte weg met zijn glacis maken. Zoodanigh zoude 't selve van een Redelijke defensie zijn, en gelijk hier vertoont word te staan komen, dewelk zullen 400. Singaleesen ten hoogsten in 6. weeken konnen klaar maken.

Christiaan Pieter Boomgart doet in dit projectplan uit 1717 voorstellen voor de verbetering van het vervallen fort Kalutara, die volgens zijn schatting '400. Singaleesen ten hoogsten in 6. weeken konnen klaar maken', en dat zelfs 'met wijnige onkosten'. De tekeningen en plattegrond boven geven de gewenste situatie weer, die in spiegelbeeld aan de onderkant van het blad de bestaande in 1717, die in niets afwijkt van Toorzees weergave op blad 160 boven en daarvan ook gekopieerd lijkt te zijn. Het plan en de tekening in opstand door Boomgart uit ca. 1720 op blad 161 en de bijbehorende aanzichten op de bladen 164-165 laten zien dat de werkzaamheden inderdaad in hoofdzaak volgens zijn ontwerp zijn uitgevoerd. Van het plan op blad 160 onder bestaan in het Nationaal Archief twee kopieversies uit de andere verslagen van gouverneur Rumpfs inspecties, onder inventarisnummers 1.11.01.01 1522 (kaart 3) en 1.11.01.01 598 (kaart 5). Het plan en de tekening in opstand op blad 161 komen eveneens voor onder inventarisnummer 1.11.01.01 599 (kaart 5).

In this project plan from 1717 Christiaan Pieter Boomgart makes proposals for improving the dilapidated fort of Kalutara, which according to his estimate '400 Sinhalese could complete in six weeks at the most', and even 'with little expense'. The drawings and ground-plan above show the desired situation, and the one in mirror-image on the lower part of the sheet the situation in 1717, which completely coincides with Toorzee's depiction on sheet 160 top, and also seems to be copied from it. The plan and the drawing in elevation by Boomgart from about 1720 on sheet 161 and the accompanying views on sheets 164-165 show that the works were in fact largely implemented according to his design. The Netherlands National Archives hold two identical versions of the plan on sheet 160 below, in the duplicate reports of Governor Rumpf's inspections with numbers 1.11.01.01 1522 (map 3) and 1.11.01.01 598 (map 5). The plan and the drawing in elevation on sheet 161 are similarly be to found in copy under number 1.11.01.01 599 (map 5).

blad / sheet 161:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 1523 kaart/map no. 7.

[Christiaan Pieter Boomgart, ca./c. 1720] :

Grond Teekeningh / van 't fort / Caliture.

Ground Plan / of the fort of / Kalutara.

Lijf Teekeningh / van 't fort / Caliture.

Elevation Plan / of the fort of / Kalutara.

Schaalstok van 30 Roeden = [ca. 1 : 650].
Scale-bar of *30 Roeden* = [approximately 1 : 650].

2 kaarten : ms op papier, gekleurd, 74 x 51 cm.
2 maps : ms on paper, coloured, 74 x 51 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij de letters A t/m Z en 4 kaartsymbolen :
Explanations: [lower right] a key to the letters A to Z and 4 cartographic symbols :

AA. Is de berg, de welcke 8. voet lager is gemaakt; en daar boven nog 5. voet diep uijt de kapok klip uijtgekapt.
B. Is de nieuwe Waght met een Camer voor de Constapel en nog een voor zijn gereetschap.
C. Is de kruijtkelder.
D. Een secreet met een waterlossing van de berg g'teekent.
E. Zijn batterijen uijt de klip uijtgekapt.
F. Zijn gemetselde Batterijen.
G. De trap om op de bergh te gaan.
H. Het onder Casteel het welcke rondom met een nieuwe borstweering en schilderhuijsen is versien.
I. Een secreet.
K. Een trapp om van de nieuwe wall naar de boven wal te gaan.
L. Een Nieuwe wacht met een Sergiants en meester Camer.
M. De Poort van grond op Nieuw.
N. Een schilder huijs voor de Poort.
O. Het oude pakhuijs.
P. De oude wacht.
Q. Een afsnijdingh de welcke 't water Pas als 't Swakste zijn de van 't Casteel afsondert.
R. Zijn Batterijen voor Scheeps affuijten gemetselt en die niet geteekent zijn, zijn niet gemaakt.
S. Een Nieuwe wall doorgaans gestampt, tot versaking van de oude, de welcke doorgaans seer swak en gebreklijk is.
T. Een Put.
V. De gracht, dewelcke van de oost Zijde tot naast aan Poort uijt gediept is, en kan met hoog water 8. voet water daar in komen, diep in 't geheel 18. voet. De westelijke zeijde tot aan de poort is groff sand, en zal moeten uijtgemetselt werden.
W. Zijn klippen, en konnen langsaamer hand met koevoeten weg gebrooken werden.
X. Is een klijne Curette.
Y. Is een Travers, de welcke de Nieuw wall aan de oude sluijt.
Z. De Bedekte weg nogh niet voltooijt.
[...]. De wegh na Colombo.
[...]. Zijn drie Plaatsen aan 't oude werk, de welcke door de sware Regen zijn nedergestort nog niet hersteld.
Colombo den [...].

seum Bodellianum
Port 47f. M. 42

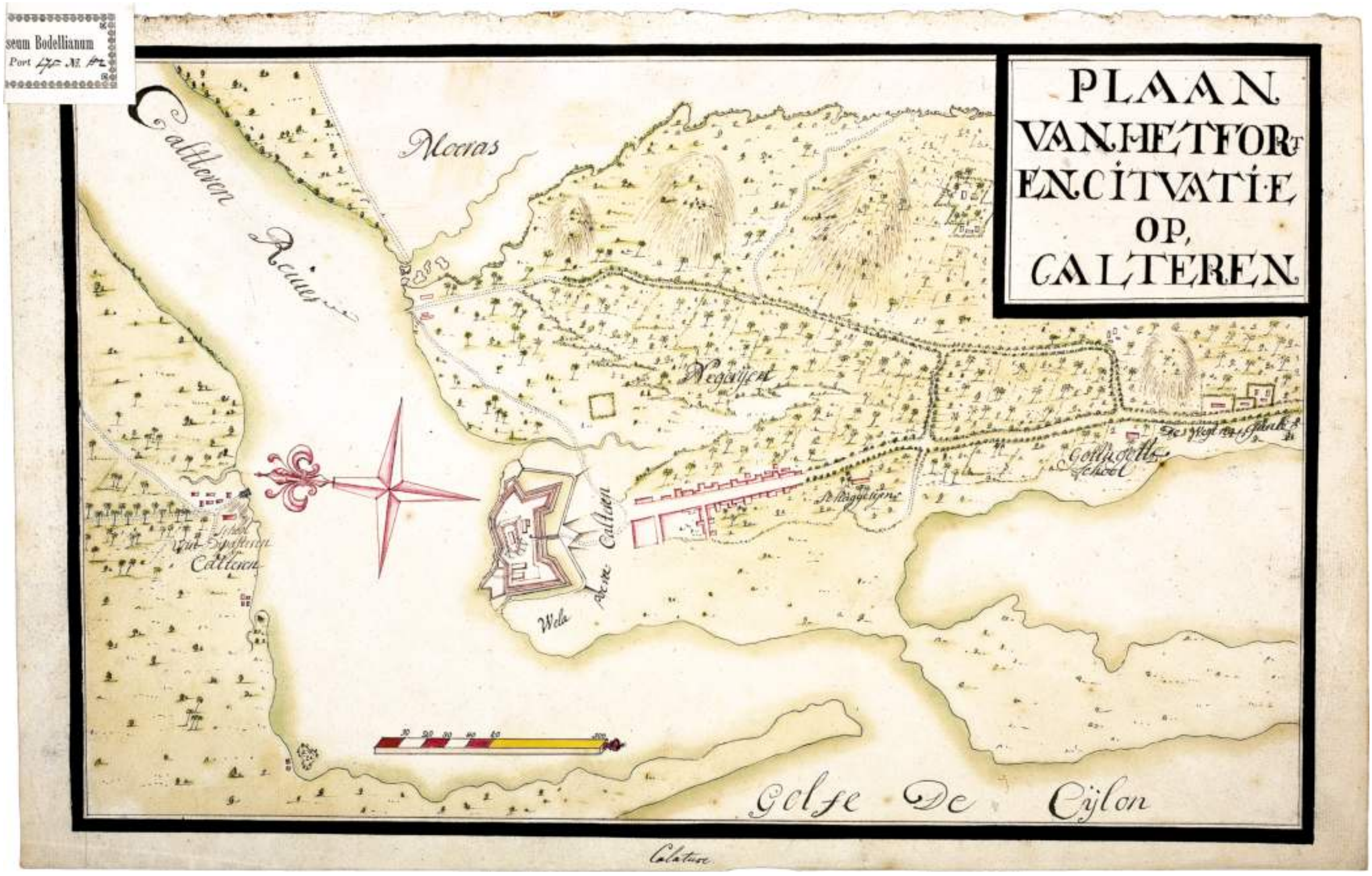

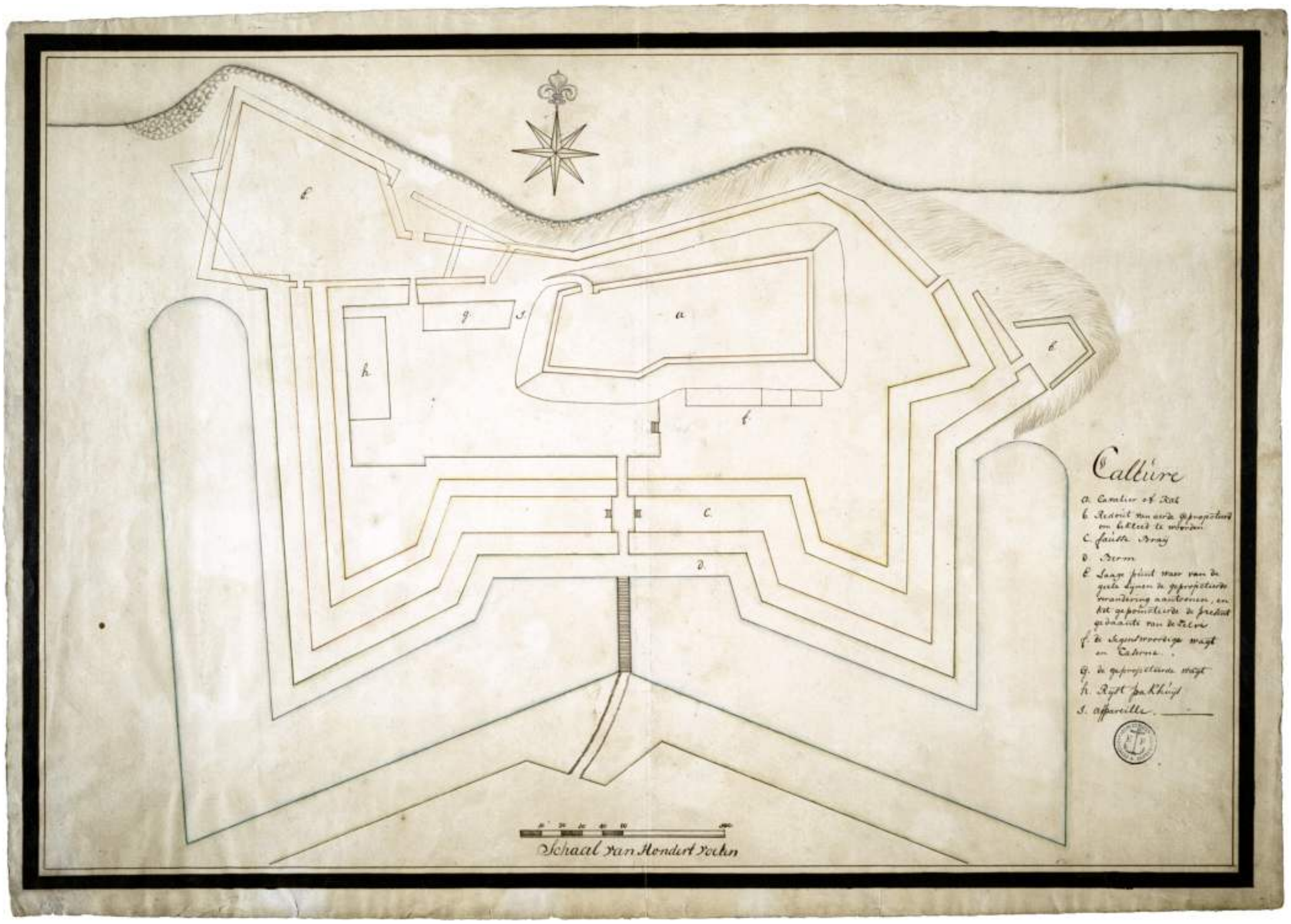

blad 162 boven / sheet 162 above:

Sri Lanka National Archives, kaart/map KAL 1.

[Anoniem, ca. 1721] :
[Anonymous, c. 1721] :

Plaan / van het Fortres en omleggende Cituatie / van / Calture.

Plan / of the Fort and surrounding Situation / of / Kalutara.

Schaalstok van 100 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 2.750].
Scale-bar of *100 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 2,750].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 50,5 x 73,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 50.5 x 73.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

blad 162 onder / sheet 162 below:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 002-11-063.

[Anoniem, ca. 1721] :
[Anonymous, c. 1721] :

Plaan / van het fort / en cituatie / op Calteren.

Plan / of the fort / and situation / at Kalutara.

Schaalstok van 100 [Rijnlandse roeden] = [ca. 1 : 5.460].
Scale-bar of *100* [*Rijnlandse roeden*] = [approximately 1 : 5,460].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 26,5 x 41,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 26.5 x 41.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

De twee anonieme kaarten van het fort Kalutara en omgeving op blad 162 behoren weer tot de eerder genoemde series in respectievelijk de Sri Lanka National Archives en de Collectie Bodel Nijenhuis in de Universiteitsbibliotheek Leiden, die vermoedelijk beide te herleiden zijn tot het karteringswerk in Ceylon door Pieter Gijsbert Noodt in 1721 (zie blad 134 en het tweede inleidende hoofdstuk). De inhoud is nagenoeg identiek, al komen op de bovenste kaart wat meer details voor, zoals de aanwezigheid van een 'grawet' (gravet, wacht- of grenspost) aan de zuidzijde van de 'negerije' langs de weg naar Galle. Het fort is weergegeven in de situatie van na de verbetering omstreeks 1720 onder gouverneur Rumpf. Interessant is de vermelding van een veel oudere naam van de plaats, Welapura ('Welapoeree'), uit de tijd voor de verwoesting van de Gangatilaka Vihara in 1575, toen Kalutara een der belangrijkste religieuze centra van het koninkrijk Kotte was.

The two anonymous maps of the fort of Kalutara and surroundings on sheet 162 again belong to the series in the Sri Lanka National Archives and the Bodel Nijenhuis Collection in the Leiden University Library mentioned earlier, which can presumably both be traced to the mapping work done in Ceylon by Pieter Gijsbert Noodt in 1721 (see sheet 134 and the second introductory chapter). Their content is almost identical, though the map above gives a little more detail, such as the presence of a *grawet* (gravet, guard or border post) on the southern side of the *negerije* (native village) along the road to Galle. The fort is shown in its condition after the improvements carried out around 1720 under Governor Rumpf. It is interesting to note that both maps show inscriptions near the fort that refer to a much older name for this place, Welapura (*Welapoeree*), dating from before the destruction of the Gangatilaka Vihara in 1575, when Kalutara was one of the most important religious centres of the Kotte Kingdom.

blad / sheet 163:

Nationaal Archief, 4.VEL 1072.

[Anoniem, 1755-1765] :
[Anonymous, 1755-1765] :

Calture.

Kalutara.

Schaalstok van Hondert voeten = [ca. 1 : 290].
Scale-bar of *Hondert voeten* = [approximately 1 : 290].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 48 x 68,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 48 x 68.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij de letters a t/m i :
Explanations: [lower right] a key to the letters a to i :

a. Cavalier of Kat.
b. Redout van aerde geprojecteerd om bekleed te woorden.
c. Fausse Braij.
d. Berm.
e. Laage punt waer van de geele lijnen de geprojecteerde verandering aantoonen, en het gepoincteerde de present gedaante van de zelve.
f. De tegenwoordige wagt en Caserne.
g. De geprojecteerde wagt.
h. Rijst pakhuijs.
i. Appareille.

In zijn legenda bij de plattegrond van het herstelde fort Kalutara van omstreeks 1720 op blad 161 gaf Christiaan Pieter Boomgart onder Q. al aan dat het laaggelegen bastion aan de rivierzijde, de waterpas, als het 'swakste' deel van de versterking werd beschouwd. In dit anonieme en ongedateerde projectplan, waarschijnlijk uit de periode kort voor of tijdens de oorlog met Kandy, wordt een voorstel gepresenteerd voor een nieuwe aanleg van de waterpas en enkele andere verbeteringen. Het is niet bekend of deze daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

In his legend to the ground-plan of the restored fort of Kalutara from around 1720 of sheet 161, under the letter Q. Christiaan Pieter Boomgart already indicated that the low-level bastion on the river side, the *waterpas*, was regarded as the weakest part of the fort. In this anonymous and undated project plan, probably from a period shortly before or during the war with Kandy, a proposal is presented for a reconstruction of the low bastion and several other improvements. It is not known whether these were actually implemented.

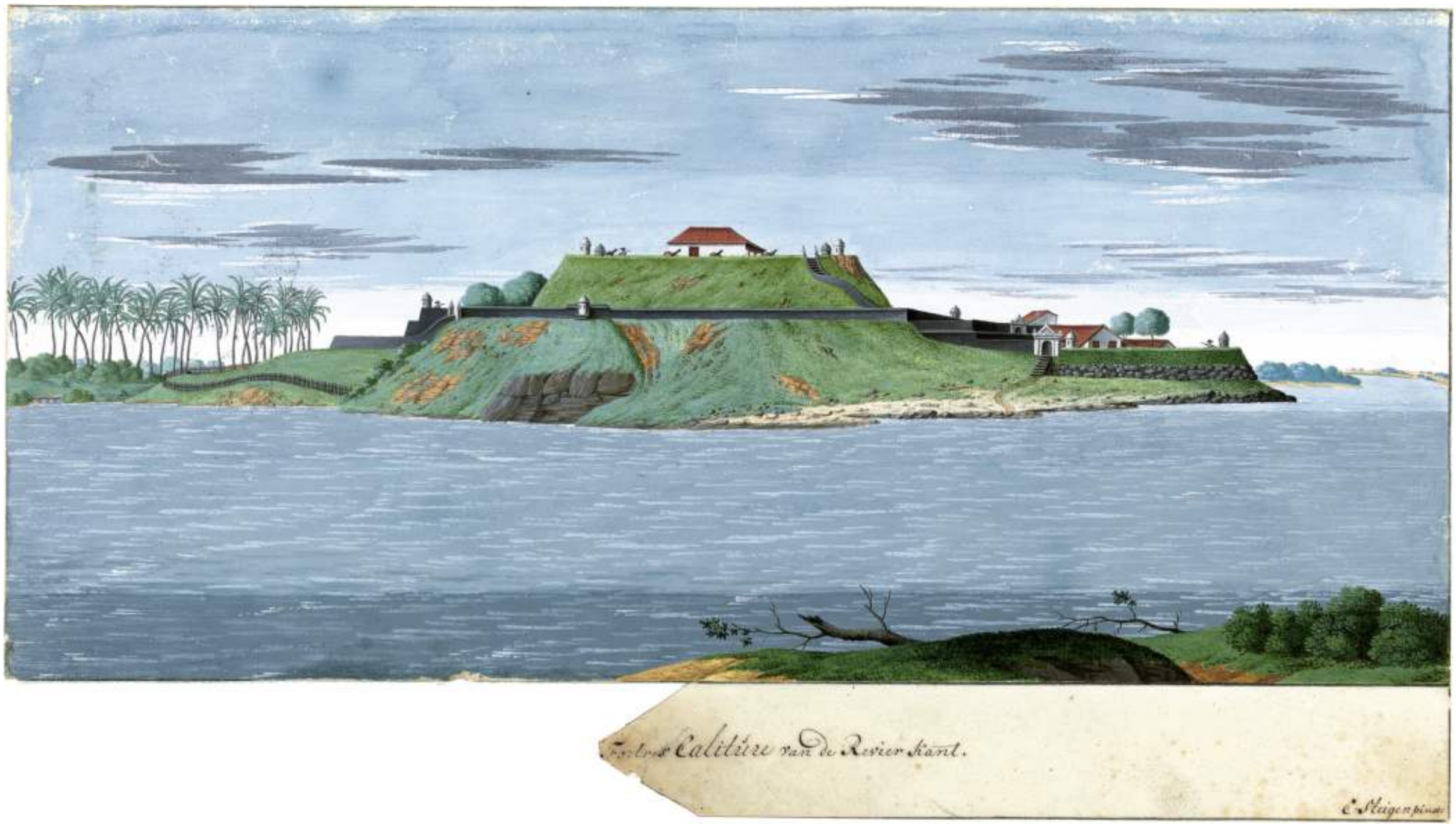

Fortres Calitire van de Revier Kant.

C. Steigenpinat

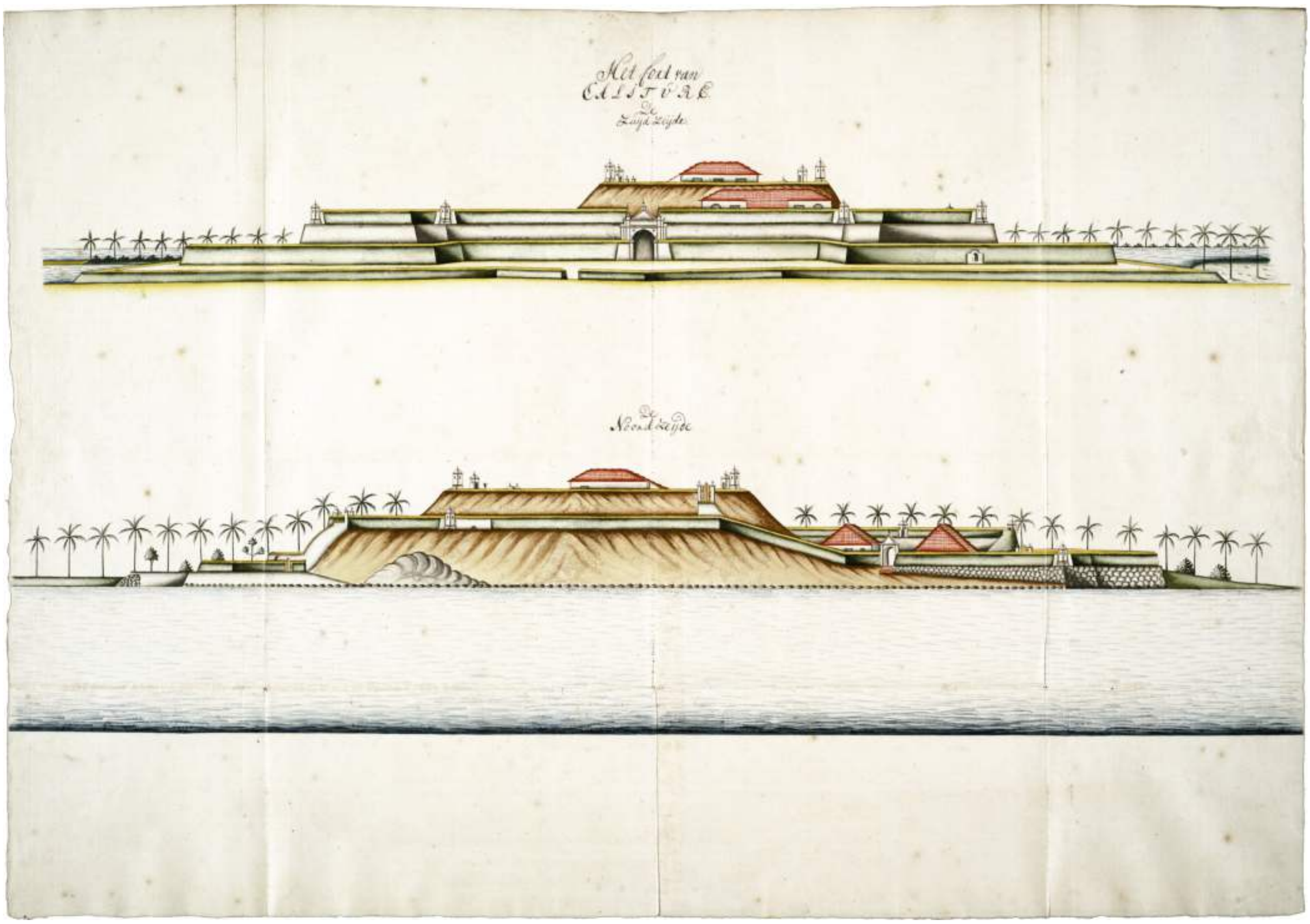

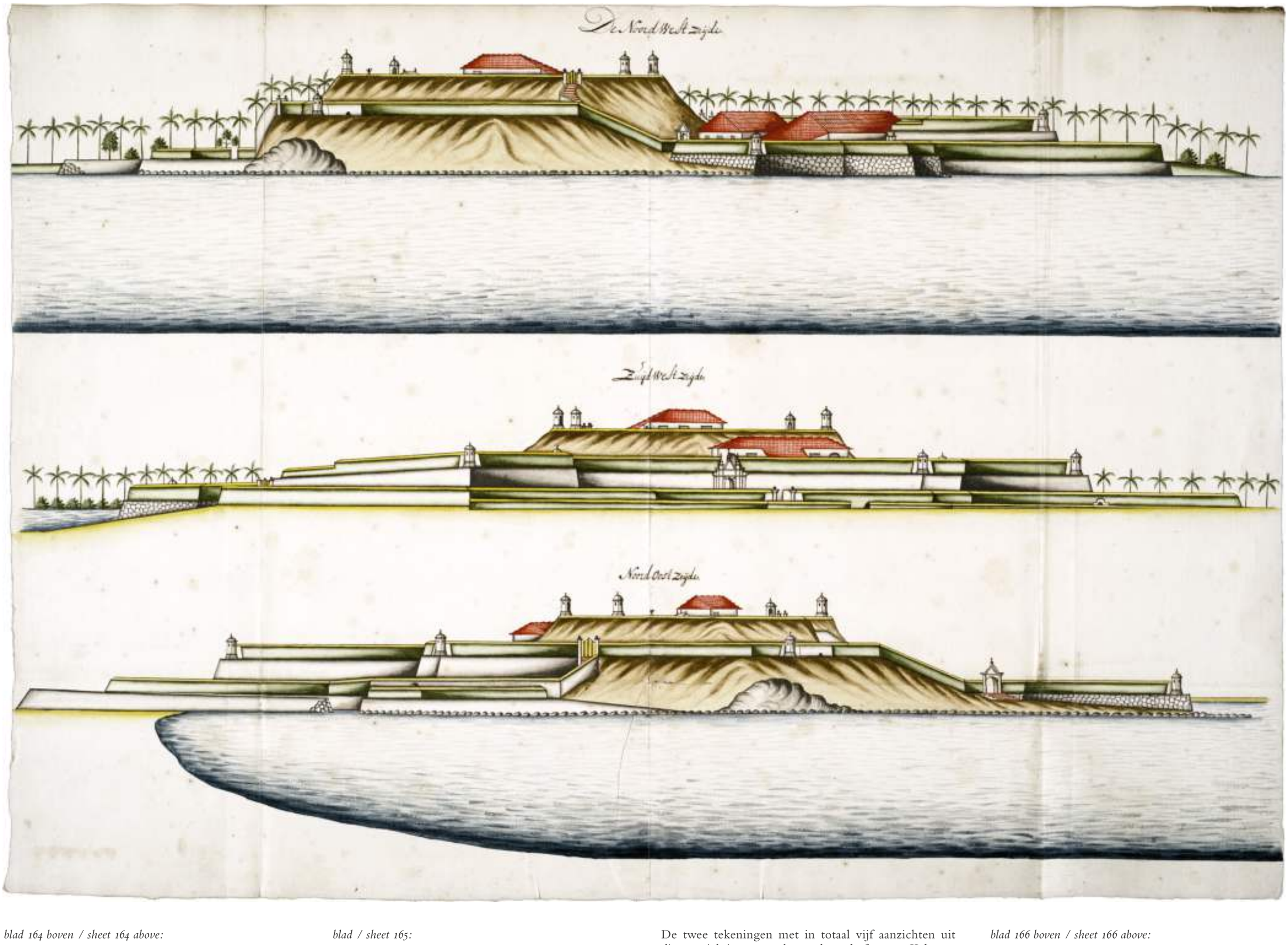

blad 164 boven / sheet 164 above:

Rijksmuseum Amsterdam, RP-T-1902-A-4668.

C: Steiger. pinx:, [ca./c. 1730] :

Fortres Caliture van de Revier kant.

The Fort of Kalutara [as seen] from the River side.

Aquarel op papier, 24 x 43 cm.
Water-colour on paper, 24 x 43 cm.

Dit aanzicht van het fort van Kalutara vanuit het noorden door Caspar Steiger, een van een serie van elf topografische tekeningen van zijn hand uit de jaren rond 1730 in de collectie van het Rijksmuseum Amsterdam (zie blad 106), laat het fort zien in de toestand na de verbeteringen en uitbreiding onder het bewind van gouverneur Isaac Augustijn Rumpf. Rechts aan de rivier is de waterpas te herkennen, het laaggelegen, zwakste bastion dat bij die vernieuwing omstreeks 1720 door een extra binnenmuur gescheiden werd van de rest van het fort. Zie ook de tekeningen vanuit hetzelfde gezichtspunt in 1720 en omstreeks 1755 op de bladen 164 onder en 166 boven.

This view of the fort of Kalutara from the north by Caspar Steiger, which is one out of a series of eleven topographical drawings by him from the years about 1730 in the collection of the *Rijksmuseum Amsterdam* (see sheet 106), shows the fort in its condition after the improvement and extension under Governor Isaac Augustijn Rumpf. On the right on the river we can recognize the *waterpas*, the low-lying weakest bastion which in that renovation around 1720 would be separated from the rest of the fort by an extra inner wall. See also the drawings from the same angle in 1720 and about 1755 on sheets 164 below and 166 above.

blad 164 onder / sheet 164 below:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 1523 kaart/map no. 5.

[Christiaan Pieter Boomgart, ca./c. 1720] :

Het fort van / Caliture. / De Zuijd Zeijde.

The fort of / Kalutara. / The South Side.

De Noord Zeijde.

The North Side.

Schaal: niet aangegegeven.
Scale: not indicated.

2 tekeningen met pen en penseel op papier, gekleurd, 53 x 75,5 cm.
2 brush and pencil drawings on paper, coloured, 53 x 75.5 cm.

blad / sheet 165:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 1523 kaart/map no. 6.

[Christiaan Pieter Boomgart, ca./c. 1720] :

[Het fort van Caliture] De Noord West Zeijde.

[The fort of Kalutara] The North-West Side.

De Zuid West Zeijde.

The South-West Side.

De Noord Oost Zeijde.

The North-East Side.

Schaal: niet aangegegeven.
Scale: not indicated.

Tekening met pen en penseel op papier, gekleurd, 52 x 74 cm.
Brush and pencil drawing on paper, coloured, 52 x 74 cm.

De twee tekeningen met in totaal vijf aanzichten uit diverse richtingen van het verbeterde fort van Kalutara, omstreeks 1720 door Christiaan Pieter Boomgart getekend in een van de verslagen van gouverneur Rumpfs inspecties, behoren bij de plattegronden op blad 161. Zie ter vergelijking ook de ca. tien jaar jongere tekening van Caspar Steiger op blad 164 boven en de twee aanzichten door – vermoedelijk – Pieter Cornelis de Bevere uit ca. 1755 op blad 166. Deze zelfde vijf aanzichten komen bij het Nationaal Archief eveneens voor in het kopieverslag met het inventarisnummer 1.11.01.01 599 (kaarten 6 en 8).

The two drawings with in total five views from various directions of the renovated fort of Kalutara, drawn around 1720 by Christiaan Pieter Boomgart in one of the reports on Governor Rumpf's inspections, belong with the ground-plans on sheet 161. For comparison see also the drawing from about ten years later by Caspar Steiger on sheet 164 above, and the two views by – presumably – Pieter Cornelis de Bevere from about 1755 on sheet 166. These same five views are also found in the duplicate report in the Netherlands National Archives with the number 1.11.01.01 599 (maps 6 and 8).

blad 166 boven / sheet 166 above:

Rijksmuseum Amsterdam, RP-T-00-914.

[Anoniem, ca. 1755] :
[Anonymous, c. 1755] :

[Aanzicht van het fort van Kalutara vanuit het noorden].

[View of the fort of Kalutara from the north].

Tekening met pen en penseel op papier, gekleurd, 35 x 51 cm.
Pen and brush drawing on paper, coloured, 35 x 51 cm.

blad 166 onder / sheet 166 below:

Rijksmuseum Amsterdam, RP-T-00-3248.

[Anoniem, ca. 1755] :
[Anonymous, c. 1755] :

[Aanzicht van het fort van Kalutara vanuit het zuiden].

[View of the fort of Kalutara from the south].

Tekening met pen en penseel op papier, gekleurd, 31,5 x 48 cm.
Pen and brush drawing on paper, coloured, 31.5 x 48 cm.

De twee tekeningen met aanzichten van het fort van Kalutara van de noord- en de zuidzijde kunnen met enig voorbehoud worden toegeschreven aan Pieter Cornelis de Bevere, tekenaar voor gouverneur Joan Gideon Loten (zie blad 108). Ze vormen de meest recente topografische afbeeldingen van deze vestiging in de compagniestijd en komen in tijdstip van aanmaak overeen met de plattegrond van het fort op het inzetkaartje in de marge van Baltus Jacobsz van Liers 'olifantenkaart' van Ceylon uit 1751 op de bladen 42-43. De geprojecteerde verbetering van de waterpas zoals aangegeven in de kaart op blad 163 is zowel in dit deelkaartje als in de bovenste tekening niet te herkennen. Mocht deze al zijn uitgevoerd, dan moet dit in elk geval na ca. 1755 zijn geweest.

The two drawings with views of the fort of Kalutara from the northern and southern sides can with some reserve be attributed to Pieter Cornelis de Bevere, artist to Governor Joan Gideon Loten (see sheet 108). They form the latest topographical depictions of this establishment in the time of the Company, and regarding time of production correspond with the ground-plan of the fort in the inset map in the margin of Baltus Jacobsz van Lier's 'elephant map' of Ceylon from 1751 on sheets 42-43. The projected improvement of the water-level battery as indicated in the map on sheet 163 is not to be detected, either on that inset map or in the upper drawing. If it has been carried out at all, then in any case this must have been after about 1755.

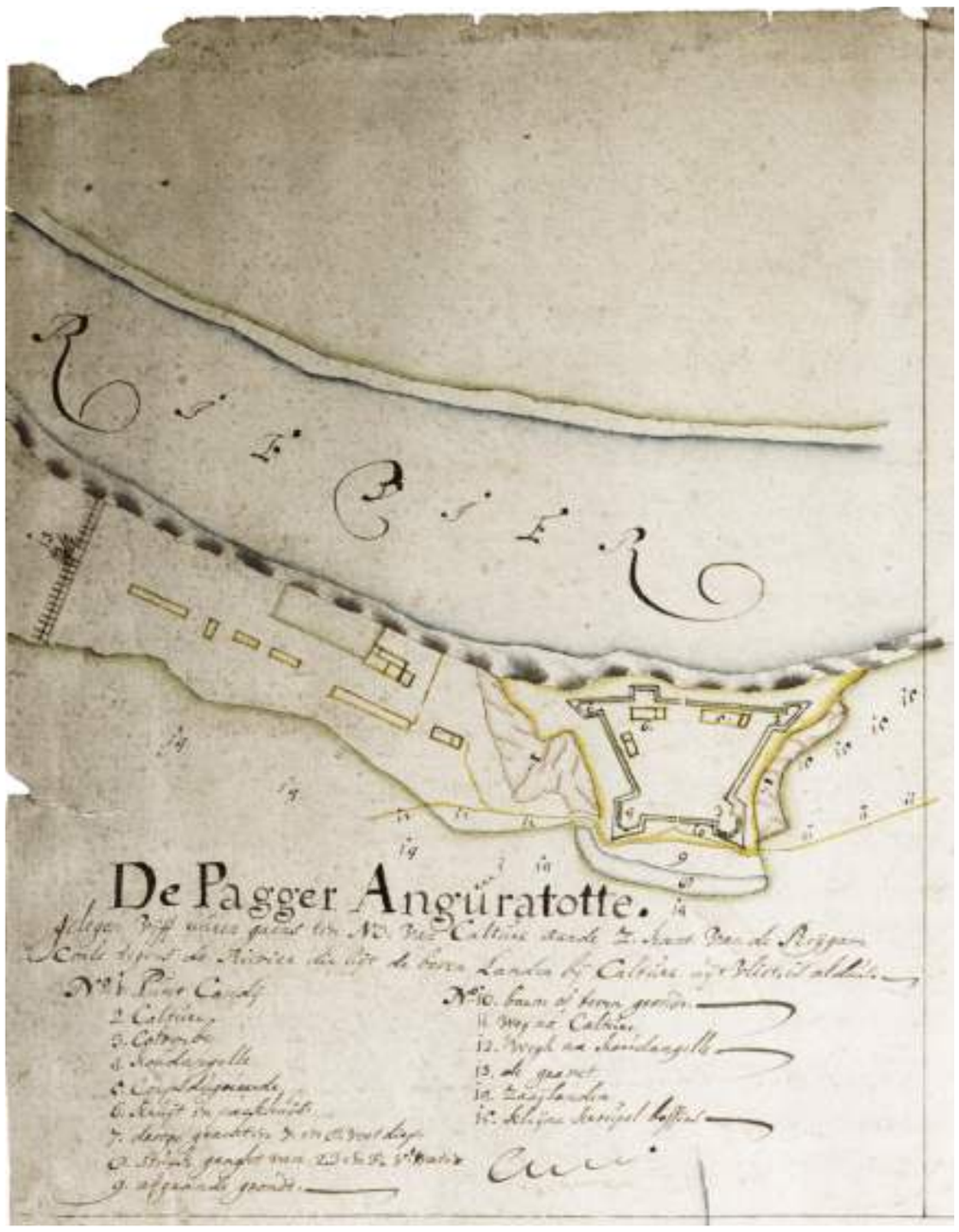

blad 167 linksboven / sheet 167 upper left:

Centrale Bibliotheek Rotterdam, 86 L 8.

Door Mijn. J:C:Toorzee. A:o 1688 :
By Me. J:C:Toorzee. A:o 1688 :

[algemene titel / general title]

Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.

Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

[kaarttitel / map title]

De Pagger Anguratotte.
The Redoubt of Anguruwatota.

Schaalstok van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.920].
Scale-bar of *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,920].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 20 x 15 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 20 x 15 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [onder] een legenda bij de nummers 1 t/m 15 :
Explanations: [below] a key to the numbers 1 to 15 :

Gelegen vijf uuren gaens ten NO. van Calture aan de Z. kant van de Reijgam Corle tegens de Rivier die uijt de boven Landen bij Calture uijt vliet, is aldus.

N:o 1. Punt Candij.
2. Calture.
3. Colombo.
4. Koudangelle.
5. Corpsduguarde.
6. Kruijt en pakhuijs.
7. Drooge grachten 7. en 8. voet diep.
8. Stuck gragt van 2.3 en 3½ v:t water.
9. Afgaande grondt.
10. Barm of boven grondt.
11. Weg na Calture.
12. Wegh na Koudangelle.
13. De gravet.
14. Zaaijlanden.
15. Kleijne kreupel bossies.

De 'pagger' (schans of fortje versterkt met een palissade) Anguruwatota, zo'n 15 kilometer landinwaarts van Kalutara op de noordoever van de Kalu Ganga, was eind 1652 na de hervatting van de stijd tegen de Portugezen opgericht na de eerste verovering van Kalutara door gouverneur Van Kittensteijns compagniestroepen uit Galle. Begin januari 1653 werd de post al ingenomen bij de Portugese tegenaanval op Kalutara, waarna het tot de grote campagne onder Gerard Hulft in het najaar van 1655 duurde voor Anguruwatota weer in Nederlandse handen kwam. Omstreeks 1665 werd onder het bewind van gouverneur Rijklof van Goens de oude ongeveer 10 kilometer ten noord-noordwesten (niet ten noordoosten, zoals Jan Christiaensz Toorzee vermeldt bij de plattegrond van zijn grote verzamelkaart uit 1688 op blad 167 rechtsboven) van Anguruwatota op de weg door het binnenland naar Malwana en Hanwella nog een buitenpost ingericht nabij het tegenwoordige plaatsje Kanavila, de pagger 'Koudangelle', die echter al voor 1687 weer was opgeheven. Ook Anguruwatota bleef niet lang in gebruik als permanent bemande versterking; na ca. 1690 was hier alleen nog een kleine wachtpost, die in Isaak de Graafs *Atlas Amsterdam* van omstreeks 1700 al niet meer wordt genoemd.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [onder] een legenda bij de nummers 1 t/m 10 :
Explanations: [below] a key to the numbers 1 to 10 :

Een Pagger eertijts gelegen twee uuren gaans ten noord oosten van Anguratotte midden in de Reijgam Corle was aldus.

N:o 1. Corpsduguarde.
2. Packhuijs.
3. De huijsie voor den dissave.
4. Wegh naer Anguratotte.
5. Wegh na Padoucke en Gourbeville.
6. Weg na Corankande.
7. Vlackte, moras en zaijland breet omtrent 50 roeden.
8. Vlackte en zaijlandt breet 100 roeden.
9. D[itt]o wel 200 roeden breet.
10. Schraale bosschagie en wildernisse.

The *pagger* (redoubt or small fort with a palisade) of Anguruwatota, about 15 kilometres inland from Kalutara on the northern bank of the Kalu Ganga, was set up at the end of 1652, after the resumption of the struggle against the Portuguese and following the first capture of Kalutara by Governor Van Kittensteijn's Company troops from Galle. At the beginning of January 1653 the post had already been retaken during the Portuguese counter-attack on Kalutara, after which it would not be until the great campaign under Gerard Hulft in the autumn of 1655 that Anguruwatota was again in Dutch hands. In about 1665, under Governor Rijklof van Goens Sr., another outpost, the redoubt *Koudangelle*, was set up near the present little town of Kanavila, about 10 kilometres to the north-west (not the north-east, as Jan Christiaensz Toorzee says on the ground-plan taken from his large collective map from 1688 on sheet 167 upper right) of Anguruwatota, on the road through the interior to Malwana and Hanwella, but it was abandoned again before 1687. Anguruwatota too was not used as a permanently garrisoned fort for long; after about 1690 there was only a small guard post here, which is no longer even mentioned in Isaak de Graaf's *Atlas Amsterdam* from around 1700.

blad 167 onder / sheet 167 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 19.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

Alicaõ.

Alutgama.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32 x 21 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32 x 21 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Dit kaartje uit het kaartboek *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* uit ca. 1628 (blad 30) betreft de toen nog onversterkte Portugese vestiging aan de monding van de Bentota Ganga, welke laatste tijdens de wapenstilstand in de jaren 1645-1652 grensrivier was tussen het Portugese gebied ten noorden daarvan en de door de Compagnie bezette landen onder Galle in het zuiden. Voor 1640 was op de zuidelijke oever te Bentota alsnog een Portugees fortje gebouwd, dat in de periode van wapenstilstand als Nederlandse post diende. Aan de noordkant, te Alutgama, kwam toen eveneens een schans, die uiteindelijk pas in december 1654 definitief in handen van de compagniestroepen viel. Na ca. 1665 was Bentota niet meer dan een wachtpost. Van het Portugese fortje van Alutgama zijn uit de compagniestijd geen andere manuscriptkaarten en afbeeldingen meer bekend, evenmin overigens als van dat in Bentota. De Bentota Ganga bleef na de verdrijving van de Portugezen grensrivier, namelijk tussen het commandement Galle en de dissavonie van Colombo, en vormt ook tegenwoordig nog de scheiding tussen Sri Lanka's Western Province en Southern Province.

This small map from the book of maps *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* from about 1628 (sheet 30) relates to the still unfortified Portuguese settlement at the mouth of the Bentota Ganga, which during the truce in the years 1645-1652 was the border river between the Portuguese territory to its north and the lands under Galle occupied by the Company in the south. Before 1640 another little Portuguese fort was built on the southern bank at Bentota, and during the truce this served as a Dutch post. On the northern side, at Alutgama, there came a similar redoubt, which fell into the hands of the Company troops only in December 1654. After about 1665 Bentota was no more than a watchpost. No other manuscript maps or drawings of the Portuguese fort of Alutgama are known from the Company time, and neither have any been preserved of the one at Bentota for that matter. After the Portuguese had been driven out, the Bentota Ganga remained a border river, dividing the *Commandement* of Galle and the *Dissavonie* of Colombo, and even now it still forms the border between Sri Lanka's Western Province and Southern Province.